

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

Nr.14/2-2617 din 28.05.2021

**Ministerul Agriculturii Dezvoltării
Regionale și Mediului**

În conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, solicităm efectuarea evaluării prelabile asupra proiectului Hotărârii Guvernului „cu privire la aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene” (nr. unic 257/MEI/2019).

Anexă:

- 1) Informația necesară pentru efectuarea evaluării prelabile - 3 file;
- 2) Proiect HG „cu privire la aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene” – 106 file.

Secretar de stat

Iuliana DRĂGĂLIN

Ex. Tatiana COBZAC
Tel: 0.22.250.6442

**Informația necesară
pentru efectuarea evaluării prealabile
(perfectată de inițiator)**

1) Informații despre inițiator

a) Ministerul Economiei și Infrastructurii

(Inițiatorul planului/programului – autoritatea administrației publice centrale sau locală, care solicită determinarea necesității evaluării strategice de mediu, cu includerea denumirii acesteia, adresa juridică, poștală, datele de contact (numerele de telefon, fax și adresa de email, etc.).

b) numele, prenumele, adresa și datele de contact ale reprezentantului autorizat de inițiator;

Tatiana COBZAC, consultant principal, Serviciul Transport aerian, tatiana.cobzac@mei.gov.md, 022.250.644

(Se va indica numele, prenumele, funcția ocupată, adresa poștală și electronică, numerele de telefon și fax ale persoanei care reprezintă inițiatorul și asigură orice acțiune în legătură cu elaborarea planului sau programului și a procedurii evaluării strategice de mediu).

2) Informații privind planul sau programul

a) Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene;

b) fundamentarea necesității de elaborare a planului sau programului;

Prin adoptarea Programului FAL, se propun a fi soluționate chestiuni ce țin de instituirea unui ansamblu de măsuri care să contribuie la stabilirea unor proceduri și realizarea acțiunilor aferente facilităților transporturilor aeriene, în conformitate cu standardele și practicile recomandate ale Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) instituite prin Anexa 9 "Facilități" la Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago în 1944 (Convenția de la Chicago) și Documentul nr.30 (Partea I – Declarația de politici a CEAC în domeniul facilităților în aviația civilă) al Conferinței Europene a Aviației Civile (CEAC), la care Republica Moldova este membru.

La fel, prin Programul FAL se transpune în cadrul normativ național Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr.1107/2006 din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului care este parte integrantă a Anexei III la Acordul privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 26 iunie 2012, prin care urmează a se soluționa integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități, indiferent de cauza acestora, prin oferirea unor oportunități egale de a călători pe calea aerului, similare celor oferite publicului larg.

c) principalele aspecte de protecție a mediului, incluse în proiectul planului sau programului;

Programul FAL nu include careva aspecte legate de protecția mediului.

d) principalele direcții și termenul de implementare;

Programul vizează aplicarea și menținerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuturor standardelor internaționale referitoare la facilitățile aplicabile domeniului transportului aerian, în mod special cele referitoare la:

autoritățile publice competente (AAC, IGPF, ANSA, ANSP, Serviciul Vamal (SV)) – prioritatea principală a căroră constă în conformarea la cadrul normativ aplicabil;
operatorii aerieni – prioritatea principală a căroră este de a maximiza productivitatea prin minimizarea costurilor întârzierilor operaționale și administrative;
operatorii aeroporturilor internaționale – prioritatea principală a căroră este de a reduce/minimiza congestia/aglomerația din terminalele pentru pasageri și hangarele pentru depozitarea mărfurilor;
clienții (pasagerii și expeditorii de mărfuri) - prioritatea principală a căroră este de a beneficia de servicii calitative, prin tranzitarea, fără dificultate și cu întârzieri minime a aeroporturilor.

Persoanele cu dizabilități prezintă o categorie aparte a pasagerilor care călătoresc pe calea aerului, iar prin Programul FAL se propune prevenirea refuzului la îmbarcare pe criteriu de dizabilitate, precum și garantarea asistenței gratuite acordată acestora începând de la locul de parcare al aeroportului către punctul de intrare în terminalul pentru pasageri până la bordul aeronavei, la bordul aeronavei, la sosire, în punctul de destinație al aeroportului de destinație. Prin urmare, asistența trebuie percepută per ansamblu, de la punctul inițial până la cel final. În cazul în care pe un anumit segment nu este oferită asistență pasagerilor în cauză, aceștia riscă să nu ajungă la destinație. Mai mult ca atât, această asistență trebuie să fie acordată în toate aeroporturile comunitare (uniformizată), astfel încât persoanele cu dizabilitate să aibă certitudinea că vor beneficia de asistență similară indiferent de compania transportatoare sau aeroportul de plecare/sosire. Prin semnarea Acordului privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre, Republica Moldova și-a asumat angajamentul transpunerii Regulamentului nr.1107/2006, adică transpunerea și implementarea acestor prevederi.

Actualmente, Anexa 9 OACI este transpusă în cadrul normativ național prin HGRM nr.1034/2000, dar care nu acoperă/nu transpune toate standardele și practicile recomandate (SARPs), amendamentele nr.19 – nr.28, nefiind incluse. Astfel, luând în considerație acest fapt, și întru evitarea creării unui vid legislativ în domeniul facilităților transportului aerian, a fost elaborat și promovat pentru adoptare, prezentul proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național de Facilitați a Transporturilor Aeriene, care pe lângă prevederile incluse în HGRM nr.1034/2000, se completează cu prevederi noi ce țin de:

- crearea sistemului de informare prealabilă privind pasagerii (APIS), care reprezintă în sine un sistem electronic cu ajutorul căruia se efectuează colectarea anumitor date și transmiterea acestora Poliției de Frontieră, înainte de decolare sau aterizare, precum și transmiterea acestor date pe prima linie a aeroportului de sosire, în scopul sporirii securității frontierelor;
- utilizarea registrului cu numele pasagerilor (PNR) în scopul prevenirii terorismului și infracțiunilor grave;
- prevederi aferente transportării minorilor pe calea aerului;

- prevederi privind combaterea traficului de ființe umane;
- prevederi privind acordarea asistenței victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora.

Programul FAL este aplicabil aeroporturilor civile internaționale desemnate de către Guvern ca aeroport de intrare și de ieșire pentru traficul aerian internațional, unde se îndeplinesc formalitățile de frontieră, vamale, de sănătate publică, fitosanitare și veterinară, precum și orice alte proceduri similare.

La moment, Programul este aplicabil Aeroportului Internațional Chișinău pe care sunt asigurate formalitățile respective.

e) existența unui cadru pentru proiectele și activitățile enumerate în anexele nr.1 și 2 la Legea nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care este necesară autorizația;

Programul FAL nu cade sub incidența prevederilor Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

g) impactul posibil semnificativ asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării planului sau programului;

Programul FAL nu cade sub incidența prevederilor Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și nu are un impact susceptibil asupra mediului.

f) termenul de elaborare și metoda de aprobare a planului sau programului;

Programul FAL urmează a fi aprobat de Guvern.

3) informații privind teritoriul afectat:

Programul FAL nu include careva aspecte legate de protecția mediului.

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
H O T Ă R Ă R E A

**cu privire la aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor
Aeriene**

nr. ____ din _____ 2020

În temeiul articolului 44 alin. 4) din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.95-104, art. 189), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Economiei și Infrastructurii.
3. Hotărârea Guvernului nr.1034/2000 privind aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.133-136, art.1142) se abrogă.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul economiei și infrastructurii

Ministrul finanțelor

Ministrul afacerilor interne

Ministrul afacerilor externe și
integrării europene

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului
nr. _____ din _____ 2020

Prezenta Hotărâre de Guvern transpune Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr.1107/2006 din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2000;

Anexa nr.1
la Hotărârea Guvernului
nr. _____ din _____ 2020

PROGRAMUL NAȚIONAL DE FACILITARE A TRANSPORTURILOR AERIENE

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene (în continuare – *Programul*) reprezintă un ansamblu de măsuri care să contribuie la instituirea unor proceduri și realizarea unor acțiuni în vederea simplificării formalităților în aviația civilă a Republicii Moldova, în conformitate cu cerințele documentelor Organizației Aviației Civile Internaționale (în continuare – OACI) și ale Conferinței Europene a Aviației Civile (în continuare – CEAC).

2. În ceea ce privește aplicarea măsurilor privind asigurarea securității aeronautice, se vor respecta prevederile Legii nr.192/2019 privind securitatea aeronautică.

3. Programul este elaborat în baza prevederilor art. 37 al Convenției privind aviația civilă internațională (în continuare - Convenția de la Chicago), potrivit căruia Republica Moldova adoptă norme și proceduri armonizate cu cele internaționale cu privire la formalitățile vamale, de imigrare, de sănătate publică, fitosanitare și veterinare, precum și cele ce țin de perfecționarea operativă a documentelor utilizate și garantarea serviciilor în domeniul transportului aerian.

4. Din aceleași considerente Programul are la bază și art. 22 al Convenției de la Chicago, care face referire la faptul că Republica Moldova, în calitate de stat parte la Convenția de la Chicago, emite reglementări și proceduri specifice în scopul facilitării și accelerării transportului aerian între teritoriul său și al altor state, cu scopul de a se evita întârzierile fără temei ale aeronavelor, echipajelor, pasagerilor și mărfurilor, respectând legislația națională cu privire la imigrări, vamă, sănătate publică, norme fitosanitare și veterinare.

5. Programul are drept scop asigurarea aplicării standardelor și normelor stabilite în anexa nr.9 la Convenția de la Chicago, Declarația de politici a Conferinței Europene a Aviației Civile – Doc.30-CEAC Partea I (în continuare – Declarația de politici CEAC), Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017, Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr.1107/2006 din 5

iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului, alte documente interne și internaționale din acest domeniu, precum și materialul de îndrumare din documentul OACI, "Programul național tipizat de facilitare a transporturilor aeriene" Doc.10042.

6. Programul este elaborat pentru facilitarea transportului aerian de pasageri și mărfuri prin reglementări și proceduri menite să asigure eficiența și regularitatea zborurilor.

7. Programul vizează aplicarea și menținerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuturor standardelor internaționale referitoare la facilitățile aplicabile, în principal, operatorilor aerieni naționali și străini, precum și aeroporturilor civile internaționale.

8. În sensul Programului, noțiunile utilizate semnifică:

1) **admitere** (admission) – permisiune de intrare pe teritoriul Republicii Moldova emisă unei persoane de către autoritățile competente ale statului, în conformitate cu legislația Republicii Moldova;

2) **API interactiv** (iAPI (interactive API (iAPI)) – sistem electronic prin intermediul căruia la înregistrarea elementelor datelor API, colectate de operatorul aerian, sunt transmise autorităților publice competente, care în limitele de timp de înregistrare a pasagerului la ghișeu, transmit operatorului aerian respectiv informația de răspuns pentru fiecare pasager și/sau membru al echipajului;

3) **agent autorizat** (authorized agent) – persoană calificată, reprezentând un operator aerian și autorizată de către acesta pentru îndeplinirea, în numele acestuia, a tuturor formalităților cu privire la intrarea, ieșirea și procesarea aeronavei operatorului aerian respectiv, membrilor echipajului, pasagerilor, cargoului, poștei, bagajelor și proviziilor de bord, și care include, atunci când legislația națională permite, o terță parte autorizată să manipuleze cargoul pe aeronavă;

4) **agent cargo** (cargo agent) – orice organizație, întreprindere sau subdiviziune a acestora care activează pe aeroporturile internaționale în domeniul transportării cargoului pe calea aerului;

5) **agent de catering** (catering agent) – orice organizație, întreprindere sau subdiviziune a acestora care activează pe aeroporturile internaționale și asigură alimentația la bordul aeronavelor;

6) **anexa nr.9 la Convenția de la Chicago** (Annex no.9 to Chicago Convention) - document al OACI, prezentat sub formă de anexă la Convenția de la Chicago (anexa nr.9 – Facilități), care stabilește standarde în domeniul simplificării formalităților în aviația civilă;

7) **anexa nr.17 la Convenția de la Chicago** (Annex no.17 to Chicago Convention) – document al OACI, prezentat sub formă de anexă la Convenția de la Chicago (anexa nr.17 – Securitatea), care stabilește standarde în domeniul securității aeronautice și protecției aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

8) **autorități publice competente** (public authorities) – instituții publice ale Republicii Moldova responsabile de aplicarea și respectarea actelor normative naționale care se referă la orice aspecte din Program;

9) **bagaje** (baggage) – bunuri care aparțin pasagerilor sau membrilor echipajului și care sunt transportate la bordul unei aeronave în baza unei înțelegeri cu operatorul aerian;

10) **bagaje direcționate greșit** (mishandled baggage) – bagaje ale pasagerilor sau ale membrilor echipajului separate de aceștia în afara voinței pasagerului sau din cauza unor inadvertențe;

11) **bagaje neidentificate** (unidentified baggage) – bagaje care sosesc la aeroport, cu sau fără etichete de înregistrare, și care nu sunt ridicate sau identificate de către pasageri;

12) **bagaje neînsoțite** (unaccompanied baggage) – bagaje transportate ca marfă, care se găsesc la bordul aceleiași aeronave sau ale unei aeronave, alta decât cea care transportă persoana căreia îi aparține acest bagaj;

13) **bagaje nereclamate** (unclaimed baggage) – bagaje care sosesc la aeroport și nu sunt ridicate ori reclamate de către pasageri;

14) **cargou** (cargo) – orice bunuri transportate la bordul aeronavei, altele decât poșta, proviziile de bord, bagajele însoțite sau direcționate greșit;

15) **comandantul aeronavei** (pilot-in-command) – pilot responsabil pentru operarea și siguranța aeronavei pe durata zborului;

16) **companie aeriană** (airline) – orice întreprindere de transport aerian care operează curse aeriene internaționale regulate sau propune servicii în acest domeniu;

17) **Comitetul utilizatorilor aeroportuari** (airport users committee) – comitet al reprezentanților utilizatorilor aeroportuari sau ai organizațiilor care îi reprezintă, instituit în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.971/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în Republica Moldova;

18) **control al stupefiantelor** (narcotics control) – măsuri întreprinse pentru depistarea (controlul) transportării ilicite de stupefiante și substanțe psihotropice pe calea aerului;

19) **control automatizat la trecerea frontierei** (Automated Border Control (ABC)) – sistem automatizat care confirmă autenticitatea documentului de călătorie mecanic lizibil, stabilește că pasagerul respectiv este deținătorul legal al documentului, solicită date din sistemul informațional integrat al Serviciului Grăniceri și stabilește dreptul de trecere al frontierei, în conformitate cu regulile stabilite;

20) **control migrațional** (immigration control) – acțiuni întreprinse de autoritățile publice competente în scopul asigurării controlului la intrarea, tranzitarea sau ieșirea de pe teritoriul statului;

21) **confortul pasagerilor** (passenger amenities) – facilități oferite pasagerilor care nu au o importanță esențială pentru înregistrarea pasagerilor;

22) **Convenția de la Chicago** (Chicago Convention) – Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, la care Republica Moldova a devenit parte în 1992 (Hotărârea Parlamentului nr.97/1994 “Privind aderarea Republicii Moldova la unele acte internaționale referitoare la aviația civilă internațională”);

23) **cursă directă** (through-flight) – cursă aeriană, identificată de către operatorul aerian prin folosirea aceluiași semn convențional pe tot parcursul zborului de la punctul de origine către punctul de destinație prin toate punctele intermediare;

24) **debarcare** (de la bordul aeronavei) (disembarkation) – părăsirea aeronavei, după aterizarea acesteia, de către toate persoanele, cu excepția membrilor echipajului și a pasagerilor care continuă călătoria cu același zbor direct;

25) **decizie de îndepărtare** (removal order) – document cu privire la decizia de returnare, înmănat de către autoritățile publice competente operatorului aerian cu cursa aeriană a căruia persoană fără dreptul de intrare a sosit în Republica Moldova, cu indicația de a părăsi teritoriul său;

26) **declarație generală** (general declaration) – document prezentat de către un membru al echipajului de zbor Poliției de Frontieră și organului vamal, la intrarea și ieșirea în/din Republica Moldova, care conține informația generală despre cursa internațională efectuată;

27) **declarație vamală** (customs declaration) – act unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală;

28) **descărcare** (unlading) – îndepărtarea de la bordul unei aeronave a mărfurilor, poștei, bagajelor și proviziilor de bord după aterizarea acesteia;

29) **dezinfecție** (disinfection) – procedură, conform căreia se adoptă, în caz de necesitate, măsuri sanitare pentru combaterea și nimicirea agenților patogeni pe corpul uman sau pe animale, în interiorul sau pe suprafața părților afectate a aeronavei, bagajului, cargoului, bunurilor sau containerelor prin expunerea directă a agenților chimici sau fizici;

30) **dezinsecție** (desinsecting) – procedură, în conformitate cu care se adoptă măsuri sanitare în scopul combaterii sau nimicirii insectelor depistate în aeronavă, bagaj, cargou, containere, mărfuri sau poștă;

31) **directorul cheilor publice** (ICAO Public Key Directory (ICAO PKD)) – bază de date centrală ce funcționează ca depozit de Certificate a Semnatarului de Documente (CDS) (care conține chei deschise de semnături de documente), Lista de Master CSCA (MLCSCA),

CertIFICATELE autorității emitente naționale a țării semnatare (ICCSA) și listelor de revocare a certificatelor emise de Participanți, împreună cu un sistem de distribuire ale acestora la nivel mondial, menținute de OACI, în numele Participanților, cu scopul de a facilita validarea datelor în eMRTD-uri;

32) **dispoziții referitoare la tranzitul direct** (direct transit arrangements) – dispoziții speciale aprobate de către autoritățile publice competente din Republica Moldova, în baza cărora aeronavele (și încărcătura acestora) aflate în tranzit și care efectuează o escală de scurtă durată pe teritoriul Republicii Moldova pot să rămână sub supravegherea directă a acestor autorități;

33) **Doc.30-CEAC Partea I** (ECAC Doc.30 Part I) – document al Conferinței Europene a Aviației Civile care stabilește politica acestei organizații în domeniul facilităților din aviația civilă;

34) **documente ale operatorului aerian** (aircraft operators' documents) – scrisori de transport aerian, borderouri de expediție, bilete de avion și tichete de îmbarcare, documente emise în baza planului bancar de achitări reciproce și a planului de achitări reciproce al agentului, tichete pentru excedent de bagaje, bonuri pentru diverse servicii, rapoarte referitoare la deteriorări sau defecțiuni, etichete pentru mărfuri și bagaje, orare de zbor, devize de greutate și centraj destinate pentru a fi utilizate de către operatorii aerieni;

35) **echipament de bord** (aircraft equipment) – obiecte, inclusiv echipamentul pentru acordarea primului ajutor, de salvare, destinate pentru a fi utilizate la bordul aeronavei în timpul zborului, exceptând proviziile de bord și piesele de schimb;

36) **echipament la sol** (ground equipment) – instalații de natură specială, destinate pentru a fi utilizate la întreținerea tehnică, repararea și deservirea aeronavelor la sol, inclusiv echipamentul de testare și echipamentul de deservire a pasagerilor și încărcăturilor;

37) **echipament special de catering** (special catering equipment) – echipament destinat pentru păstrarea produselor alimentare și deservirea pasagerilor;

38) **evaluarea riscului** (risk assessment) – evaluarea, de către autoritățile publice competente ale Republicii Moldova, a posibilității îndepărtării persoanei cu o cursă comercială, cu sau fără escortă. În cazul evaluării unui astfel de risc, se ia în considerație toți factorii relevanți, inclusiv capacitatea efectuării călătoriei având în vedere starea de sănătate, condițiile fizice și mentale, modelul comportamental și actele de violență comise în trecut;

39) **furnizor de servicii de deservire la sol** (supplier of groundhandling services) – orice persoană fizică sau juridică, care furnizează persoanelor terțe una sau mai multe categorii de servicii de deservire la sol;

40) **ghișeul unic** (single window) – mijloc, care permite părților participante la operațiunile de comerț și transport să prezinte informația și documentele standard într-un punct de intrare/ieșire, pentru a se conforma tuturor cerințelor legale aferente operațiunilor de import, export și tranzit. În cazul prezentării informației în format electronic unele elemente trebuie prezentate doar o singură dată;

41) **ghișeul unic privind datele despre pasageri** (passenger data single window) – mijloc, care permite părților antrenate în transportarea pasagerilor pe calea aerului, să prezinte informația standard privind pasagerii (de ex. API, iAPI și/sau PNR) prin intermediul unui punct de intrare a datelor, în scopul conformării la toate cerințelor legale privind intrarea și/sau ieșirea pasagerilor, care pot fi solicitate de diferite autorități publice ale statului.

42) **impostor** (imposter) – persoană care pretinde că este posesorul legal al documentului de călătorie autentic;

43) **îmbarcare** (embarkation) – urcarea persoanelor la bordul unei aeronave în vederea efectuării unui zbor, cu excepția membrilor echipajului sau a pasagerilor care au fost îmbarcați la o escală precedentă a cursei directe respective;

44) **încărcare** (lading) – procesul de plasare la bordul unei aeronave, în vederea transportării pe calea aeriană cu o rută anumită, a cargoului, poștei, bagajelor și proviziilor de bord;

45) **începerea călătoriei** (commencement of journey) – loc, din care persoana a început călătoria, cu excepția aeroportului în care a efectuat oprire în cazul tranzitului direct, călătorind fie

cu rută directă, fie prin conexiune, cu condiția că persoana nu a părăsit zona de tranzit direct a aeroportului;

46) **managementul riscului** (risk management) – aplicarea sistematică a procedurilor și practicii de administrare, care asigură Poliția de Frontieră cu informația necesară cu privire la deplasarea persoanelor sau cargoului care prezintă risc;

47) **manifest cargo** (cargo manifest) – document prezentat de către companiile aeriene la cererea autorităților publice din Republica Moldova în cazul transportului cargoului pe calea aerului, care conține informația generală cu privire la transportul cargoului (operatorul aerian, însemnele naționale și de înmatriculare ale aeronavei, numărul cursei, data, punctul de încărcare, punctul de descărcare, tipul cargoului);

48) **manifest de pasageri** (passenger manifest) – document prezentat de către companiile aeriene la cererea autorităților publice competente în cazul transportului de pasageri pe calea aerului, care conține informația generală cu privire la transportul respectiv (operatorul aerian, însemnele naționale și de înmatriculare ale aeronavei, numărul cursei, data, punctul de îmbarcare, punctul de debarcare, lista pasagerilor);

49) **măsurile de precauție necesare** (necessary precautions) – verificare efectuată în punctul de plecare de către angajații, instruiți corespunzător, ai operatorului aerian sau compania care activează în numele operatorului aerian, pentru a se asigura că fiecare pasager deține documentul de călătorie valabil și, după caz, vize sau permise de ședere, necesare pentru intrarea în Republica Moldova. Verificarea are drept scop depistarea neconformităților (de exemplu, schimbări vizibile în documente);

50) **minor** (minor) – persoană, care nu a atins majoratul, stabilit conform legislației aplicate persoanei respective;

51) **minor neînsoțit** (unaccompanied minor) – minor, care efectuează călătoria de unul singur sau doar în compania altui minor;

52) **MRTD electronic** (eMRTD) – MRTD (pașaport, viză sau card) care conține o schemă integrată fără contact utilizat pentru identificarea biometrică a posesorului MRTD, în conformitate cu standardele specificate în "Documente de călătorie mecanic lizibile" (în continuare – Doc.9303);

53) **operațiuni de aviație generală** (general aviation operations) – operarea aeronavei, alta decât pentru operațiuni de transport comercial sau operațiuni de lucru aerian;

54) **operator economic autorizat** (authorized economic operator (AEO)) – entitate antrenată în orice tip de activitate economică externă a cărei funcții a fost aprobată de organele vamale sau în numele acesteia, ca fiind conforme normelor Organizației Mondiale a Vămirilor (în continuare - OMV) sau echivalente standardelor pentru asigurarea securității lanțului de aprovizionare cu bunuri. AEO poate include producători, importatori, exportatori de bunuri, brokeri, transportatori, colectori, intermediari, operatori de porturi navale, operatori de aeroporturi, operatori de terminale, operatori integrați, operatori de depozite, distribuitorii și expeditorii;

55) **parcarea aeroportului** (airport car parking) – parcare în incinta aeroportului sau sub controlul direct al operatorului aeroportului, care deservește în mod direct pasagerii care utilizează aeroportul respectiv;

56) **pașapoarte lizibile cu aparate** (machine readable passports) – pașapoarte care, conform standardelor internaționale, conțin informație ce poate fi citită numai cu ajutorul unor echipamente mecanice speciale;

57) **persoană cu dizabilități** – persoană cu deficiențe fizice (senzoriale sau locomotorii, permanente sau temporare), mintale, intelectuale, oricare alte deficiențe, și/sau persoană a cărei mobilitate în utilizarea transportului aerian este redusă ca urmare a deficiențelor sau din orice cauze de incapacitate sau vîrstă, a cărei situație necesită atenția cuvenită și adaptarea serviciilor disponibile tuturor pasagerilor la necesitățile particulare ale acesteia;

58) **persoană expulzată** (deportee) - persoană, care a fost admisă în mod legal pe teritoriul Republicii Moldova de către organele împuternicite sau care a intrat ilegal pe teritoriul Republicii

Moldova și care, după o perioadă de timp, este solicitat în mod oficial de organele împuternicite să părăsească teritoriul statului;

59) **persoană inadmisibilă** (inadmissible person) – persoană căreia îi este interzis accesul pe teritoriul Republicii Moldova de către autoritățile împuternicite ale acesteia;

60) **persoană documentată incorect** (improperly documented person) – persoană care călătorește sau intenționează să călătorească:

- a) cu un document de călătorie expirat sau viză nevalabilă;
- b) cu un document de călătorie sau viză false, contrafăcute sau modificate;
- c) cu un document de călătorie sau viză a unei alte persoane; sau
- d) fără document de călătorie sau viză, în caz de necesitate;

61) **persoană însoțitoare** (accompanying person) – adult care călătorește cu un minor. Această persoană nu este în mod obligatoriu părintele sau tutorele legitim al minorului.

62) **poștă** (mail) – corespondența și alte obiecte expediate de către serviciile poștale și destinate acestora în conformitate cu regulile Uniunii Poștale Universale (în continuare – UPU), Republica Moldova aderând la Constituția UPU și la celelalte acte ale UPU prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1159/1997;

643) **practică recomandată** (recommended practice) – orice cerință respectarea căreia este recunoscută în mare măsură adecvată și necesară în vederea simplificării și perfecționării anumitor aspecte aferente navigației aeriene internaționale, aprobată de Consiliul OACI în conformitate cu art.54 (1) din Convenția de la Chicago și statele membre tind spre respectarea acesteia, în conformitate cu Convenția;

64) **procesare** (clearance) – totalitatea acțiunilor întreprinse de către Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal al Republicii Moldova, conform competențelor legale, în scopul efectuării controlului la trecerea frontierei, controlului de securitate și controlului vamal al pasagerilor, echipajelor, bagajelor, cargoului/ mărfurilor, poștei, aeronavelor;

65) **Program Național de Securitate a Aviației Civile** (National Civil Aviation Security Programme) – act normativ, elaborat în baza anexei nr.17 la Convenția de la Chicago, care stabilește standarde în domeniul securității aeronautice și protecției aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

66) **provizii de bord** (articole) (stores/supplies):

67) **provizii de bord (articole) care pot fi scoase** (stores/supplies to be taken away); – bunuri destinate pentru a fi comercializate pasagerilor și membrilor echipajului cu scopul scoaterii lor în afara bordului aeronavei;

68) **provizii de bord (articole) consumabile** (stores/(supplies for consumption) – bunuri comercializate sau necomercializate, destinate pentru a fi consumate de către pasageri și membrii echipajului la bordul aeronavei, precum și bunurile necesare pentru exploatarea și deservirea tehnică a aeronavei, inclusiv carburanții și lubrifianții;

69) **riscul pentru sănătatea publică** (public health risk) - probabilitatea unui eveniment care poate afecta negativ sănătatea publică, acordându-i o atenție deosebită riscului, care se poate răspândi la nivel internațional sau care constituie o amenințare gravă și imediată;

70) **securitatea hotarelor** (border security) – asigurarea de către stat a respectării legilor și/sau reglementărilor proprii privind circulația mărfurilor și/sau persoanelor peste hotarele sale;

71) **serviciu de transport aerian comercial pentru pasageri** (commercial passenger air service) – serviciu de transport aerian pentru pasageri efectuat de o companie de transport aerian printr-un zbor planificat sau neplanificat oferit publicului larg contra cost, fie individual, fie ca parte a unui pachet;

72) **sistem de informare prealabilă privind pasagerii** (API) (advance passenger information system (API)) – sistem electronic cu ajutorul căruia se efectuează colectarea anumitor date și transmiterea acestora Poliției de Frontieră, înainte de decolare sau aterizare, precum și transmiterea acestor date pe prima linie a aeroportului de sosire;

73) **sistemele electronice de călătorie** (Electronic Travel Systems (ETS) – proces automatizat de transmitere, primire și verificare a permisiunii pasagerului de a călători într-un stat sau altul în locul vizei pe suport de hârtie;

74) **situație excepțională în domeniul sănătății publice de importanță internațională** (public health emergency of international concern) – eveniment extraordinar definit în Regulamentul sanitar internațional (2005) al Organizației Mondiale a Sănătății (în continuare – OMS) având în vedere aderarea Republicii Moldova la OMS prin Hotărârea Parlamentului nr.597/1995 și punerea în aplicare a Regulamentului sanitar internațional (2005) prin Hotărârea Guvernului nr.475/2008, care:

a) reprezintă risc pentru sănătatea populației din alte state ca urmare a răspândirii la nivel internațional a bolii și

b) necesită măsuri de răspuns coordonate la nivel internațional;

75) **standard** (standard) - orice cerință, aplicarea uniformă a căreia este recunoscută adecvată și necesară în vederea simplificării și perfecționării anumitor aspecte aferente navigației aeriene internaționale, în conformitate cu art.54 (1) din Convenție, și pe care statele membre le notifică Consiliului OACI în conformitate cu art.38, în cazul nerespectării acesteia.

76) **stat de înmatriculare** (state of registry) – statul în registrul căruia este înregistrată aeronava;

77) **străin** (foreigner) - persoană care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid;

78) **transportator aerian** (air carrier) – orice întreprindere angajată în efectuarea transporturilor pe calea aerului sau care propune servicii în acest domeniu;

79) **transportator aerian efectiv** (operating air carrier) – transportator aerian care efectuează sau intenționează să efectueze un zbor în temeiul unui contract cu un pasager sau în numele unei alte persoane, juridice sau fizice, care a încheiat un contract cu pasagerul respectiv;

80) **utilizator aeroportuar** (airport user) – persoană fizică sau juridică responsabilă de transportul aerian al pasagerilor, poștei și/sau al mărfurilor de la și spre aeroportul respectiv;

81) **vize lizibile cu aparate** (machine readable visas) – vize care, conform standardelor internaționale, conțin informație ce poate fi citită cu ajutorul unor echipamente mecanice speciale;

82) **vizitator** (visitor) – orice persoană care debarcă de pe aeronavă și intră pe teritoriul Republicii Moldova (cu excepția cazului în care Republica Moldova este țara de reședință permanentă a persoanei), rămâne pe teritoriul ei în baza unor prevederi legale stabilite de Republica Moldova, nu cu scop de imigrare, ci în scop de turism, odihnă, sport, tratament, chestiuni familiale, pelerinaj sau chestiuni de afaceri și nu desfășoară, pe durata șederii sale pe teritoriul țării, careva activitate care aduce venit;

83) **zboruri pentru acordarea ajutorului** (relief flights) – zboruri efectuate în scopuri umanitare, prin intermediul cărora se transportă personal și provizii pentru acordarea ajutorului, cum ar fi produse alimentare, îmbrăcăminte, adăposturi, medicamente și alte obiecte, pe parcursul sau după o situație excepțională și/sau catastrofă, și/sau care sunt utilizate pentru evacuarea persoanelor din zonele care prezintă pericol pentru viața și sănătatea acestora, ca urmare a unei atare situații excepționale și/sau catastrofe, într-un loc sigur pe teritoriul aceluiași stat sau pe teritoriul altui stat care este dispus să primească aceste persoane;

84) **zonă de control vamal** (customs control area) – parte special stabilită și desemnată a teritoriului vamal al Republicii Moldova, creată în scopul efectuării controlului vamal în conformitate cu legislația Republicii Moldova;

85) **zonă de tranzit direct** (direct transit area) – zonă specială delimitată într-un aeroport internațional, aprobată de către autoritățile publice competente și aflată sub supravegherea directă a acestora, destinată pentru escale de scurtă durată și încărcarea aeronavelor care se află în tranzit pe teritoriul Republicii Moldova;

86) **zonă infectată** (în scopul protecției sănătății persoanelor) (infected area) – teritorii geografice de răspândire activă a bolilor transmisibile, transmise de către oameni și/sau animale,

delimitate în conformitate cu rapoartele organelor autorizate locale sau naționale ale Republicii Moldova sau de către OMS;

9. Prevederile Program se aplică tuturor categoriilor de zboruri, cu excepția cazurilor în care anumite prevederi se referă numai la o singură categorie de zboruri și nu se aplică pentru alte categorii, precum și tuturor operatorilor aerieni, persoanelor fizice și juridice ce desfășoară activitate în domeniul aviației civile.

10. Autoritățile publice competente vor întreprinde acțiuni în vederea:

1) minimizării timpului necesar efectuării controlului la trecerea frontierei a persoanelor și aeronavelor și eliberării / procesării cargoului / mărfii;

2) reducerii la minimum a incomodităților cauzate de aplicarea cerințelor administrative și a celor legate de efectuarea controlului;

3) schimbului de informații relevante între autoritățile publice competente, operatori aerieni și aeroporturi, precum și extinderea și promovarea acestora, în măsura posibilului;

d) asigurării nivelului optim de siguranță și respectării legislației naționale;

11. Autoritățile publice competente din Republica Moldova utilizează metoda de administrare a riscului la aplicarea procedurilor controlului de trecere a frontierei referitoare la eliberarea / procesarea mărfurilor, precum și a pasagerilor.

12. Autoritățile publice competente implementează tehnologii informaționale eficiente în vederea eficientizării procedurilor pe aeroporturi, precum și elaborează proceduri de prezentare a datelor până la sosirea aeronavei, în scopul asigurării eliberării / procesării rapide.

13. Prevederile Program nu limitează aplicarea legislației naționale a Republicii Moldova în ceea ce privește măsurile de securitate aeronautică sau alte măsuri de control necesare.

14. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni asigură schimbul de informații privind persoana de contact respectivă (persoane de contact) la care Poliția de Frontieră și organele vamale pot să se adreseze pentru obținerea informației.

CAPITOLUL II ACTE NORMATIVE

15. Programul este elaborat în baza următoarelor acte normative internaționale:

Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944 (Hotărârea Parlamentului nr.97/1994 “Privind aderarea Republicii Moldova la unele acte internaționale referitoare la aviația civilă internațională” (Monitorul Oficial, 1994, nr.6, art.24);

Anexa nr.9 la Convenția privind aviația civilă internațională – Facilități;

Declarația de politici a Conferinței Europene a Aviației Civile – Doc.30-CEAC Partea I, în domeniul facilităților aeronautice;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr.1107/2006 din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului, publicat în Monitorul Oficial al Uniunii Europene L204/1 din 26 iulie 2006;

Rezoluțiile Asociației Internaționale a Transportatorilor Aerieni.

16. În scopul asigurării facilităților aeronautice, Programul este elaborat în conformitate cu următoarele acte legislative:

Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova;

Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;

Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal;

Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000;

Legea nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic;

Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;

Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară;

Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;

Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;

Legea nr.228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară;
Legea nr.242/2010 cu privire la taxele consulare;
Legea nr.215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;
Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră;
Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017;
Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică.

CAPITOLUL III SOSIREA ȘI PLECAREA AERONAVELOR

Secțiunea A Dispoziții generale

17. Prezentul capitol stabilește condițiile pentru sosirea și plecarea, pe / de pe teritoriul Republicii Moldova a aeronavelor care execută zboruri internaționale, precum și pentru utilizarea de către aceste aeronave a aeroporturilor din Republica Moldova deschise traficului aerian internațional.

18. Republica Moldova adoptă măsurile corespunzătoare de procesare a aeronavelor care sosesc din / pleacă în alt stat și le aplică astfel încât să nu permită întârzieri nejustificate.

19. La elaborarea procedurilor destinate procesării eficiente a aeronavelor care sosesc și pleacă, autoritățile publice competente din Republica Moldova, pe măsura necesității, vor lua în considerare măsurile adoptate privind securitatea aeronautică și controlul stupefiantelor.

20. Autoritățile publice competente semnează memorandumuri de înțelegere cu companiile ariene, care operează zboruri internaționale în Republica Moldova și cu operatorii aeroporturilor sale internaționale cu indicarea principiilor fundamentale de cooperare reciprocă în scopul eliminării amenințărilor create de traficul ilegal de droguri și substanțe psihotrope. Astfel de memorandumuri de înțelegere vor fi elaborate în baza documentelor tipizate utilizate, elaborate în acest scop OMV. Mai mult ca atât, este încurajată semnarea memorandumurilor de înțelegere între statele-membre OACI.

21. Autoritățile publice competente nu împiedică aterizarea aeronavei pe un aeroport internațional din motiv de sănătate, cu excepția cazurilor, în care aceste acțiuni sunt întreprinse în conformitate cu Regulamentul sanitar internațional (2005) al Organizației Mondiale a Sănătății (în continuare - OMS).

22. Dacă, în cazuri excepționale se examinează posibilitatea stopării traficului aerian din motive de sănătate, autoritățile publice competente se vor consulta inițial cu OMS și autoritatea publică sanitară din statul în care au fost înregistrate cazuri de îmbolnăvire, până la adoptarea oricăror decizii privind stoparea traficului aerian.

23. În cazul în care, drept măsură de răspuns la un risc concret pentru sănătatea oamenilor sau la o situație excepțională de sănătate publică de interes internațional, autoritățile publice competente examinează necesitatea introducerii măsurilor de sănătate suplimentare la măsurile recomandate de OMS, acestea le introduce în conformitate cu Regulamentul sanitar internațional (2005), inclusiv art.43 care în special prevede că, în cazul adoptării deciziei privind punerea în aplicare a unor măsuri suplimentare sanitare, statul adoptă o astfel de decizie în baza:

1) principiilor științifice;

2) datelor științifice disponibile care confirmă riscul pentru sănătatea oamenilor sau, în caz că astfel de date nu sunt suficiente, în baza informației disponibile, inclusiv obținute de la OMS sau alte organizații interguvernamentale respective și organe internaționale; și

3) orice indicații sau recomandări concrete ale OMS.

24. Prevederile pct.23 sunt aplicate numai în situațiile când există o recomandare oficială temporară (inclusiv, în contextul situației excepționale declarate în domeniul sănătății publice care are o importanță internațională) sau o recomandare permanentă conform Regulamentului sanitar internațional (2005). Cerințele art.43 din Regulamentul sanitar internațional, de asemenea, pot fi aplicate în alt context, care presupune măsuri suplimentare aplicate transporturilor internaționale (inclusiv transportul aerian), în special în contextul art. 23 2), 27 1) și art.28 din Regulamentul sanitar internațional.

25. Articolul 43 din Regulamentul sanitar internațional (2005) prevede, de asemenea, că autoritățile publice competente să întreprindă măsuri suplimentare în conformitate cu articolul respectiv, care perturbază semnificativ transportul internațional, să prezinte OMS argumentarea acestor măsuri din punct de vedere a sănătății publice și din punct de vedere științific.

26. Dacă este necesar, conform prevederilor pct.21 sau pct.22, autoritățile publice competente solicită statului, care adoptă astfel de măsuri, să se consulte cu acestea. Scopul acestor consultări constă în precizarea informației științifice și argumentarea acestei măsuri din punct de vedere a sănătății publice și în stabilirea unei soluții reciproc acceptabile.

Secțiunea B

Documente: cerințe și utilizare

27. La procesarea sosirii și plecării aeronavelor, autoritățile publice competente nu solicită prezentarea altor documente decât cele prevăzute de legislație.

28. La perfectarea documentelor pentru aeronavele care sosesc sau pleacă, autoritățile publice competente nu solicită nici o viză și nu percep careva taxe pentru perfectarea acestora.

29. Documentele pentru aeronavele care sosesc și pleacă sunt acceptate doar în cazurile în care sunt completate în limba de stat, rusă sau engleză. În vederea facilitării procedurilor ce țin de documentele utilizate în transportul aerian internațional, se recomandă perfectarea acestora doar în limba engleză.

30. Luând în considerare posibilitățile tehnice, documentele pentru aeronavele care sosesc și pleacă sunt acceptate în cazul în care sunt prezentate conform anexelor nr.1, nr.2 și nr.3 la Program:

1) în formă electronică, prin transmiterea în sistemul informațional al autorităților publice competente;

2) pe blanchetă, prezentată sau transmisă prin intermediul mijloacelor electronice;

3) pe blanchetă, completată de mână conform formatului indicat în anexa la Program.

31. În cazurile în care un document concret este transmis de către operatorul aerian sau în numele acestuia și este recepționat de autoritățile publice competente în format electronic, organele autorizate respective nu solicită prezentarea documentului dat pe blanchetă.

32. Autoritățile publice competente nu solicită, de regulă, declarația generală, însă aceasta se prezintă la solicitarea Poliției de Frontieră și organelor vamale.

33. Totuși, în cazurile în care se prezintă declarația generală, această cerință se limitează la prezentarea datelor, conținutul și forma cărora sunt indicate în anexa nr.1 la Program. Informația respectivă se acceptă pe blanchetă sau în format electronic.

34. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea declarației generale doar în scopul de confirmare, ele întreprind măsuri pentru ca cerința respectivă să fie îndeplinită prin aplicarea fie a semnăturii de mână, fie a ștampilei pe o pagină a manifestului cargo. O astfel de confirmare este semnată de către agentul autorizat sau de către comandantul aeronavei.

35. Autoritățile publice competente, solicită prezentarea manifestului de pasageri. Manifestul de pasageri se limitează la prezentarea datelor, conținutul și forma cărora sunt indicate în anexa nr.2 la Program. Informația respectivă se acceptă pe blanchetă sau în format electronic.

36. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea manifestului cargo pe blanchetă, acesta preia fie:

1) forma indicată în anexa nr.3 la Program, completată conform instrucțiunilor; sau

2) forma indicată în anexa nr.3 la Program, completată parțial, cu copiile tuturor scrisorilor de transport pentru cargoul aflat la bordul aeronavei.

37. Autoritățile publice competente nu solicită prezentarea în formă scrisă a declarației pentru proviziile de bord care rămân la bordul aeronavei.

38. În ceea ce privește proviziile de bord încărcate sau descărcate de la bordul aeronavei, în lista proviziilor de bord urmează a fi incluse doar următoarele informații:

- 1) datele menționate în antetul manifestului cargo;
- 2) numărul de unități pentru fiecare bun;
- 3) tipul fiecărui bun.

39. Organul vamal este în drept să solicite lista bagajelor direcționate greșit, pentru a duce evidența strictă a returnării lor, cu scopul de a preveni orice tentativă de introducere ilicită în țară a substanțelor psihotrope, narcotice, explozibile, precum și a mărfurilor fără achitarea drepturilor de import.

40. Autoritățile publice competente nu solicită prezentarea altei declarații scrise pentru poștă, decât forma (formele) specificată (te) în documentele Uniunii Poștale Universale.

41. La sosirea și înaintea plecării aeronavei, autoritățile publice competente nu solicită de la operatorul aerian prezentarea mai mult de trei exemplare ale oricărui din documentele menționate.

42. În cazul în care nu are loc îmbarcarea pasagerilor sau încărcarea cargoului, poștei, proviziilor de bord ori bagajelor la bordul aeronavei, sau nu se efectuează debarcarea pasagerilor ori descărcarea cargoului, poștei, proviziilor de bord sau bagajelor de pe aeronavă, documentul (documentele) corespunzător (toare) nu se solicită, cu condiția că în declarația generală a fost efectuată înregistrarea necesară.

Secțiunea C **Rectificarea documentelor**

43. În cazul depistării unor erori în oricare din documentele menționate, autoritățile publice competente oferă operatorului aerian sau agentului autorizat posibilitatea rectificării acestora sau efectuează ele înșăși rectificările respective.

44. Operatorul aerian sau agentul său autorizat nu este sancționat, dacă demonstrează autorităților publice competente că erorile depistate în documente nu sunt intenționate, au fost comise fără intenția de a minți și nu în urma unei neglijențe grave. Pedepsa, dacă este considerată necesară pentru evitarea repetării unor astfel de erori, este pe atât de severă, pe cât este necesar în acest scop.

Secțiunea D **Dezinsecția aeronavelor**

45. Autoritățile publice competente instituie cerința cu privire la dezinsecția cu aerosol a salonului și cabinei echipajului aeronavelor cu pasagerii și membrii echipajului la bord, în calitate de măsură ordinară, doar cu referire la cursele efectuate de o aeronavă cu punctele de decolare sau tranzit pe teritorii unde, după părerea lor, există condiții care ar putea afecta Republica Moldova, și anume sănătatea publică, gospodăriile agricole sau mediul ambiant.

46. Autoritățile publice competente care solicită efectuarea dezinsecției aeronavelor periodic revizuiesc și, pe măsura necesității, modifică cerințele respective, luând în considerare toată informația privind transportarea insectelor pe teritoriul Republicii Moldova cu aeronavele.

47. În cazurile în care se solicită efectuarea dezinsecției, autoritățile publice competente aprobă sau recunosc doar acele metode, atât chimice cât și nechimice și/sau insecticide care sunt recomandate de OMS și sunt considerate eficiente și inofensive pentru sănătatea călătorilor și a membrilor echipajului de autoritățile publice competente.

Prevederea dată nu împiedică efectuarea testelor și verificărilor altor metode, în vederea aprobării finale de către OMS.

48. Autoritățile publice competente se asigură că procedurile de dezinsecție să nu pună în pericol sănătatea pasagerilor și echipajului aeronavei și să nu cauzeze acestora careva incomodități considerabile.

49. La solicitarea operatorilor aerieni, autoritățile publice competente prezintă membrilor echipajului de zbor și pasagerilor, în format accesibil, informația cu privire la reglementările naționale corespunzătoare, cauzele necesității efectuării dezinsecției aeronavelor și lipsa pericolului în cazul efectuării adecvate a acesteia.

50. În cazul în care dezinsecția a fost efectuată în conformitate cu procedurile recomandate de OMS, autoritățile publice competente recunosc confirmarea corespunzătoare în declarația generală, stabilită în anexa nr.1 la Program, sau în cazul dezinsecției reziduale – certificatul de dezinsecție după forma stabilită în anexa nr.4 la Program.

51. În cazul efectuării dezinsecției în deplină corespundere cu prevederile pct.47 și prezentării sau transmiterii certificatului menționat la pct.50, autorităților publice competente recunosc un astfel de certificat și permit, fără întârziere, debarcarea pasagerilor și membrilor echipajului.

52. Se asigură că insecticidele sau oricare alte substanțe, utilizate pentru dezinsecție, să nu aibă un efect negativ asupra elementelor de construcție și echipamentelor operaționale ale aeronavei. Nu se vor utiliza compuși sau soluții chimice ușor inflamabile care pot deteriora elementele de construcție ale aeronavei, în particular prin coroziune.

Secțiunea E

Dezinsecția aeronavelor

53. Agenția Națională pentru Sănătate Publică (în continuare – ANSP) stabilește condițiile de efectuare a dezinsecției aeronavei. În cazul necesității dezinfectării aeronavelor este necesar respectarea următoarelor condiții:

1) prelucrarea doar acelor containere sau compartimente (secțiuni) ale aeronavei care au fost utilizate pentru transportare;

2) dezinfectarea se efectuează conform procedurilor care corespund instrucțiunilor stabilite de producătorul aeronavei sau oricăror recomandări ale OMS;

3) zonele infectate sunt dezinfectate cu compuși care conțin proprietăți bactericide care corespund agentului infecțios/patogen presupus;

4) dezinsecția se realizează prompt de personalul responsabil de curățare dotat cu echipament de protecție individuală corespunzător;

5) nu se utilizează substanțe chimice ușor inflamabile, soluții sau reziduuri ale acestora care pot deteriora elementele de structură ale aeronavei sau sistemelor acestuia prin coroziune, precum și compuși chimici care pot afecta sănătatea pasagerilor și membrilor echipajului;

6) utilizarea la dezinsecție doar a substanțelor dezinfectante autorizate pe piața internațională și/sau în Republica Moldova, eficiente și inofensive asupra sănătății călătorilor și a membrilor echipajului.

54. În cazul apariției necesității de a efectua dezinfectarea, din considerente ale protecției sănătății animalelor, se utilizează doar acele metode și soluții de dezinfectare care sunt recomandate de Organizația Mondială pentru Sănătate Animală.

55. Autoritățile publice competente asigură că, în caz de contaminare a suprafețelor sau echipamentelor aeronavei cu orice fluide corporale, inclusiv excreții, se efectuează dezinfectarea locurilor contaminate și a echipamentelor sau a instrumentelor utilizate.

Secțiunea F

Măsurile referitoare la zborurile internaționale, operate de aviația generală și alte zboruri neregulate

Subsecțiunea I

Dispoziții generale

56. Cerințele privind notificările prealabile și cererile de autorizare prealabilă pentru zborurile aviației generale și alte zboruri neregulate se publică în Publicația de Informare Aeronautică (în continuare - AIP) a Republicii Moldova.

57. Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare – AAC) este informată în prealabil despre aterizarea preconizată a aeronavelor pe teritoriul Republicii Moldova. De asemenea, AAC este unica autoritate care recepționează, examinează și coordonează cererile pentru obținerea prealabilă a permisiunilor de zbor pentru aviația generală și alte zboruri neregulate. Cererea se transmite simultan și organului desemnat pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană a Republicii Moldova.

58. În AIP este specificată adresa poștală, sistemul de manipulare a mesajelor ATS (ATS Message Handling System - AMHS), numărul de fax, adresa electronică, pagina web și numărul de telefon al AAC.

59. Informarea autorităților interesate (Poliția de Frontieră, organele vamale, de imigrare sau carantină) despre eventualul zbor de sosire, plecare sau tranzitare, este efectuat de AAC.

Subsecțiunea II

Permisivitatea prealabilă

60. Republica Moldova nu solicită remiterea cererilor sau informațiilor pentru obținerea permisiunilor preventive prin canale diplomatice, cu excepția cazurilor când zborul este unul diplomatic.

61. Pentru obținerea de către operatorii aerieni a permisiunii prealabile, AAC:

- 1) stabilește procedura de examinare a cererii;
- 2) după caz, emite permisivitatea pentru o perioadă determinată de timp sau pentru un anumit număr de zboruri;
- 3) la emiterea acestor permisiuni nu se percep taxe, impozite sau plăți.

62. În cazul în care aeronava este antrenată în transportul de pasageri, cargo sau poștă contra plată sau în baza unui contract, cererea pentru obținerea permisiunii prealabile se prezintă AAC și conține următoarea informație:

- 1) denumirea și adresa operatorului aerian;
- 2) itinerarul general al cursei;
- 3) numărul cursei;
- 4) tipul, înmatricularea și greutatea maximală de decolare (MTOW) a aeronavei;
- 5) punctele de intrare/ieșire din zona de control a Republicii Moldova;
- 6) punctele de decolare/aterizare prevăzute;
- 7) orarul UTC estimat;
- 8) scopul cursei, numărul pasagerilor și/sau natura și cantitatea cargoului;
- 9) afretatorul aeronavei (după caz);
- 10) destinația transportului;
- 11) copiile polițelor de asigurare a pasagerilor și pentru răspundere civilă a transportatorului față de terțe persoane;
suplimentar pentru serii de zboruri la cerere se anexează:
- 12) data și timpul estimat pentru decolare/aterizare pe teritoriul Republicii Moldova;
- 13) contractul cu agenția de turism sau turoperatorul, în cazul curselor de pasageri;
- 14) contractul de charter, în cazul curselor cargo;

63. În AIP se indică termenul minim necesar pentru coordonarea cererilor pentru obținerea permisiunii de zbor prealabile, specificat în pct.62.

64. În cazul în care aeronava, înmatriculată într-un stat membru OACI traversează fără escală, ori face o escală necomercială, AAC nu solicită prezentarea informației cu excepția celei indicate

în planul de zbor la momentul transmiterii cererii pentru permisiune. Cerințele pentru planurile de zbor sunt stabilite în cerințele tehnice ”Regulile aerului” și Doc. 4444.

Subsecțiunea III **Informare prealabilă despre sosire**

65. În cazul în care aeronava, înmatriculată într-un stat membru OACI traversează fără escală, ori face o escală necomercială, AAC nu solicită informarea despre un astfel de zbor cu excepția prezentării informației solicitate de organul desemnat pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană, Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal. Prevederea respectivă nu are drept scop prevenirea utilizării măsurilor necesare de control a substanțelor narcotice.

66. Republica Moldova recunoaște informațiile prezentate în planul de zbor ca fiind suficiente pentru notificarea prealabilă privind sosirea, cu condiția că aceste informații sunt recepționate de organul desemnat pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană al Republicii Moldova cel puțin cu două ore până la sosire și aterizarea va fi efectuată în aeroportul internațional inițial planificat.

Subsecțiunea IV **Verificarea și staționarea temporară a aeronavelor**

67. În aeroporturile internaționale pe care se operează zboruri internaționale a aviației generale, autoritățile publice competente asigură un nivel adecvat de control al frontierei și a acestor aeronave. Autoritățile publice competente în cooperare cu operatorii aerieni și operatorii aeroporturilor asigură ca timpul total pentru desfășurarea formalităților necesare, inclusiv măsurile de securitatea aeronautică, care țin de plecare/sosire, să nu depășească 60 de minute pentru aeronava care urmează a fi procesată, care este calculat din momentul când membrul echipajului prezintă aeronava la primul punct de înregistrare din aeroport.

68. Formalitățile necesare pentru plecare/sosire, care trebuie efectuate timp de 60 de minute, includ măsurile de securitate aeronautică și, după caz, măsurile ce țin de taxele de aeroport și alte taxe, precum și măsurile pentru controlul la trecerea frontierei.

69. În aeroporturile internaționale pe care se operează rar zboruri internaționale ale aviației generale, și în cazul în care cadrul normativ stabilește astfel de prevederi, se desemnează o singură autoritate publică să efectuează din numele tuturor autorităților de control al frontierei verificarea aeronavelor și cargoul acestora.

70. Aeronava care nu este antrenată în operarea curselor internaționale regulate, care efectuează un zbor către un aeroport internațional desemnat din Republica Moldova sau prin acest aeroport și căreia i s-a permis accesul temporar pe teritoriul Republicii Moldova, fără achitarea taxelor, în conformitate cu art.24 al Convenției de la Chicago, i se permite aflarea pe teritoriul Republicii Moldova pe perioada de timp stabilită de autoritățile competente, fără a i se impune asigurarea garanției achitării taxelor vamale.

CAPITOLUL IV **INTRAREA ȘI IEȘIREA PERSOANELOR ȘI BAGAJELOR ACESTORA**

Secțiunea A **Dispoziții general**

71. Prezentul capitol stabilește reguli și proceduri pentru intrarea în și ieșirea de pe teritoriul Republicii Moldova a persoanelor care călătoresc pe calea aerului și a bagajelor acestora.

72. În scopul facilitării și accelerării procesării persoanelor care sosesc sau pleacă pe calea aerului, autoritățile publice competente adoptă reguli ale controlului la trecerea frontierei care

corespund condițiilor transportului aerian și le aplică astfel încât să nu admită întârzieri excedentare.

73. În cazul elaborării procedurilor orientate spre aplicarea eficientă a măsurilor privind controlul la trecerea frontierei pasagerilor și echipajelor, autoritățile publice competente țin cont, în caz de necesitate, de aspectele de aplicare a măsurilor de securitate aeronautică, măsurilor de asigurare a integrității hotarelor, măsurilor de control a stupefiantelor și controlul imigrării.

74. La utilizarea circuitelor integrate (IC) sau altor tehnologii opționale de decriptare a datelor personale în documentele de călătorie, inclusiv datele biometrice, autoritățile publice competente ale Republicii Moldova prevăd posibilitatea de deschidere a datelor criptate proprietarului documentului, la cererea acestuia.

75. Legislația Republicii Moldova nu prevede prelungirea termenului de valabilitate a documentelor de călătorie mecanic lizibile. Documentul OACI ”Cerințele tehnice pentru documentele de călătorie mecanic lizibile” (Doc.9303) nu permite modificarea datei valabilității și altor date indicate în zona criptată.

Secțiunea B

Documente, necesare pentru călătorie

76. Autoritățile publice competente asigură că în cazul procesării persoanelor care intră pe teritoriul Republicii Moldova și care părăsesc teritoriul ei, acestora nu le sunt solicitate alte documente decât cele prevăzute de legislație.

77. Autoritățile de frontieră din Republica Moldova nu solicită suplimentar persoanelor care sosesc pe teritoriul său pe calea aerului și care dispun în temei legal de pașapoarte și vize valabile (după caz), alte acte.

78. Prevederile pct.77 nu au scopul de a împiedica autoritățile de frontieră să recunoască alte documente de identitate oficiale utilizate pentru călătorii, cum sunt, buletinele de identitate naționale, buletinele de identitate a marinarilor, permisele de ședere permanentă, emise străinilor și documentele de identitate temporare utilizate pentru călătorii.

Secțiunea C

Protecția documentelor de călătorie

79. Autoritățile publice competente modernizează, în mod regulat, mijloacele de protecție în noile versiuni ale documentelor de călătorie, pentru a le proteja de utilizarea necorespunzătoare și a facilita depistarea în caz de schimbare, copiere sau eliberare ilegală a acestor documente.

80. Autoritățile publice competente stabilesc măsuri de control, în scopul protejării împotriva furtului blanchetelor documentelor de călătorie și însușirii ilegale a documentelor de călătorie emise.

81. Autoritățile publice competente instituie mijloace corespunzătoare de control a tuturor proceselor de pregătire a documentelor de călătorie din momentul depunerii cererii până la emiterea unei decizii și eliberare, în scopul asigurării unui nivel înalt de integritate și protecție.

82. Autoritățile publice competente includ date biometrice în documentele sale mecanic lizibile pe un cip de circuit integrat fără contact, în modul în care este specificat în Doc.9303. Doc.9303 nu prevede includerea datelor biometrice în vize.

83. Autoritățile publice competente care emit sau care intenționează să emită documente electronice mecanic lizibile (MRTD), aderă la Directoriul cheilor publice OACI (PKD).

84. Autoritățile publice competente care participă la Directoriul cheilor publice (PKD) vor încărca datele publice cheie în PCD necesare pentru autentificarea tuturor pașapoartelor electronice pe care le emit.

85. Autoritățile publice competente prezintă fără întârziere către INTERPOL informații exacte privind documentele de călătorie furate, pierdute și retrase, eliberate de un anumit stat pentru a fi incluse în baza de date privind documentele de călătorie furate și pierdute (SLTD).

86. În punctele de trecere a frontierei, în punctele de intrare și plecare, autoritățile publice competente verifică, în măsura posibilităților, documentele de călătorie a pasagerilor care călătoresc pe curse internaționale cu baza de date a documentelor de călătorie furate și pierdute (SLTD) a INTERPOL-ului.

Secțiunea D **Documente de călătorie**

87. Autoritățile publice competente eliberează numai pașapoarte mecanic lizibile, în conformitate cu partea 4 din Doc.9303.

88. Prevederile pct.87 nu au drept scop să împiedice eliberarea, în caz de urgență, a pașapoartelor care nu sunt mecanic lizibile sau a documentelor de călătorie temporare cu termen de valabilitate limitat.

89. Autoritățile publice competente se asigură că documentele de călătorie eliberate refugiaților și apatrizilor "Documentele de călătorie prevăzute de Convenție" sunt mecanic lizibile, în conformitate cu specificațiile din Doc.9303. Prevederile privind "Documentele de călătorie prevăzute de Convenție" sunt incluse în Convenția privind statutul refugiaților din 1951 și Convenția privind statutul apatrizilor din 1954.

90. La eliberarea documentelor de identitate sau a vizelor acceptate în scopul transportului, autoritățile publice competente le eliberează în format mecanic lizibil, stabilit în Doc.9303

91. Autoritățile publice competente creează servicii accesibile publicului pentru primirea cererilor de eliberare a documentelor de călătorie și/sau eliberarea documentelor de călătorie.

92. Autoritățile publice competente stabilesc proceduri transparente pentru depunerea cererilor de eliberare, reînnoire sau schimbare a documentelor de călătorie și oferă viitorilor solicitanți, la cererea acestora, informații cu privire la astfel de proceduri.

93. În cazul în care se percep taxe pentru eliberarea, reînnoirea sau schimbarea documentului de călătorie, valoarea acestor taxe nu trebuie să depășească costul acestei operațiuni.

94. Autoritățile publice competente eliberează pașapoarte pentru fiecare persoană aparte, indiferent de vârstă.

95. Procedura de eliberare și termenele de valabilitate a pașapoartelor cetățenilor Republicii Moldova este reglementată de Legea nr.273/1994.

Secțiunea E **Vize de călătorie**

96. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită vize de călătorie pentru cetățenii săi care doresc să călătorească în străinătate, precum și pentru cei care sosesc la finele termenului lor de ședere.

97. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită vize de călătorie pentru cetățenii străini care locuiesc pe teritoriul ei și care doresc să călătorească în străinătate.

Secțiunea F **Vize de intrare/ vize de întoarcere**

98. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova ar trebui să renunțe la cerința privind necesitatea vizei de intrare pentru cetățenii din cât mai multe state, care solicită permisiunea de a intra în calitate de vizitatori sau să faciliteze o astfel de solicitare.

99. În cazul în care la intrarea pe teritoriul Republicii Moldova străinii trebuie să prezinte vize de intrare, autoritățile publice competente eliberează asemenea vize în baza legislației Republicii Moldova, ținând cont de principiul reciprocității.

100. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită vize de întoarcere pentru cetățenii săi.

101. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită viză de întoarcere pentru cetățenii străini care locuiesc pe teritoriul său și care posedă permise de ședere permanentă, prevăzute de legislație.

102. Autoritățile publice competente responsabile de eliberarea vizelor stabilesc proceduri simple și transparente de obținere a vizelor pentru viitorii vizitatori și asigură ca cererile de acordare a unor astfel de vize să fie examinate într-un termen cât mai scurt posibil.

103. Pentru obținerea vizei, nu este necesară prezența solicitantului la biroul de eliberare a vizelor.

104. La eliberarea vizelor de intrare viitorilor vizitatori pe teritoriul Republicii Moldova, autoritățile publice competente se asigură că aceste vize sunt valabile cel puțin șase luni de la data emiterii, indiferent de numărul vizitelor, iar durata șederii în țară poate fi limitată de fiecare dată.

105. La eliberarea vizelor care nu sunt mecanic lizibile, autoritățile publice competente se asigură că datele privind identitatea și eliberarea, specificate în aceste documente respectă cerințele tehnice pentru zona vizuală a vizelor mecanic lizibile specificate în partea 7 din Doc. 9303.

Secțiunea G

Certificate internaționale de vaccinare sau profilaxie

106. Documentul care confirmă vaccinarea sau profilaxia respectă cerințele stabilite de OMS în Regulamentul sanitar internațional (2005).

107. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită un astfel de document, acesta va corespunde prevederilor pct.106.

Secțiunea H

Verificarea documentelor de călătorie

108. Autoritățile publice competente acordă asistență operatorilor aerieni în evaluarea documentelor de călătorie prezentate de pasageri pentru a preveni fraudă și abuzul în baza unui acord de înțelegere încheiat cu operatorii aerieni care să stabilească furnizarea instruirii personalului operatorilor aerieni, furnizarea modelelor de documente de călătorie, stabilirea mecanismului de solicitare a asistenței urgente din partea autorităților publice competente în cazul documentelor de călătorie suspecte.

109. Republica Moldova examinează posibilitatea semnării acordurilor cu alte state membre OACI pentru a permite detașarea „colaboratorilor de coordonare” în aeroporturi în scopul acordării asistenței operatorilor aerieni la determinarea valabilității și autenticității documentelor de călătorie ale pasagerilor care sunt îmbarcați.

110. În punctele de îmbarcare la bordul aeronavei, operatorii aerieni întreprind măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele dețin documentele de călătorie prescrise de statele în tranzit și cele de destinație și descrise în prezentul capitol, iar verificările sunt efectuate de personalul operatorului aerian sau compania care operează în numele operatorului aerian, instruit în mod corespunzător, pentru a se asigura la punctul de îmbarcare, că fiecare persoană deține un document de călătorie valabil și, unde este aplicabil, viza sau permisul de ședere necesar pentru a intra în statul de tranzit și / sau statul de destinație.

111. Autoritățile publice competente confiscă documentele de călătorie fabricate, contrafăcute sau falsificate. De asemenea, autoritățile publice competente confiscă documentul de călătorie al persoanei care pretinde că este posesorul legal al documentului de călătorie.

112. Documentele indicate în pct.111, sunt imediat retrase din circulație și returnate autorităților publice competente emitente sau misiunii diplomatice permanente a statului respectiv, cu excepția cazului în care autoritățile publice competente retrag documentele în scopul aplicării legii.

113. Autoritățile publice competente care au retras documentele de călătorie indicate în pct.111, notifică despre acest fapt autoritățile publice competente emitente sau misiunea diplomatică permanentă a statului respectiv.

114. Autoritățile publice competente nu solicită operatorilor aerieni să confiște documentele indicate în pct. 111.

115. Autoritățile publice competente nu solicită ca operatorul aerian să transporte pasagerul din punctul de plecare sau din punctul de tranzit către punctul final de destinație în cazurile în care documentul de călătorie prezentat de pasagerul respectiv este considerat de către autoritățile publice competente ca fiind fabricat, contrafăcut sau falsificat, sau în cazul când documentul de călătorie este prezentat nu de persoana căreia i-a fost emis documentul în mod legal.

116. Prevederile pct.115 nu trebuie interpretate drept impediment pentru întoarcerea pasagerilor inadmisibili, ale căror documente de călătorie sunt fabricate, contrafăcute sau falsificate, sau documentele de călătorie sunt prezentate de persoană care se prezintă ca fiind altă persoană și sunt confiscate de statele membre OACI în conformitate cu pct.111 și care călătoresc în baza unei scrisori de însoțire eliberate în conformitate cu pct.256.

117. Autoritățile publice competente trebuie să implementeze sistemele automatizate de control a frontierei (SACF) pentru a facilita și accelera controlul persoanele care sosesc sau pleacă cu transportul aerian.

118. Autoritățile publice competente care utilizează sistemele automatizate de control a frontierei trebuie, în conformitate cu pct.84 și pct. 86, să utilizeze informația din Directoriul cheilor publice (PKD) pentru verificarea valabilității documentelor electronice lizibile, să verifice datele biometrice pentru stabilirea faptului că persoana este posesorul legal al documentului și să solicite din baza de date INTERPOL informații referitoare la documentele de călătorie furate sau pierdute, precum și alte date de control la trecerea frontierei pentru stabilirea legalității traversării frontierei.

119. Autoritățile publice competente care utilizează sistemele automatizate de control a frontierei trebuie să asigure prezența unui număr suficient de personal în punctele de control de ieșire la îmbarcare pentru asigurarea trecerii fără obstacole a fluxului de pasageri și soluționarea promptă a problemelor de siguranță și integritate în cazul defecțiunii sistemului.

Secțiunea I

Proceduri la plecare

120. Autoritățile publice competente nu vor solicita persoanelor care sosesc prezentarea certificatelor sau altor documente care atestă achitarea impozitelor.

121. Nu se impune operatorilor aerieni responsabilitatea în legătură cu neachitarea de către pasageri a impozitelor pe venit.

122. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aerieni și operatorii aeroporturilor, vor ține ca în cazul serviciilor de transport aerian internațional timpul total necesar pentru efectuarea formalităților solicitate, referitoare la zbor, să nu depășească 60 minute pentru toți pasagerii, care urmează să treacă controlul de rutină, și care este calculat din momentul în care pasagerii se prezintă la primul punct de procesare pe aeroport (de exemplu, ghișeul pentru înregistrarea companiei aeriene, punctul de control în scopul asigurării securității sau oricare alt punct determinat în funcție de procedurile stabilite pe un aeroport concret).

123. Formalitățile solicitate referitoare la plecare efectuate pe parcurs de 60 de minute includ înregistrarea de către companiile aeriene, întreprinderea măsurilor de securitate aeronautică și, acolo unde este aplicabil, perceperea taxelor aeroportuare și altor taxe și controlul la trecerea frontierei la plecare, precum controlul de pașapoarte, controlul de carantină și controlul vamal.

124. La efectuarea controlului documentelor de călătorie a pasagerilor care pleacă, autoritățile publice competente sunt în drept, în colaborare cu operatorii aeroporturilor, să utilizeze tehnologii aplicabile și să aprobe un sistem cu mai multe canale sau alte metode de separare a pasagerilor, în vederea accelerării controalelor.

125. Autoritățile publice competente solicită prezentarea bagajului pasagerilor care pleacă pentru verificare în cadrul controlului la trecerea frontierei.

Secțiunea J

Proceduri și obligațiile la sosire

126. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aerieni și operatorii de aeroporturi, asigură perfectarea în termen de 45 de minute de la debarcarea din aeronavă a tuturor pasagerilor care sunt supuși controlului de rutină, indiferent de capacitatea aeronavei și de ora de sosire conform orarului.

127. Pentru accelerarea controalelor, autoritățile publice competente în colaborare cu operatorii de aeroporturi utilizează tehnologii aplicabile și aprobă un sistem cu mai multe canale de control de imigrare sau alte metode de separare a pasagerilor în aeroporturile internaționale unde aceste măsuri sunt justificate de volumul traficului de pasageri.

128. Cu excepția situațiilor speciale, autoritățile publice competente nu solicită pasagerilor sau membrilor echipajului de zbor prezentarea documentelor de călătorie sau altor acte de identitate până ce aceștia nu sosesc la punctul de control al pașapoartelor.

129. Autoritățile publice competente primesc neîntârziat pasagerii pentru efectuarea controlului în scopul accesului acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

130. Pasagerul sau membrul echipajului este admis la control în momentul sosirii sale inițiale la punctul de control în zona de sosiri după debarcarea din aeronavă pentru obținerea permisiunii de acces în țară. În acest timp colaboratorul punctului de control decide dacă acesta poate să intre. Controlul respectiv nu include verificarea documentelor de călătorie care poate fi efectuat imediat după debarcare din aeronavă.

131. Operatorul aerian este responsabil de protecția și custodia pasagerilor și membrilor echipajului din momentul părăsirii aeronavei până aceștia nu vor fi supuși controlului, prevăzut la pct.129 și la pct.130.

132. După primirea spre verificare a pasagerilor și membrilor echipajului, autoritățile publice competente sunt responsabile de protecția și custodia pasagerilor și membrilor echipajului până în momentul în care acestora, în temei legal, li se permite accesul pe teritoriul Republicii Moldova sau se stabilește că acestea sunt persoane inadmisibile, situație în care urmează să fie transferate înapoi sub custodia operatorului aerian pentru a fi transportate în afara teritoriului Republicii Moldova.

133. Responsabilitatea operatorului aerian pentru protecția și custodia pasagerilor și membrilor echipajului încetează în momentul în care aceste persoane au dreptul de acces pe teritoriul Republicii Moldova

134. Cu excepția unor circumstanțe speciale, autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a se asigura că documentul care demonstrează identitatea persoanei care sosește este verificat la sosire și la plecarea doar o singură dată.

135. Autoritățile publice competente solicită declarația scrisă privind bagajul de la pasageri și membrii echipajului, dacă aceștia transportă bunuri supuse taxelor vamale, sau bunuri interzise de a fi transportate.

136. Autoritățile publice competente asigură aplicarea sistemului cu două culoare (anexa nr.9 la Program) sau alt proces selectiv de control vamal și de carantină, ținând cont de cerințele de management a riscului care corespund condițiilor și volumului transportului în fiecare aeroport concret.

137. În cazul expirării termenului de valabilitate a documentelor de călătorie a vizitatorului înainte de expirarea termenului de valabilitate a vizei statului care a emis viza, continuă să fie recunoscută până la data expirării valabilității acesteia, cu condiția ca aceasta să fie prezentată împreună cu un nou document de călătorie a vizitatorului.

138. În cazul în care autoritățile publice competente eliberează vize pentru un număr limitat de intrări, acestea fac însemnările corespunzătoare, clar și nediscriminatoriu, despre fiecare caz

concret de utilizare a vizei, pentru ca deținătorul acesteia, orice operator aerian și, în cazul în care va fi necesar, autoritățile publice competente să poată stabili valabilitatea ei fără utilizarea unor mijloace speciale.

139. După prezentarea personală de către pasageri și membrii echipajului a documentelor de călătorie, persoanele oficiale vor restitui documentele imediat după ce au efectuat controlul, cu excepția unor anumite cazuri speciale.

140. Autoritățile publice competente asigură că, în cazul unui zbor internațional cu două sau mai multe escale în aeroporturile internaționale de pe teritoriul Republicii Moldova, pasagerului și bagajului acestuia să nu fie supus formalităților stabilite ale controlului la trecerea frontierei decât pe un singur aeroport, cu condiția că pasagerul nu va părăsi zona de tranzit direct. În acest sens, se va asigura ca formalitățile respective să fie efectuate pe aeroportul de plecare al pasagerului pentru ruta corespunzătoare, cu excepția unor situații speciale, stabilite de către autoritățile publice competente.

Secțiunea K

Proceduri și cerințe pentru tranzit

141. În cazul în care este posibil, autoritățile publice competente crează zone de tranzit direct sau alte modalități, condiții pentru ca membrii echipajului, pasagerii și bagajul acestora, care pleacă din același aeroport cu aceeași sau cu altă rută în țară terță, să se poată afla temporar în aeroportul de sosire fără efectuarea formalităților controlului de trecere a frontierei, cu excepția cazurilor când acestea sunt justificate în baza analizei riscurilor legate de securitatea statului și migrația ilegală.

142. Republica Moldova minimizează numărul de state ale căror cetățeni care trebuie să dețină vize pentru tranzitul direct, care sosesc cu curse internaționale și care pleacă în aceeași zi de pe același aeroport cu același zbor sau cu alt zbor către o țară terță.

Secțiunea L

Bagaj neînsoțit

143. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени să trimită bagajul direcționat greșit la locul aflării proprietarului acestuia și nu pun în sarcina operatorilor aeriени responsabilitatea de a plăti penalități, amenzi, taxe și impozite vamale în legătură cu bagajele direcționate greșit.

144. Autoritățile publice competente permit transmiterea directă a bagajelor direcționate în același aeroport de la o rută internațională la alta fără control, cu excepția cazurilor condiționate de măsurile de securitate aeronautică sau alte măsuri de control necesare. În cazurile în care transmiterea directă nu este posibilă, se vor întreprinde măsuri pentru păstrarea temporară a acestor bagaje sub supraveghere strictă în locul corespunzător.

145. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени să prezinte, în numele pasagerilor și membrilor echipajului de zbor, bagajele neidentificate, nesolicitate sau direcționate greșit, pentru efectuarea procesării în punctul de destinație corespunzător în numele proprietarului și de a le restitui proprietarului.

146. Cu condiția respectării măsurilor corespunzătoare de securitate, autoritățile publice competente facilitează formalitățile vamale privind bagajele neidentificate sau bagajele nereclamate și restituirea acestora operatorului aerian. În baza condițiilor stabilite de către organele competente, Poliție de Frontieră/operatorului aeroportului i se poate permite să deschidă aceste bagaje pentru a identifica proprietarul acestuia.

147. Operatorul aerian este eliberat de responsabilitatea pentru păstrarea bagajului care n-a fost procesat de organele competente și pentru achitarea drepturilor de import aplicate față de bagajul în cauză, în cazul în care bagajul este pus la dispoziția organelor vamale și se află sub controlul exclusiv al acestora.

Secțiunea M

Identificarea și intrarea membrilor echipajului și altui personal al operatorului aerian

148. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aerieni și operatorii de aeroporturi stabilesc măsuri pentru accelerarea controlului membrilor echipajului, bagajului acestora necesar la plecare și sosire.

149. Autoritățile publice competente simplifică și accelerează procedura, în conformitate cu care personalul operatorilor aerieni stabiliți pe teritoriul Republicii Moldova poate să solicite eliberarea legitimațiilor de membru al echipajului (în continuare - LME), în conformitate cu anexa nr.5 la Program.

150. Legitimația de membru al echipajului este elaborată în formă de cartelă și este destinată pentru a fi utilizată în calitate de document care atestă identitatea membrului echipajului de zbor, iar certificatul membrului echipajului de zbor confirmă calificarea profesională a echipajului de zbor.

151. Autoritățile publice competente eliberează legitimația de membru al echipajului numai mecanic lizibile, în conformitate cu specificațiile părții 5 din Doc.9303. Specimenul este prezentat în anexa nr.5 la Program.

152. Autoritățile publice competente stabilesc proceduri care permit oricărui membru al echipajului căruia i se eliberează legitimația de membru al echipajului să verifice și să evalueze corectitudinea datelor introduse în aceasta și care permit corectarea, după caz, gratuită pentru membrii echipajului.

153. Autoritatea emitentă verifică securitatea lanțului de aprovizionare, asigură evidența stocurilor cardurilor, stabilește răspunderea pentru personalul emitent și asigură că înregistrarea LME emise, suspendate sau retrase, sunt înregistrate și păstrate într-o bază de date electronică, securizată împotriva interferențelor și accesului neautorizat.

154. Toate informațiile stocate în baza de date electronică și conținute în LME se limitează la informațiile necesare pentru a verifica identitatea membrului echipajului.

155. Legitimațiile de membru al echipajului sunt emise numai după verificarea datelor din chestionar efectuate de autoritatea publică competentă sau din numele acesteia. Suplimentar, la eliberarea LME se aplică măsuri de control adecvate, cum ar fi, de exemplu, confirmarea statutului solicitantului înainte de eliberarea documentului, monitorizarea rezervei de blanchete a cardurilor și cerințele privind responsabilitatea personalului care emite documente.

156. Autoritățile publice acceptă legitimațiile de membru al echipajului eliberate în conformitate cu cerințele pct.151 pentru intrarea fără vize a membrilor echipajului în cazul când aceștia sosesc cu o cursă internațională, la exercitarea atribuțiilor funcționale și solicită permisiunea pentru intrarea temporară pentru perioada stabilită, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

157. Autoritățile publice competente nu aplică cerințele privind prezența vizei pentru membrii echipajului în cazul când aceștia sosesc cu o cursă internațională pentru exercitarea atribuțiilor funcționale și solicită permisiunea pentru intrarea temporară pentru perioada stabilită, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

158. Autoritățile publice competente nu aplică cerințele privind prezența vizei pentru membrii echipajului când aceștia prezintă LME, când aceștia sosesc cu aeronava altui operator aeronautic sau alt tip de transport și solicită intrare temporară, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, întru exercitarea atribuțiilor sale funcționale pe cursa specificată de către ei.

159. Autoritățile publice competente întreprind măsurile necesare pentru a permite intrarea fără întârzieri pe teritoriul Republicii Moldova, cu titlu provizoriu, a personalului tehnic al companiilor aeriene străine care execută zboruri pe sau prin teritoriul Republicii Moldova, cu scopul de a restabili navigabilitatea aeronavei care, din motive tehnice, nu poate să-și continue zborul. În cazurile în care autoritățile publice competente din Republica Moldova solicită prezentarea unei garanții, de exemplu cu privire la achitarea cheltuielilor legate de aflarea pe

teritoriul Republicii Moldova, precum și întoarcerea personalului tehnic de pe acest teritoriu, aceste aspecte sunt coordonate astfel încât să nu se rețină accesul persoanelor în cauză.

Secțiunea N

Inspectorii aeronautici

160. Autoritățile publice competente asigură ca inspectorii aeronautici din alt stat, la exercitarea atribuțiilor lor, să fie procesați ca și membrii echipajului, la trecerea procedurilor de intrare și ieșire.

161. AAC eliberează inspectorilor aeronautici legitimații de inspector aeronautic, valabile pentru toată perioada de activitate a persoanei în cauză în calitate de inspector, conform modelului specificat în anexa nr.6 la Program.

162. Inspectorii aeronautici în timpul exercitării atribuțiilor lor, dispun de o legitimație conform pct.161, o misiune pentru efectuarea inspecției de zbor aprobată de către AAC și un pașaport valabil.

163. Autoritățile publice competente extind privilegiile privind accesul provizoriu menționate la pct.156 cu referire la membrii echipajului asupra inspectorilor aeronautici din alt stat pe perioada exercitării de către aceștia a atribuțiilor lor de inspectare, cu condiția că aceștia dețin documentele indicate în pct.162 și pleacă la expirarea perioadei normale de odihnă.

Secțiunea O

Asistență de urgență/vize în situații de excepție

164. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a acorda permisiunea de intrare temporară a pasagerului sau membrului echipajului care nu a primit viza de intrare necesară înainte de sosire din cauza unei modificări sau rețineri a zborului ca urmare a unei situații de forță majoră.

165. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a permite ieșirea din aeroport, în scopul cazării, a pasagerilor aflați în tranzit, care s-au reținut în legătură cu anularea sau amânarea rutei, respectând prevederile legislației naționale referitoare la regimul străinilor în Republica Moldova.

166. În situațiile de urgență, ca urmare a situațiilor de forță majoră, autoritățile publice competente, operatorii aerieni și operatorii de aeroporturi acordă asistență primară pasagerilor care au nevoie de asistență medicală, minorilor neînsoțiți și pasagerilor cu dizabilități care deja și-au început călătoria.

167. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a permite plecarea de pe teritoriul Republicii Moldova sau tranzitarea acestuia a pasagerilor care au un bilet de avion valabil, chiar dacă valabilitatea vizei a expirat din cauza reținerilor de zbor ca urmare a unor situații de forță majoră.

168. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a facilita intrarea personalului, care urmează să fie antrenat cu promptitudine în acordarea asistenței pasagerilor ale căror zboruri au fost întrerupte ca urmare a unor situații de forță majoră.

169. În caz de reținerea a zborului sau modificări rutei de zbor ca urmare a unei situații de forță majoră, autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a permite tranzitul pasagerilor pe teritoriul Republicii Moldova care au o rezervare valabilă, dar nu au vizele de intrare necesare.

Secțiunea P

Minori

170. Autoritățile publice competente sunt instruite în partea ce ține de siguranța și confortul psihologic al minorilor, atât celor însoțiți, cât și celor neînsoțiți.

171. Operatorii aerieni asigură instruirea corespunzătoare a personalului său de la sol și de cabină, în partea ce ține de tratarea minorilor.

172. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni, în măsura posibilităților, vor face schimb de informații cu organele respective de contact care activează 24 de ore, care pot fi contactate cu privire la problemele ce țin de siguranța și confortul psihologic al minorului.

173. În cazul în care restricțiile privind confidențialitatea și protecția datelor permit acest lucru, autoritățile publice competente asigură ca operatorii aerieni să se adreseze autorităților publice competente referitor la probleme ce țin de siguranța și confortul psihologic al minorilor.

174. Autoritățile publice competente examinează, cu prima ocazie posibilă, posibilitatea de a transfera minorul sub tutela autorității publice competente dacă există îngrijorări serioase cu privire la siguranța și confortul psihologic al minorului neînsoțit în timpul călătoriei, care nu pot fi eliminate rapid.

175. Autoritățile publice competente întreprind măsuri necesare pentru a se asigura că operatorii aerieni nu permit copiilor sub vârsta de până la cinci ani să călătorească fără însoțitor.

176. AAC întreprinde măsuri necesare pentru a asigura ca operatorii aerieni să aprobe programe privind tratarea minorilor care călătoresc sub supravegherea lor.

177. AAC asigură ca operatorii aerieni care transportă minori în cadrul programului său, să includă următoarea informație în documentul de însoțire:

1) numele, prenumele, numărul pașaportului sau documentului de identificare și datele de contact ale minorului, persoanei care însoțește minorul în punctul de plecare și persoanei care preia minorul în punctul de destinație.

2) numele, prenumele și datele de contact ale părintelui sau tutorelui minorului.

CAPITOLUL V

INTRODUCEREA ȘI SCOATEREA CARGOULUI ȘI A ALTOR ARTICOLE

Secțiunea A

Dispoziții generale

178. Prezentul capitol stabilește cerințele și condițiile cu privire la introducerea și scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a cargoului și a altor articole transportate pe calea aerului.

179. În scopul simplificării și accelerării procesului de punere în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor transportate pe calea aerului, autoritățile publice competente adoptă reguli și proceduri care corespund condițiilor de transport a cargoului pe calea aerului și le aplică astfel încât să se excludă întârzierile inutile.

180. La transportarea cargoului atât pe calea aerului, cât și cea terestră, autoritățile publice competente, conform manifestului cargo, aplică aceleași reguli și proceduri ca și în cazul transportării doar pe calea aerului.

181. La introducerea sau modificarea regulilor și procedurilor de punere în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor transportate pe calea aerului, autoritățile publice competente se consultă cu operatorii aerieni și alte părți interesate în scopul realizării acțiunilor stipulate în pct.179.

182. Autoritățile publice competente elaborează proceduri privind prezentarea declarației vamale despre mărfurile importate și exportate înainte de sosirea și plecarea aeronavei, în scopul asigurării unui proces de vămuire rapidă a acestor bunuri.

183. În cazurile în care natura partidei de mărfuri poate atrage atenția mai multor autorități publice competente, spre exemplu a organului vamal, autorității veterinare sau sanitare, acestea se vor strădui să transmită împuternicirile pentru eliberarea / vămuirea unor astfel de bunuri organului vamal sau unui alt serviciu sau, dacă nu este posibil, vor întreprinde toate măsurile necesare pentru coordonarea procesării și, în funcție de posibilități, realizarea acesteia concomitent și cu întârzieri minime.

184. Autoritățile publice competente nu solicită, efectuarea controlului vamal fizic al cargoului importat sau exportat și utilizează sistemul de management a riscului pentru stabilirea mărfurilor care necesită a fi supuse controlului și limitele unui astfel de control.

185. În cazurile în care este posibil de realizat, în scopul sporirii eficienței, sunt utilizate mijloacele tehnice de control sau verificare, care facilitează controlul fizic al mărfurilor importate sau exportate.

186. Autoritățile publice competente vor crea în aeroporturile internaționale zone deschise amenajate și/sau depozite provizorii care folosesc de sine stătător sau permit amenajarea și utilizarea acestora de către alte părți, concomitent publicând reguli detaliate referitor la toate genurile de operațiuni care pot fi efectuate în limitele acestora.

187. În cazurile în care în aeroporturile internaționale nu sunt zone deschise și/sau depozite provizorii, dar astfel de zone și depozite există în regiunile apropiate aeroportului, autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru ca transportul aerian să poată utiliza mijloacele sus-menționate în aceleași condiții ca și alte mijloace de transport.

188. Autoritățile publice competente examinează posibilitatea introducerii programelor pentru operatorii economici autorizați, care să prevadă consolidarea măsurilor de securitate și, în același timp, creării condițiilor pentru asigurarea unui control vamal facilitat.

189. Controlul vamal facilitat poate include un număr mai redus de inspecții și controale fizice, prezentarea unui set limitat de elemente de date, notificarea despre inspecția planificată înainte de sosirea mărfurilor și alte măsuri simplificate. Măsurile de control se bazează pe informațiile solicitate, prezentate organului vamal în prealabil și pe utilizarea procedurilor de evaluare a riscului.

190. Autoritățile publice competente încurajează încheierea acordurilor sau aranjamentelor cu alte state privind recunoașterea reciprocă a programelor respective pentru operatori economici autorizați sau a unor programe similare.

Secțiunea B

Informație solicitată de autoritățile publice competente

191. Autoritățile publice competente prezintă, în format electronic sau pe suport de hârtie, informația despre marfă până la sosirea sau plecarea bunurilor.

192. Autoritățile publice competente limitează cerințele cu privire numai la datele acelei informații, care după părerea lor, este necesară pentru punerea în liberă circulație și/sau vâmuire a bunurilor importate sau a celor destinate pentru export.

193. Pentru simplificarea formalităților, după caz, autoritățile publice competente iau în considerare utilizarea informațiilor prealabile disponibile privind cargoul pentru procedurile ulterioare de eliberare/vâmuire a mărfurilor importate, exportate și / sau de tranzit.

194. Autoritățile publice competente prevăd colectarea datelor statistice în termenul și conform acordurilor care nu au drept consecință reținerea eliberării bunurilor importate sau a celor destinate pentru export.

195. Documentele pentru importul sau exportul bunurilor, inclusiv manifestul cargo și/sau scrisorile de transport aerian, se acceptă în cazurile în care sunt prezentate în formă electronică sau pe suport de hârtie (după caz), transmise în sistemul informațional al autorităților publice competente, dacă acestea din urmă dispun de astfel de posibilități tehnice.

196. Responsabil de perfectarea și prezentarea manifestului cargo și a scrisorilor de transport aerian este operatorul aerian sau agentul său autorizat. Responsabilitatea pentru perfectarea și prezentarea altor documente necesare pentru procesarea bunurilor o poartă declarantul.

197. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea unor documente suplimentare pentru desfășurarea formalităților privind importul, exportul sau tranzitul, cum ar fi facturi, declarații, licențe de import și a altor documente similare, acestea nu obligă operatorul aerian să garanteze executarea cerințelor în privința documentelor respective, precum și operatorul aerian nu este supus penalizării sau sancționării în cazul inexactității sau insuficienței informației

ce se conține în aceste documente, cu excepția cazurilor când operatorul aerian este declarant, acționează din numele său sau are responsabilități juridice specifice.

198. În cazurile în care documentele de import sau export al mărfurilor sunt prezentate pe blanchetă de hârtie, formatul acestora este bazat pe forma-standard a Organizației Națiunilor Unite (în continuare – ONU) referitoare la declarația bunurilor, conform anexei nr.8 la Program. În cazurile în care astfel de documente sunt prezentate în formă electronică, formatul este bazat pe standarde internaționale de schimb al informației electronice.

199. Pentru facilitarea schimbului de date electronice, autoritățile publice competente încurajează toate părțile interesate, de stat sau private, în implementarea sistemelor compatibile și utilizarea standardelor și protocoalelor corespunzătoare, adoptate la nivel internațional.

200. Este necesar să se asigure introducerea unor măsuri care să permită tuturor părților implicate în operațiunile de transport aerian să furnizeze toate informațiile solicitate de autoritățile publice competente privind sosirea, aflarea și plecarea aeronavei și a cargoului într-un singur loc (ghișeu unic).

201. Autoritățile publice competente încurajează facilitarea procedurilor respective și documentației de către toate părțile implicate în procesul de transport, prelucrare și vămuire a cargoului, precum și cooperarea sau participarea directă la dezvoltarea sistemelor electronice ale comunității mărfurilor aeriene în baza unor standarde recunoscute la nivel internațional pentru îmbunătățirea schimbului de informații ce țin de astfel de transporturi și asigurarea interoperabilității sistemelor tuturor participanților.

202. Este necesar să se asigure ca sistemele electronice informaționale, utilizate în eliberarea și vămuirea mărfurilor, să includă transmiterea acestora altor tipuri de transport.

203. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea documentelor suplimentare, precum sunt licența și certificatul de import și export al unor categorii de bunuri, acestea vor publica cerințele și vor introduce proceduri comode de prezentare a cererilor pentru eliberarea sau prelungirea acestor documente.

204. Autoritățile publice competente trebuie, în măsura posibilului, să elimine orice cerințe de a prezenta personal documente suplimentare și să stabilească proceduri conform cărora acestea pot fi depuse în format electronic.

205. La perfectarea documentelor privind punerea în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor, autoritățile publice competente nu vor solicita îndeplinirea formalităților consulare sau plata taxelor sau plăților consulare.

Secțiunea C

Vămuirea și punerea în liberă circulație a mărfurilor destinate pentru a fi introduse/scoase în/de pe teritoriul Republicii Moldova.

206. Autoritățile publice competente care solicită prezentarea documentelor pentru vămuirea cargoului exportat limitează cerințele, la prezentarea declarației simplificate.

207. Autoritățile publice competente asigură eliberarea cargoului / mărfii exportat/e până la momentul decolării aeronavei.

208. Autoritățile publice competente permit prezentarea cargoului / mărfii exportat/e pentru vămuire către orice organ vamal autorizat în acest scop. Transferul cargoului / mărfii din organul respectiv în aeroport, din care cargoul / marfa urmează a fi transferat/ă peste hotare, se efectuează în conformitate cu procedurile bazate pe legile și regulile Republicii Moldova. Aceste proceduri sunt simplificate la maximum.

209. Autoritățile publice competente nu solicită dovada sosirii mărfurilor exportate în scopul efectuării formalităților ce țin de import, export sau tranzit.

210. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită efectuarea controlului mărfurilor, care deja sunt încărcate la bordul aeronavei care pleacă, operatorului aerian sau, după caz, agentului autorizat al operatorului i se acorde dreptul să prezinte organului vamal garanția de

returnare a mărfurilor, în conformitate cu reglementările vamale, pentru a nu reține plecarea aeronavei.

211. Sunt supuse controlului vamal în mod prioritar animalele vii, mărfurile ușor alterabile, precum și alte mărfuri prevăzute de legislație.

212. Vămuirea cargoului declarat proprietate personală și transportat în calitate de bagaj neînsoțit se efectuează conform procedurilor simplificate.

213. Autoritățile publice competente asigură eliberarea și vămuirea, în conformitate cu procedurilor vamale simplificate cu condiția că:

1) valoarea bunurilor nu depășește costul maxim, sub care nu se percep drepturi de import, sau

2) valoarea drepturilor de import pentru bunuri nu depășește suma minimă percepută de stat, sau

3) valoarea bunurilor este mai mică decât limitele costurilor conform cărora se poate efectua imediat vămuirea în baza declarației simple completate și achitării drepturilor de import respective sau oferirii de garanții în privința acestora, sau

4) bunurile sunt importate de o persoană autorizată și sunt bunuri de un anumit tip.

214. Autoritățile publice competente instituie proceduri speciale care prevăd eliberarea rapidă a bunurilor la sosire sau plecare pentru persoanele autorizate. Aceste persoane autorizate trebuie să corespundă anumitor criterii care pot include existența unor antecedente corespunzătoare în ceea ce privește respectarea cerințelor oficiale și unui sistem eficient de gestionare a înregistrărilor sale comerciale.

215. Procedurile speciale pentru persoanele autorizate pot include, în particular:

1) eliberarea bunurilor pentru import sau export la prezentarea informației minime necesare pentru identificarea mărfurilor și completarea ulterioară a declarației vamale;

2) vămuirea bunurilor importate sau exportate pe teritoriul persoanei autorizate sau în alt loc, permis de organele vamale;

3) depunerea declarației vamale pentru import sau export în baza înscrierii în documentele contabile a persoanei autorizate;

4) depunerea declarației vamale unice pentru toate mărfurile importate sau exportate într-o perioadă indicată în cazul în care bunurile sunt importate sau exportate de cele mai dese ori de una și aceeași persoană.

216. Mărfurile asupra cărora nu se extind procedurile simplificate sau speciale, menționate la pct.211-215, urmează a fi eliberate sau devamate la sosire, cu condiția respectării cerințelor vamale și altor cerințe. Autoritățile publice competente au drept scop eliberarea tuturor mărfurilor care nu necesită control pe parcursul a 3 ore din momentul sosirii acestora și prezentării documentelor corespunzătoare. De asemenea, autoritățile publice competente, operatorii aeriени și importatorii sau agenții autorizați ai acestora coordonează executarea funcțiilor lor corespunzătoare pentru asigurarea realizării acestui scop.

217. Autoritățile publice competente examinează cererile pentru eliberarea loturilor de mărfuri primite parțial în cazul în care sunt prezentate toate documentele și sunt respectate alte cerințe pentru asemenea loturi de mărfuri parțiale.

218. Autoritățile publice competente permit transmiterea mărfurilor descărcate din aeronavă în aeroportul internațional către orice organ vamal care se află în limitele Republicii Moldova și este autorizat pentru vămuirea acestora. Reglementările vamale privind un astfel de transfer sunt simplificate la maximum.

219. În cazul în care în rezultatul unei erori, situații excepționale sau imposibilității descărcării cargoului la sosire în punctul de destinație indicat, autoritățile publice competente nu aplică amenzi, penalizări sau alte taxe cu condiția că:

1) operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia notifică organul vamal despre acest fapt pe parcursul perioadei de timp stabilite;

2) există un motiv întemeiat de nedescărcare a cargoului, acceptabil pentru organele vamale;

și

3) manifestul cargo a fost modificat în mod adecvat.

220. În cazurile în care, în urma unei erori sau a unor probleme legate de procesare, mărfurile sunt descărcate în aeroportul internațional și nu sunt incluse în manifestul cargo, autoritățile publice competente nu aplică amenzi, penalizări sau alte taxe, cu condiția că:

1) operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia notifică organele vamale despre acest fapt pe parcursul perioadei de timp stabilite;

2) există un motiv întemeiat de ne reprezentare a informației despre mărfuri, acceptat de către organele vamale;

3) manifestul cargo a fost modificat în mod adecvat; și

4) mărfurile sunt plasate sub regimul vamal corespunzător.

221. În cazul în care este aplicabil, autoritățile publice competente, cu condiția respectării cerințelor stabilite de ele, vor facilita transmiterea mărfurilor în punctul de destinație corect.

222. În cazul în care mărfurile care urmează a fi transportate către un punct de destinație de pe teritoriul Republicii Moldova nu sunt eliberate pentru consum, și, prin urmare, sunt solicitate înapoi la punctul inițial de plecare sau necesită a fi expediate către alt punct, autoritățile publice competente permit reexpedierea mărfurilor fără solicitarea prezentării licențelor de export, import sau tranzit, dacă aceasta nu contravine legislației.

223. Autoritățile publice competente scutesc operatorul aerian sau, în caz de necesitate, agentul împuternicit al acestuia de responsabilitatea de a achita drepturile de import, în cazul în care mărfurile sunt transferate spre păstrare autorităților publice competente sau, cu acordul ultimelor, sunt transmise persoanei terțe care a prezentat organului vamal garanțiile corespunzătoare.

Secțiunea D

Piese de schimb, echipament, provizii și alte materiale importate sau exportate de operatorii aerieni în scopul efectuării transportului internațional

224. Proviiziile de bord, aflate la bordul aeronavei la efectuarea transporturilor aeriene internaționale, sunt scutite de plata drepturilor de import, cu condiția că sunt procesate cu respectarea reglementărilor vamale ale Republicii Moldova.

225. Autoritățile publice competente nu solicită documente suplimentare (spre exemplu, certificate de origine a mărfurilor, a conturilor, autentificate de către instituțiile consulare, sau a conturilor speciale) în legătură cu importul proviziilor de bord.

226. Autoritățile publice competente permit comercializarea și utilizarea la bordul aeronavelor a mărfurilor scutite de taxe vamale și a proviziilor de bord scoase în afara bordului aeronavei fără achitarea taxelor de import și altor taxe în cazurile în care aeronavele care efectuează zboruri internaționale;

1) aterizează pe unul sau mai multe aeroporturi internaționale în limitele teritoriului Republicii Moldova, fără a face o escală intermediară pe teritoriul altui stat; și

2) nu primesc la bord alți pasageri pe curse aeriene interne.

227. Autoritățile publice competente asigură, în conformitate cu prevederile cadrului normativ, scutirea de la plata drepturilor de import și a taxelor, echipamentele de la sol și echipamentele de securitate și părțile componente ale acestora, materiale de instruire și manualele, importate pe teritoriul Republicii Moldova de către operatorul aerian sau în numele operatorului aerian al altui stat pentru a fi utilizate de operatorul aerian sau de agentul său împuternicit în aeroportul internațional sau în locația autorizată, în afara aeroportului.

228. La efectuarea de către operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia a procedurilor documentare simplificate, autoritățile publice competente asigură eliberarea promptă sau procesarea rapidă a echipamentului de bord și pieselor de schimb, care sunt scutite de drepturi de import, impozite și alte plăți în conformitate cu art.24 al Convenției de la Chicago.

229. La efectuarea de către operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia a procedurilor documentare simplificate, autoritățile publice competente asigură eliberarea promptă

sau procesarea rapidă a echipamentului de la sol și echipamentului de securitate și a pieselor de schimb ale acestora, a materialelor de instruire și manualelor, importate sau exportate de către operatorul aerian al altui stat.

230. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени din alte state sau agenților împuterniciți ai acestora să pună la dispoziția unui altuia, în folosință temporară, echipamentul de bord, echipamentul la sol și echipamentul de securitate, precum și piese de schimb, plasate în regim de admitere temporară cu suspendare parțială/totală de la plata drepturilor de import.

231. Autoritățile publice competente vor scuti de plata drepturilor de import și a impozitelor documentele operatorului aerian, specificate la pct.8 subpct. 34) din Program, folosite pentru efectuarea serviciilor de transport aerien internațional.

Secțiunea E **Containere și paleți**

232. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени din alte state, cu condiția respectării reglementărilor naționale corespunzătoare, admiterea temporară a containerelor și paleților, indiferent de faptul dacă acestea aparțin sau nu operatorului aerian al aeronavei cu care au fost transportate, cu condiția utilizării lor pe rutele internaționale care urmează a fi executate sau reexportării prin alte mijloace.

233. Autoritățile publice competente solicită prezentarea documentului de admitere temporară a containerelor și paleților doar în cazul în care consideră necesar pentru controlul vamal.

234. În cazul în care este necesară confirmarea reexportării containerelor și paleților, autoritățile publice competente acceptă în calitate de confirmare documentația corespunzătoare a operatorului aerian sau agentului său autorizat.

235. Autoritățile publice competente întreprind măsuri care permit operatorilor aeriени efectuarea, sub supravegherea organelor competente, a debarcării cargoului de tranzit, parvenit în containere și paleți, în scopul sortării și completării acestora pentru transportarea ulterioară, fără efectuarea procesării, necesare pentru utilizarea mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova.

236. Containerele și paleții introduse/introduși în Republica Moldova în conformitate cu prevederile pct.232 pot fi scoase/scoși în afara aeroportului internațional pentru punerea în liberă circulație și/sau vămuire a cargoului introdus sau încărcarea pentru export, cu utilizarea documentelor simplificate și procedurilor de control.

237. În cazurile în care este necesar, autoritățile publice competente autorizează păstrarea în afara aeroporturilor a containerelor și paleților admise/admiși temporar.

238. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени acordarea unui altuia în folosință temporară a containerelor și paleților introduse/introduși conform pct.232, fără achitarea drepturilor de import și a altor impozite, cu condiția utilizării acestora doar la cursele aeriene internaționale care urmează a fi executate sau exportului lor prin alte mijloace.

239. Autoritățile publice competente permit exportarea containerelor și paleților admise/admiși temporar prin intermediul oricărui organ vamal autorizat din Republica Moldova.

240. Autoritățile publice competente permit admiterea temporară a pieselor de schimb necesare pentru reparația containerelor și paleților introduse/introduși conform prevederilor pct.232.

Secțiunea F **Documente și proceduri poștale**

241. Uniunea Poștală Universală stabilește prin actele sale proceduri ce se referă la documentele și procedurile poștale.

242. La prelucrarea, expedierea și procesarea poștei aeriene, autoritățile publice competente vor respecta procedurile menționate la pct. 241.

Secțiunea G

Materiale radioactive

243. Autoritățile publice competente contribuie la eliberarea imediată a materialelor radioactive introduse pe calea aerului, în special a materialelor utilizate în scopuri medicale, cu condiția respectării legislației și reglementărilor care reglementează introducerea acestor materiale.

244. Notificarea prealabilă fie pe hârtie, fie în format electronic poate simplifica introducerea acestor materiale în statul de destinație.

245. Republica Moldova va evita introducerea unor reglementări vamale sau a altor reglementări sau restricții privind importul / exportul, suplimentar la prevederile stabilite în Doc. 9284 "Instrucțiuni tehnice privind siguranța transportului bunurilor periculoase pe calea aerului" (în continuare – Doc.9284).

246. În cazul în care Republica Moldova adoptă reglementări vamale sau alte reglementări sau restricții privind importul/exportul, diferite de cele specificate în Doc.9284, autoritatea publică competentă, în conformitate cu capitolul 2 din cerințele tehnice "Transportul aerian al bunurilor periculoase" aprobate de AAC, va notifica fără întârzieri OACI despre aceste diferențe pentru a fi publicate în Instrucțiunile tehnice.

CAPITOLUL VI

PERSOANE INADMISIBILE ȘI PERSOANE SUPUSE PROCEDURII DE ÎNDEPĂRTARE

Secțiunea A

Dispoziții generale

247. Pentru a nu perturba funcționarea ordonată a aviației civile internaționale, Republica Moldova cooperează cu alte state-membre OACI pentru a soluționa rapid orice diferend care poate apărea cu referire la aplicarea prevederilor prezentului capitol.

248. Autoritățile publice competente facilitează tranzitul persoanelor expulzate din alt stat în conformitate cu prevederile prezentului capitol și oferă toată asistența necesară operatorului (operatorilor) aerian (aerieni) și escortei care efectuează această îndepărtare.

249. Atunci când un pasager sau o persoană inadmisibilă care urmează să fie îndepărtată se află sub custodia agenților publici respectivi, acești agenți protejează demnitatea acestor persoane și nu întreprind careva acțiuni care să încalce demnitatea lor. Aceste persoane sunt tratate în conformitate cu prevederile internaționale respective, inclusiv Pactul internațional al ONU cu privire la drepturile civile și politice.

Secțiunea B

Persoane inadmisibile

250. În cazurile în care, în conformitate cu prevederile pct.132, se stabilește că o persoană este inadmisibilă, autoritățile publice competente notifică imediat operatorul aerian și confirmă acest lucru în scris cât mai curând posibil.

251. Notificarea scrisă poate fi confirmată pe hârtie ori electronic, de exemplu, prin poșta electronică.

252. Autoritățile publice competente se consultă cu operatorul aerian referitor la termenul de îndepărtare a unei persoane inadmisibile pentru a oferi operatorului aerian suficient timp în care acesta să poată transporta persoana pe cont propriu sau să pregătească un transfer alternativ, dar nu mai mult decât termenele prevăzute de legislația națională referitoare la regimul străinilor în Republica Moldova.

253. Cele stipulate la pct.252 nu trebuie interpretate în sensul de a permite îndepărtarea unei persoane care a cerut azil pe teritoriul Republicii Moldova într-un stat în care viața și libertatea persoanei în cauză sunt puse în pericol din motive rasiale, religioase, de apartenență națională, socială sau opinii politice.

254. Autoritățile publice competente se asigură că operatorul aerian primește decizia de îndepărtare a persoanei inadmisibile. Decizia de îndepărtare conține informații despre zborul de sosire cu care este transportată o astfel de persoană, iar dacă se cunoaște, în decizia de îndepărtare se indică prenumele, vârsta, sexul și cetățenia persoanei.

255. Autoritățile publice competente care decid asupra îndepărtării persoanei inadmisibile, care și-a pierdut sau și-a distrus documentele de călătorie, eliberează o scrisoare de însoțire în forma specificată în anexa nr. 7 1) la Program pentru a furniza informații autorităților publice competente ale statului (statelor) de tranzit și/sau începerii călătoriei. Scrisoarea de însoțire, decizia de îndepărtare și oricare alte informații relevante cazului sunt transmise operatorului aerian sau escortei, în cazul în care este escortat, care poartă responsabilitate pentru transmiterea acestora autorităților publice competente din statul de destinație.

256. Autoritățile publice competente care decid asupra îndepărtării persoanei inadmisibile, documente de călătorie ale căreia au fost confiscate în conformitate cu pct.111-113, eliberează o scrisoare de însoțire în forma specificată în anexa nr.7 2) la Program, pentru a furniza informații autorităților publice competente ale statului (statelor) de tranzit și/sau începerii călătoriei. Scrisoarea de însoțire cu copiile documentelor de călătorie confiscate și decizia de îndepărtare se transmit operatorului aerian sau escortei, în cazul în care este escortat, care poartă responsabilitate pentru transmiterea acestora autorităților publice competente din statul de destinație.

257. În situațiile în care autoritățile publice competente au motive de a presupune că persoana care a fost declarată inadmisibilă poate să opună rezistență în timpul procedurii de îndepărtare, acestea informează imediat operatorul aerian, cu scopul ca acesta să întreprindă toate măsurile de precauție pentru asigurarea executării în siguranță a zborului.

258. Operatorul aerian este responsabil de cheltuielile asociate pazei și custodiei persoanei fără documente corespunzătoare, din momentul stabilirii faptului că persoana este inadmisibilă pe teritoriul Republicii Moldova și transferată operatorului aerian pentru îndepărtare din Republica Moldova.

259. Republica Moldova este responsabilă de cheltuielile asociate pazei și custodiei tuturor celorlalte categorii de persoane inadmisibile, inclusiv persoanelor cărora li se refuză intrarea din cauza unor probleme ce țin de documente care nu intră în competența operatorului aerian sau din alte motive, decât documentele necorespunzătoare, din momentul stabilirii faptului că aceste persoane sunt inadmisibile pe teritoriul Republicii Moldova până la transferarea lor operatorului aerian pentru îndepărtare din Republica Moldova.

260. În situațiile în care o persoană este considerată inadmisibilă pe teritoriul Republicii Moldova și este transferată către operatorul aerian pentru a fi expulzată de pe teritoriul Republicii Moldova, operatorul aerian nu va fi lipsit de dreptul de a recupera de la persoana în cauză toate cheltuielile de transport legate de expulzarea acesteia.

261. Operatorul aerian transferă persoana inadmisibilă:

- 1) în punctul din care a început călătoria, sau
- 2) în oricare alt punct în care i se permite intrarea.

262. În anumite cazuri, autoritățile publice competente se consultă cu operatorul aerian privind cel mai potrivit loc unde poate fi transferată persoana inadmisibilă.

263. În cazul în care îndepărtarea persoanei inadmisibile se referă la un minor neînsoțit, autoritățile publice competente întreprind măsurile necesare pentru a asigura aranjamentele necesare pentru acest minor în punctul de plecare, tranzit și destinație, acordând o atenție interesului superior al minorului.

264. Autoritățile publice competente acceptă pentru verificare persoana îndepărtată din Republica Moldova, unde i s-a refuzat intrarea dacă această persoană a început călătoria pe

teritoriul său. Autoritățile publice competente nu întorc persoana în statul în care anterior i s-a refuzat intrarea.

265. Autoritățile publice competente acceptă scrisoarea de însoțire și alte documente eliberate în conformitate cu prevederile pct.255 sau pct.256 ca fiind suficiente pentru a verifica persoana indicată în scrisoare.

266. Autoritățile publice competente nu aplică amenzi operatorilor aerieni în cazul în care la pasagerii care sosesc sau care se află în tranzit pe teritoriul Republicii Moldova au fost depistate documente necorespunzător perfectate, dacă operatorul aerian poate demonstra că a întreprins măsurile adecvate pentru a asigura ca pasagerii să respecte cerințele stabilite față de documentele de intrare pe teritoriul Republicii Moldova.

267. Materialele explicative privind neconformitățile în documentele de călătorie, examinarea și verificarea valabilității acestora se conțin în Doc.9303 și materialele instructive din Doc.9957 "Manual privind simplificarea formalităților".

268. În cazurile în care operatorii aerieni colaborează cu organele de control din Republica Moldova, de exemplu în conformitate cu memorandumurile de înțelegere, încheiate între părțile în cauză, pentru aplicarea unor măsuri care să nu permită transportul persoanelor cu documente necorespunzător perfectate, și această colaborare satisface organele respective, amenziile sau sancțiunile aplicate la transportarea persoanelor respective pe teritoriul Republicii Moldova sunt reduse sau atenuate.

269. Autoritățile publice competente nu împiedică plecarea aeronavei operatorului aerian în perioada clarificării situației dacă careva dintre persoanele care sosesc au dreptul de intrare. Excepție se poate face în cazul zborurilor cu o frecvență redusă, în cazul în care autoritățile publice competente au motive să presupună că pe o cursă concretă există un număr considerabil de persoane inadmisibile.

Secțiunea C

Persoanele supuse procedurii de îndepărtare

270. Autoritățile publice competente care depositează persoana de pe teritoriul Republicii Moldova, prezintă acesteia decizia de returnare. Autoritățile publice competente indică persoanei supuse procedurii de îndepărtare denumirea statului de destinație.

271. Obligațiile, responsabilitățile și cheltuielile asociate cu îndepărtarea persoanelor supuse procedurii de îndepărtare de pe teritoriul Republicii Moldova sunt asigurate în conformitate cu prevederile Legii nr.200/2010.

272. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni, în măsura în care este practic posibil, asigură schimb de informații referitoare la persoana de contact (persoanele de contact) care poate/pot fi contactată/e oricând pentru obținerea informației despre persoanele îndepărtate.

273. În cazul în care persoana supusă procedurii de îndepărtare este un minor neînsoțit, autoritățile publice competente care depositează întreprind măsurile necesare pentru a asigura aranjamentele necesare pentru acest minor în punctul de plecare, tranzit și destinație, acordând o atenție interesului superior al minorului.

274. Autoritățile publice competente, în cazul organizării în comun cu operatorul aerian a acțiunilor de transferare a persoanei supuse procedurii de îndepărtare, prezintă, cât mai curând posibil, dau nu mai târziu de 24 de ore până la plecarea rutei conform orarului, următoarea informație:

- a) copia deciziei de returnare, dacă se permite de legislația Republicii Moldova;
- b) analiza riscului autorității publice competente și/sau oricare altă informație relevantă, care ar permite operatorului aerian să aprecieze riscul siguranței zborului;
- c) numele de familie și cetățenia escortei.

275. În scopul coordonării executării standardelor privind simplificarea formalităților și securitatea aeronautică, se va lua în considerație prevederile aplicabile din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică.

276. Operatorul aerian și/sau comandantul aeronavei sunt în drept să refuze transportarea persoanei supuse procedurii de îndepărtare cu o cursă anumită dacă există motive întemeiate pentru asigurarea siguranței zborului și securității aeronautice pe durata executării cursei respectiv.

277. Autoritățile publice competente care organizează transportul persoanelor supuse procedurii de îndepărtare, iau în considerație politica operatorului aerian privind numărul persoanelor supuse procedurii de îndepărtare care pot fi transportate pe ruta concretă.

278. Autoritățile publice competente se consulte cu operatorul aerian asupra celei mai optime metode de transportare, din punct de vedere practic sau unei metode alternative de transportare.

279. Autoritățile publice competente, la organizarea acțiunilor de transportare a persoanei îndepărtate către statul de destinație, utilizează, dacă este posibil, zborurile directe.

280. Autoritățile publice competente, la transmiterea persoanei îndepărtate operatorului aerian pentru transportare asigură prezentarea acestuia a tuturor documentelor de călătorie oficiale, solicitate de statul de tranzit și/sau statul de destinație.

281. Autoritățile publice competente admit pe teritoriul Republicii Moldova cetățenii săi deportați din alte state.

282. Autoritățile publice acordă atenție deosebită accesului persoanei îndepărtate din alt stat, care posedă dovada permisiunii de ședere valabile pe teritoriul Republicii Moldova.

283. În cazul în care autoritățile publice competente decid ca persoana îndepărtată urmează să fie escortată, iar zborul include o oprire de tranzit într-un stat intermediar, acestea asigură ca escorta să rămână cu persoana îndepărtată până la punctul de destinație, dacă în punctul de tranzit, până la sosire, autoritățile publice competente și operatorul aerian nu au convenit asupra unui plan alternativ.

Secțiunea D

Obținerea unui document de călătorie nou

284. În cazul care pentru facilitarea transferării și primirii persoanei în punctul de destinație este necesar duplicatul documentului de călătorie, autoritățile publice competente care emit decizia de îndepărtare, acordă suportul maxim pentru asigurarea obținerii acestuia.

285. În cazul în care autorităților publice competente li se solicită eliberarea documentelor de călătorie în scopul asigurării returnării unui cetățean al Republicii Moldova, ele răspund la aceste cereri într-un termen rezonabil, dar nu mai târziu de 30 zile din momentul depunerii cererii, fie prin eliberarea documentelor respective de călătorie, fie prin demonstrarea autorităților străine că persoana nu este cetățean al Republicii Moldova.

286. Semnarea de către solicitant a cererii pentru acordarea documentului de călătorie nu este examinată de către autoritățile publice competente ale Republicii Moldova, drept condiție obligatorie pentru eliberarea documentului în cauză.

287. Dacă autoritățile publice competente au stabilit că persoana în favoarea căreia se solicită eliberarea documentului de călătorie este cetățean al Republicii Moldova și în cazul în care nu pot elibera un pașaport în termen de 30 zile din momentul depunerii cererii, acestea eliberează un document de călătorie provizoriu care atestă cetățenia persoanei în cauză și care este valabil pentru întoarcerea acesteia în Republica Moldova.

288. Autoritățile publice competente eliberează documente de călătorie tuturor cetățenilor Republicii Moldova și nu împiedică reîntoarcerea acestora prin lipsirea lor de cetățenie.

CAPITOLUL VII

AEROPORTURI INTERNAȚIONALE – FACILITĂȚI ȘI SERVICII PENTRU TRAFIC

Secțiunea A

Dispoziții generale

289. Republica Moldova asigură implementarea continuă a prevederilor anexei nr.9 la Convenția de la Chicago în cazul privatizării aeroporturilor.

290. Autoritățile publice competente după consultări cu operatorii de aeroporturi, se asigură că proiectarea, dezvoltarea și întreținerea tehnică a mijloacelor de pe aeroporturile internaționale asigură un control efectiv și eficient al traficului.

291. Autoritățile publice competente supraveghează ca operatorii de aeroporturi și operatorii aeriени să asigure înregistrarea rapidă a pasagerilor, echipajelor, bagajelor, cargoului și poștei.

292. Autoritățile publice competente asigură prezența pe aeroporturile internaționale a serviciilor vamale, de imigrare, carantină și medicale, care efectuează controlul la trecerea frontierei.

293. Autoritățile publice competente, după consultări cu operatorii de aeroporturi, supraveghează ca serviciile și mijloacele oferite pe aeroporturile internaționale, după caz, să fie flexibile și extinse având în vedere creșterea volumului traficului, consolidarea cerințelor în domeniul securității aeronautice în legătură cu creșterea amenințărilor și altor schimbări pentru menținerea integrității frontierelor. În scopul aplicării măsurilor de securitate aeronautică se vor respecta prevederile din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică.

294. Autoritățile publice competente solicită, ca pentru planificarea unor noi facilități sau modificarea esențială a facilităților existente pe aeroporturile internaționale, inclusiv a mijloacelor de procesare a cargoului, organizația sau organizațiile responsabile pentru planificarea respectivă, în măsura necesităților, se va (vor) consulta la etapele inițiale de planificare cu organele competente, operatorii de aeroporturi și organele respective, care reprezintă interesele utilizatorilor de aeroporturi.

295. Operatorii aeriени informează, din punct de vedere comercial, având în vedere natura confidențială, operatorii de aeroporturi și autoritățile publice competente privind planurile operațiunilor sale, orarele de zbor și parcul de aeronave pe aeroporturi, pentru a asigura planificarea rațională a utilizării facilităților și serviciilor, în funcție de volumul preconizat al traficului.

296. În cazul în care pe aeroportul internațional se percepe taxa pentru deservirea pasagerilor, taxa aeroportuară sau alte plăți similare, autoritatea publică competentă întreprinde măsuri pentru a împiedica perceperea directă a acestora de la pasageri, după caz.

297. Autoritatea publică competentă, cu condiția respectării normelor relevante și în limitele stabilite de operatorul de aeroport în limita restricțiilor impuse de spațiul limitat sau capacitățile de procesare, permite operatorilor aeriени să decidă în mod independent cine și în ce mod vor asigura deservirea lor la sol.

Secțiunea B

Măsurile de control a fluxului în aeroporturi

Subsecțiunea I

Dispoziții generale

298. Autoritățile publice competente asigură că operatorii de aeroporturi dispun de echipamentele necesare pentru îmbarcarea și debarcarea rapidă a pasagerilor.

299. Operatorii de aeroporturi, operatorii aeriени și autoritățile publice competente asigură cu promptitudine schimbul de informație operativă corespunzătoare pentru asigurarea distribuirii uniforme, eficiente și rapide a fluxului de pasageri și resurse.

300. Autoritățile publice competente, operatorii de aeroporturi și operatorii aeriени în cazuri speciale și urmare a consultațiilor implementează sistemele automatizate de înregistrare a pasagerilor și prelucrare a bagajului.

301. Pentru simplificarea orientării pasagerilor pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, se utilizează materialul de îndrumare existent privind orientarea, semnele și marcajul, inclusiv documentul Doc.9636 "Semne internaționale destinate orientării persoanelor pe

aeroporturi și în porturi maritime”, elaborat de către OACI în comun cu Organizația Internațională Maritimă, în măsura în care este aplicabil.

302. Operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni, după coordonarea cu autoritățile publice competente, informează călătorii despre pedepsele pentru încălcarea regulilor de intrare și ieșire și încercările de introducere sau scoatere a oricăror obiecte interzise sau limitate pentru transportare prin intermediul semnelor, broșurilor, materialelor video, informației sonore, Internet și altor mijloace de informare.

303. Operatorii de aeroporturi sau clădirilor terminalelor asigură instalarea echipamentelor mecanice de deplasare a pasagerilor, în cazul când acest fapt este dictat de lungimea pasajelor pietonale și fluxului de pasageri în clădirile sau între clădirile aerogărilor.

304. Operatorul de aeroport sau operatorul aerian, după caz, asigură instalarea sistemului informațional despre zboruri, care oferă posibilitatea furnizării informațiilor exacte și corecte despre plecarea, sosirea, anularea, reținerea zborurilor și delimitarea terminalelor/ieșirilor la îmbarcare.

305. Operatorii de aeroporturi asigură locuri de parcare în aeroporturile internaționale pentru staționări de scurtă și lungă durată, utilizate de pasageri, vizitatori, echipaje și personal.

Subsecțiunea II

Măsuri pentru organizarea parcării aeronavelor și pentru deservirea aeronavelor pe peron

306. În scopul accelerării procedurilor de procesare și operare a aeronavelor pe peron, precum și reducerii timpului de staționare a aeronavelor, se întreprind măsuri corespunzătoare pentru asigurarea unei parcări convenabile și deservirea aeronavelor de orice tip și categorie (aeronave care execută zboruri regulate, neregulate sau operațiuni de aviație generală). În particular trebuie:

1) luate măsuri corespunzătoare pentru amplasarea optimă a locurilor de staționare a aeronavelor cât mai aproape posibil de aerogară, cu scopul de a înlesni încărcarea și descărcarea acestora;

2) stabilite locuri pentru staționarea aeronavelor care nu se află în proces de încărcare sau descărcare la o distanță corespunzătoare în raport cu aerogara, cu scopul ca acestea să nu constituie un obstacol pentru traficul pe peron, precum și să fie luate măsurile corespunzătoare pentru utilizarea optimă a acestor locuri;

3) asigurată echiparea locurilor de staționare cu mijloace necesare pentru efectuarea rapidă a tuturor lucrărilor de deservire pe peron a aeronavelor;

4) acordată o atenție deosebită măsurilor aplicate la deservirea aeronavelor pe durata operațiunilor de îmbarcare și debarcare;

5) asigurate mijloacele corespunzătoare pentru alimentarea cu combustibil a aeronavelor;

6) asigurat transportul între locurile de staționare a aeronavelor pe peron și aerogară, atunci când acest lucru este impus de distanță și asigurarea securității aeronautice, ca urmare a utilizării optime a suprafeței de staționare;

7) prevăzute, atunci când este necesar, locuri pentru staționarea aeronavelor care execută zboruri internaționale, unde să se poată efectua inspectarea aeronavei, pasagerilor, membrilor echipajului și bagajului.

Subsecțiunea III

Pasageri, echipaje și bagaje care pleacă

307. Autoritățile publice competente asigură disponibilitatea mijloacelor de transport accesibile, care să facă permanent legătura între clădirile aerogării, în orele de lucru ale aeroportului.

308. Autoritățile publice competente permit operatorilor de aeroporturi și operatorilor aeriени să ofere mijloace de înregistrare în afara aeroportului cu condiția respectării tuturor condițiilor de securitate, precum și altor cerințe pentru efectuarea controlului.

309. În scopul simplificării decolării aeronavelor, serviciile de securitate și/sau de control a frontierei asigură utilizarea unor metode eficiente de control a bagajelor și pasagerilor.

310. Este necesar să se asigure intimitatea pasagerului la efectuarea controlului corporal al acestuia. În acest sens, vor exista spații separate, însă pot fi utilizate și paravane mobile. Controlul trebuie executat de un colaborator de același sex ca și pasagerul verificat.

311. Locurile de înregistrare a membrilor echipajului și încăperile de lucru se amplasează în așa mod, încât să se asigure accesul liber, fără obstacole și, în funcție de posibilități, să fie amplasate cât mai aproape una de alta.

312. Operatorii de aeroporturi furnizează servicii eficiente operatorilor aviației generale sau agentului/agenților său/săi luând în considerație necesitățile lor operaționale și administrative.

313. Autoritățile publice competente întreprind toate măsurile de rigoare pentru a asigura un număr suficient de canale de control, cu scopul ca procesarea pasagerilor și echipajelor de zbor care pleacă, să se efectueze cu cele mai mici întârzieri. În cazul unor posibile dificultăți, trebuie prevăzute existența unor canale suplimentare pentru direcționarea unor pasageri, fără a reține fluxul principal de pasageri.

Subsecțiunea IV Pasagerii, echipajele și bagajele care sosesc

314. Autoritățile publice competente întreprind toate măsurile de rigoare pentru a asigura un număr suficient de canale de control, cu scopul ca procesarea pasagerilor și echipajelor de zbor care sosesc să se efectueze cu cele mai mici întârzieri. În cazul unor posibile dificultăți, trebuie prevăzută existența unor canale suplimentare pentru direcționarea unor pasageri, fără a reține fluxul principal de pasageri.

315. Operatorul de aeroport asigură în zona de eliberare a bagajului existența unui spațiu suficient pentru ca pasagerii să poată ușor și repede să-și recunoască și primească bagajul înregistrat.

316. În situațiile în care aceasta este justificat din punct de vedere al volumului bagajului, în aeroporturile internaționale, în zona de eliberare a bagajului se asigură existența mijloacelor mecanizate de eliberare a bagajului, care transmit bagajul către pasageri, facilitând ridicarea acestuia.

317. Operatorii aeroporturilor internaționale din Republica Moldova asigură asistența pasagerilor la transportarea bagajului din zona de eliberare a bagajului către punctele situate cât mai aproape posibil de locurile de parcare a mijloacelor de transport terestru, pentru ieșirea de pe aeroport, sau între cladirile aerogării.

Subsecțiunea V Tranzitul și transferul pasagerilor și echipajelor

318. Autoritățile publice competente permit pasagerilor să rămână la bordul aeronavei, precum și autorizează îmbarcarea și debarcarea în timpul alimentării aeronavei cu combustibil, cu condiția respectării măsurilor necesare de siguranță a zborurilor și de securitate aeronautică.

319. Operatorii de aeroporturi oferă, în dependență de volumul traficului, spațiu suficient pentru amplasarea ghișeelor companiilor aeriene pentru procesarea pasagerilor, în zona tranzitului direct. Cerințele pentru spațiu și orele de activitate se coordonează între operatorii de aeroporturi și operatorii aeriени.

Subsecțiunea VI

Diverse facilități și servicii în clădirile aerogării

320. Pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova sunt prevăzute încăperi pentru păstrarea bagajului, cu condiția respectării măsurilor de securitate aeronautică.

321. Aeroporturile internaționale din Republica Moldova sau operatorii aeronautici, după caz, dispun de încăperi pentru depozitare bine protejate, destinate păstrării bagajelor nereclamate, neidentificate și direcționate greșit până la momentul în care acestea vor fi expediate, prezentate pentru eliberare sau nimicite în conformitate cu normele și procedurile aplicate pe teritoriul Republicii Moldova. Personalul autorizat al operatorilor aerieni sau al furnizorului de servicii de deservire la sol are acces la bagajele în cauză cel puțin în orele de lucru ale aeroportului.

322. Operatorii de aeroporturi asigură o astfel de planificare și organizare a facilităților din terminal în măsura în care publicul care nu călătorește, nu crează obstacole în calea traficului de pasageri care sosesc sau pleacă.

323. Facilitățile pentru organizatorii de grupe / turnee în încăperile publice sau necontrolate din zonele de sosire și /sau plecare a pasagerilor se amplasează astfel încât să se evite crearea obstacolelor în calea fluxului de pasageri în clădirile terminalului.

324. Operatorii de aeroporturi asigură ca companiile de comerț cu amănuntul să fie amplasate comod, fără a crea obstacole fluxului de pasageri.

Subsecțiunea VII

Facilități de manipulare și procesare a cargoului și poștei

325. Autoritățile publice competente adoptă măsurile necesare pentru ca aeronavele cargo și cargoul transportat cu aceste aeronave să fie acceptat și procesat în zona terminalului cargo al aeroportului.

326. Operatorii de aeroporturi în coordonare cu autoritățile publice competente asigură proiectarea adecvată și exploatarea terminalelor cargo și căilor de acces la acestea din direcția zonei necontrolate pentru a asigura accesul eficient.

327. Operatorii de aeroporturi, în coordonare cu autoritățile publice competente și în colaborare cu operatorii aerieni asigură proiectarea terminalelor cargo pentru a contribui la păstrarea mărfurilor și procesarea acestora în mod sigur, igienic și eficient conform legislației și regulilor aplicabile.

328. Operatorii de aeroporturi și operatorii aeronautici, în colaborare cu autoritățile publice competente asigură, conform legislației și regulilor aplicabile, existența unor mijloace corespunzătoare pentru procesarea și păstrarea poștei în mod sigur și eficient în acele aeroporturi internaționale în care este justificat de volumul de poștă.

Secțiunea C

Mijloace necesare pentru întreprinderea măsurilor de asigurare a sănătății publice, acordare a ajutorului medical de urgență și organizare a carantinei animalelor și plantelor

329. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorul aeroportului, asigură aplicarea măsurilor cu privire la sănătatea publică, inclusiv a celor de carantină a persoanelor, animalelor și plantelor, pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova.

330. Autoritățile publice competente asigură existența, pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova sau în vecinătatea acestora, facilităților și serviciilor necesare pentru efectuarea vaccinării sau revaccinării și eliberarea certificatelor corespunzătoare.

331. Autoritățile publice competente asigură pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova existența facilităților necesare pentru efectuarea măsurilor sanitare și de carantină (în cazul transportării animalelor și plantelor) referitoare la aeronave, echipaje, pasageri, bagaje, cargou, poștă și provizii de bord.

332. Autoritățile publice competente asigură aplicarea măsurilor corespunzătoare pentru ca pasagerii și echipajele în tranzit, în timpul aflării în încăperile aeroportului, să nu fie supuși riscului de contaminare, precum și înțepăturilor insectelor purtătoare de boli infecțioase. În caz de necesitate, este prevăzută existența mijloacelor pentru transportarea pasagerilor și echipajelor către un alt terminal sau către aeroportul cel mai apropiat, fără a pune în pericol sănătatea acestora. Măsurile și mijloacele respective se asigură și față de animale.

333. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aeroporturilor și operatorii aerieni, aplică toate măsurile de rigoare pentru a asigura ca procurarea, prepararea, prelucrarea, păstrarea și furnizarea produselor alimentare și apă, destinate pentru a fi consumate atât în aeroport, cât și la bordul aeronavelor, să se efectueze cu respectarea cerințelor Regulamentului sanitar internațional (2005) și în conformitate cu regulile și recomandările OMS și Organizației pentru Alimentație și Agricultură a ONU.

334. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aeroporturilor și operatorii aerieni, crează un sistem eficient de eliminare și neutralizare a excrementelor, reziduurilor, apeii utilizate, deșeurilor, produselor alimentare neutilizate și interzise pentru a fi consumate și a altor substanțe care prezintă pericol pentru sănătatea persoanelor, animalelor sau pentru plante, în conformitate cu Regulamentului sanitar internațional (2005), recomandările corespunzătoare ale OMS și Organizației pentru Alimentație și Agricultură a ONU și reglementările naționale în domeniul aeroporturilor.

335. Operatorii aeroporturilor internaționale din Republica Moldova asigură existența personalului organizat, pregătit pentru intervenții imediate, dotat cu echipament și mijloace necesare pentru acordarea primului ajutor medical, iar în cazuri mai complicate se aplică măsuri pentru expedierea imediată a victimei către instituțiile medicale competente, stabilite în prealabil.

Secțiunea D

Facilități și servicii necesare pentru efectuarea controlului în legătură cu procesarea și desfășurarea activității organelor de control

336. Autoritățile publice competente acordă servicii gratuite suficiente în așa mod încât acestea să corespundă necesităților reale și, respectiv, traficului, pe parcursul programului de lucru stabilit de către aceste autorități.

337. În conformitate cu prevederile cerințelor tehnice ”Servicii de informare aeronautică” aprobate de AAC, autoritățile publice competente sunt obligate să publice informația cu privire la tipurile de control (vamal, migrațional, sanitar), precum și programul de lucru pentru efectuarea acestora pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova.

338. Suplimentar la serviciile menționate la pct.336 și pct.337 autoritățile publice competente, operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni pot oferi servicii îmbunătățite pentru utilizatori (pasageri, operatorii aerieni și alte părți interesate care pot beneficia ca urmare a serviciului propus), care pot fi furnizate în mod voluntar sau gratuit, sau contra cost. La stabilirea mărimumi plății, se va avea în vedere faptul ca aceasta să nu să depășească nivelul necesar pentru recuperarea costurilor asociate serviciului furnizat.

339. Autoritățile publice competente adoptă măsurile respective pentru a permite aflarea pe teritoriul Republicii Moldova a reprezentanților autorităților publice din alte state, în vederea examinării aeronavelor, pasagerilor, bagajului, cargoului și documentelor care urmează a fi supuse procedurilor vamale, de imigrare, sanitare și de carantină (la transportarea animalelor și plantelor), înainte de decolarea aeronavei către statul reprezentantului, dacă aceste măsuri vor contribui la simplificarea formalităților cu privire la procedurile de control la sosirea în acel stat.

Secțiunea E

Pasageri nedisciplinați

340. Autoritățile publice competente asigură un nivel înalt de informare a pasagerilor privind inadmisibilitatea și posibilele consecințe pentru comportamentul nedisciplinat sau încălcarea ordinii de comportament în incinta infrastructurii aeroportuare și la bordul aeronavelor pentru a preveni comportamentul nedisciplinat.

341. Autoritățile publice competente trebuie să întreprindă măsuri pentru a se asigura că personalul relevant este instruit în partea ce ține de identificarea și gestionarea situațiilor cu implicarea pasagerilor nedisciplinați.

Secțiunea F **Facilități pentru pasageri**

342. În cazul în care este justificat de volumul traficului, autoritățile publice competente asigură ca operatorii de aeroporturi, să pună la dispoziție în sala de plecări și tranzit din aerogări a camerelor de îngrijire a copiilor, care să fie suficient de spațioase și dotate cu mijloace necesare pentru îngrijirea copiilor, precum și a încăperilor speciale pentru prunci/copii mici însoțiți de către părinți sau tutore. Aceste camere sunt marcate cu semne corespunzătoare.

343. Autoritățile publice competente care supraveghează introducerea și scoaterea valutei străine prevăd eliberarea pentru pasageri, la sosirea pe teritoriul Republicii Moldova, a documentelor cu privire la valuta de care dispun și permit pasagerilor în cauză, la plecare din Republica Moldova, să scoată această valută în conformitate cu prevederile legislației.

344. Persoanele fizice rezidente și nerezidente au dreptul la intrarea în Republica Moldova, de a introduce nelimitat numerar în valută națională, precum și numerar și cecuri de călătorie în valută străină, în conformitate cu prevederile Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară.

345. Autoritățile publice competente asigură ca operatorul de aeroport să furnizeze pasagerilor informații despre transportul terestru disponibil în aeroport.

346. Autoritățile publice competente crează condiții corespunzătoare pentru ca, în timpul convenabil pentru persoanele care utilizează transportul aerian, pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova să se efectueze schimbul oficial al valutei străine prin intermediul instituțiilor de stat sau prin intermediul agențiilor particulare, autorizate corespunzător. Aceste condiții se creează pentru pasagerii care sosesc și care pleacă.

CAPITOLUL VIII **ATERIZAREA PE AEROPORTURILE DIN REPUBLICA MOLDOVA, ALTELE** **DECÂT AEROPORTURILE INTERNAȚIONALE**

Secțiunea A **Dispoziții generale**

347. Autoritățile publice competente acordă orice ajutor aeronavei care, din cauze ce nu depind de comandantul aeronavei, a aterizat pe un aeroport din Republica Moldova, altul decât aeroportul internațional, reducând la minimum procedurile și formalitățile de control.

348. Comandantul aeronavei sau următorul în grad membru al echipajului de zbor informează, cât mai rapid posibil, autoritățile publice competente despre aterizarea efectuată.

Secțiunea B **Escală de scurtă durată**

349. Dacă este evident că aeronava poate să-și reia zborul într-o perioadă de timp relativ scurtă, se aplică acțiunile de la pct.350-352.

350. Măsurile de control se reduc la asigurarea plecării aeronavei cu aceeași încărcătură la bord cu care a sosit. Dacă încărcătura sau o parte din aceasta, din motive operaționale sau din alte motive, nu poate fi transportată cu aceeași cursă, autoritățile publice competente întreprind

măsurile necesare prevăzute de legislație, în vederea transportării rapide, a încărcăturii în cauză către punctul de destinație.

351. În caz de necesitate, autoritățile publice competente stabilesc o zonă corespunzătoare, aflată sub supravegherea acestora, în care pasagerii și echipajul se pot afla pe parcursul staționării.

352. Comandantul aeronavei solicită autorizarea pentru decolare (fără a lua în considerare autorizarea organului care furnizează servicii de navigație aeriană) de la AAC.

Secțiunea C

Nereluarea zborului

353. Dacă este evident că decolarea aeronavei se amână pentru o perioadă considerabilă de timp sau că aceasta nu este în stare să-și continue zborul, se aplică acțiunile de la pct.354-357.

354. În cazul în care comandantul aeronavei așteaptă indicații de la autoritățile publice competente sau dacă acesta sau membrii echipajului nu pot contacta autoritățile respective, comandantul aeronavei este în drept să întreprindă orice măsuri urgente, pe care le consideră necesare, pentru asigurarea sănătății și siguranței pasagerilor și membrilor echipajului și pentru evitarea pierderii sau reducerii la minimum a deteriorării aeronavei și încărcăturii acesteia.

355. Pasagerilor și membrilor echipajului li se va permite să beneficieze de toate comoditățile corespunzătoare până la finalizarea formalităților necesare, dacă aceste formalități nu pot fi efectuate într-o perioadă scurtă de timp.

356. În cazul necesității descărcării de la bordul aeronavei a cargoului, proviziilor de bord și bagajului neînsoțit, din motive de siguranță, acestea sunt amplasate în zona învecinată supravegheată și securizată, și rămân în această zonă până la finalizarea formalităților.

357. Procesarea poștei se efectuează în conformitate cu prevederile actelor Uniunii Poștale Universale.

CAPITOLUL IX

PREVEDERI SUPLIMENTARE CU PRIVIRE LA FACILITĂȚI

Secțiunea A

Garanții și excepții cu privire la rechiziții și confiscări

358. În cazul în care autoritățile publice competente solicită operatorilor aerieni garanții în ceea ce privește respectarea obligațiilor lor în conformitate cu legislația Republicii Moldova cu privire la vamă, imigrare, sănătatea publică, carantina animalelor și plantelor și alte legi naționale, operatorilor aerieni li se va permite, atunci când aceasta este posibil, utilizarea unei garanții unice care să cuprindă toate obligațiile.

359. Aeronavele, echipamentul la sol, echipamentul de securitate, piesele de schimb și materialele tehnice ale companiilor aeriene care se află pe teritoriul Republicii Moldova (cu excepția companiilor aeriene din Republica Moldova) și care sunt destinate pentru asigurarea serviciilor aeriene internaționale în Republica Moldova trebuie exonerate de prevederile actelor normative naționale care prevăd rechiziția sau confiscarea aeronavelor, echipamentelor, pieselor de schimb sau materialelor, destinate pentru uz public, cu excepția situațiilor în care dreptul de confiscare se aplică ca urmare a încălcării legislației Republicii Moldova.

Secțiunea B

Facilități în cazul operațiunilor de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice și recuperare a bunurilor

360. În conformitate cu prevederile cadrului normativ cu privire la gestionarea situațiilor de urgență generate de producerea unui accident de aviație civilă pe teritoriul Republicii Moldova și

cu privire la investigația accidentelor și incidentelor în transporturi, autoritățile publice competente aplică măsurile corespunzătoare pentru asigurarea acordării imediate a accesului provizoriu pe teritoriul Republicii Moldova a personalului calificat, necesar pentru operațiunile de căutare și salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație sau recuperare a bunurilor, ca urmare a dispariției sau deteriorării aeronavei.

361. La asigurarea accesului imediat pe teritoriul Republicii Moldova a personalului menționat la pct.360, dacă pentru accesul respectiv este necesar un document corespunzător, autoritățile publice competente nu solicită nici un document de călătorie, decât prezentarea pașaportului.

362. În cazul în care autoritățile publice competente solicită personalului menționat la pct.360 prezentarea vizelor de intrare, în caz de necesitate și prin excepție, autoritățile publice competente eliberează vizele respective la sosirea pe teritoriul Republicii Moldova sau contribuie prin alte modalități la accesul în țară, dacă personalul în cauză dispune de documente de deplasare corespunzătoare eliberate de către autoritățile competente din statu acestuia.

363. Ministerul Economiei și Infrastructurii asigură informarea autorităților publice competente referitor la prevederile cadrului normativ cu privire la investigația accidentelor și incidentelor în transporturi și prevederile Programului în partea ce ține de simplificarea formalităților, în cazul investigării accidentelor și incidentelor aeronautice. În legătură cu aceasta, autoritățile publice competente recunosc necesitatea ca experții pentru investigarea accidentelor și incidentelor să aibă posibilitatea de a organiza transportul către locul accidentului sau incidentului aeronautic și, în caz de necesitate, acordă asistență experților în cauză.

364. Autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la accesul provizoriu pe teritoriul Republicii Moldova a tuturor aeronavelor, instrumentelor, pieselor de schimb și echipamentelor, necesare pentru operațiunile de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație și recuperare a bunurilor, care se efectuează în legătură cu deteriorarea aeronavei ce aparține altui stat. Mijloacele în cauză urmează să fie introduse temporar pe teritoriul Republicii Moldova cu scutirea de la plata drepturilor de import și altor impozite sau taxe, precum și fără aplicarea regulilor cu privire la limitarea importului mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova, conform legislației.

365. Prevederile pct.364 nu exclud, în caz de necesitate, aplicarea măsurilor sanitare și de carantină a animalelor și plantelor.

366. Autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova atât a aeronavelor distruse, cât și a aeronavelor care s-au aflat pe teritoriul țării pentru acordarea ajutorului, precum și a instrumentelor, pieselor de schimb și echipamentului, care au fost introduse în Republica Moldova pentru operațiunile de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparative și recuperare a bunurilor.

367. Asupra aeronavelor deteriorate sau a părților acestora, asupra tuturor proviziilor de bord sau cargoului aflat la bordul acestor aeronave, precum și asupra tuturor aeronavelor, instrumentelor, pieselor de schimb și echipamentelor, introduse provizoriu pe teritoriul Republicii Moldova pentru operațiunile de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație și recuperare a bunurilor, care nu au fost scoase de pe teritoriul Republicii Moldova în termenele stabilite de către autoritățile publice competente, se extinde acțiunea actelor normative naționale corespunzătoare.

368. Dacă în legătură cu investigarea accidentului aeronautic este necesar de a expedia o parte sau părți ale aeronavei deteriorate pe teritoriul altui stat pentru efectuarea investigării tehnice sau încercărilor, autoritățile publice competente asigură expedierea imediată a părții sau părților respective. Autoritățile publice competente facilitează restituirea acestor părți, dacă autoritățile publice competente, implicate în investigarea accidentului, solicită aceste părți pentru finalizarea investigației.

Secțiunea C

Zboruri pentru acordarea ajutorului în cazul calamităților naturale și catastrofelor antropogene care prezintă pericol grav pentru sănătatea oamenilor și mediul înconjurător, precum și în cazul situațiilor excepționale care necesită asistența din partea ONU

369. Autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la sosirea, plecarea și tranzitul prin teritoriul Republicii Moldova a aeronavelor care execută zboruri pentru acordarea ajutorului, organizate de către organizațiile internaționale recunoscute de către ONU sau în numele acestora, sau de către state sau în numele acestora, și asigură aplicarea tuturor măsurilor pentru executarea în siguranță a acestor zboruri. Asemenea zboruri se efectuează în cazul calamităților naturale și catastrofelor antropogene care prezintă pericol grav pentru sănătatea oamenilor și mediul ambiant, precum și în cazul situațiilor excepționale care necesită asistența ONU. Executarea acestor zboruri începe cât mai repede posibil din momentul când s-a ajuns la înțelegerea pentru acordarea ajutorului.

370. Autoritățile publice competente asigură ca personalul și obiectele transportate în cadrul zborurilor pentru acordarea ajutorului, în conformitate cu prevederile pct.369, să fie admise fără întârziere pe teritoriul Republicii Moldova.

Secțiunea D

Poluarea mării și operațiuni de salvare

371. În situații excepționale, autoritățile publice competente or simplifică procedurile cu privire la tranzitul prin teritoriul Republicii Moldova al aeronavelor utilizate în lupta contra poluării mărilor ori pentru prevenirea poluării acestora sau în alte operațiuni, necesare pentru asigurarea siguranței pe mare, siguranței populației sau protecției mediului maritim.

372. În situații excepționale, autoritățile publice competente, în măsura posibilităților, simplifică procedurile cu privire la tranzitul prin teritoriul Republicii Moldova al persoanelor, cargoului, materialelor și echipamentelor necesare pentru efectuarea operațiunilor de salvare menționate la pct.371.

Secțiunea E

Aplicarea Regulamentului sanitar internațional și prevederilor aferente acestuia

373. Autoritățile publice competente își conformează activitatea cu prevederile Regulamentului sanitar internațional (2005).

374. Autoritățile publice competente adoptă toate măsurile posibile pentru ca instituțiile care efectuează vaccinări să utilizeze forme internaționale tipizate ale certificatelor de vaccinare sau profilaxie, cu scopul de a asigura recunoașterea acestora în conformitate cu prevederile articolului 36 și Anexei 6 la Regulamentul sanitar internațional (2005), în scopul asigurării recunoașterii uniforme.

375. Autoritățile publice competente adoptă măsurile corespunzătoare pentru ca toate companiile aeriene și instituțiile să aibă posibilitatea de a informa pasagerii, cu suficient timp înainte de decolare, despre vaccinările solicitate de către autoritățile statelor de destinație, precum și pentru a elibera pasagerilor certificatele tipizate de vaccinare sau profilaxie conform formei stabilite în articolul 36 și Anexa 6 la Regulamentul sanitar internațional (2005).

376. Comandatul aeronavei asigură informarea imediată a organului de dirijare a traficului aerian despre orice suspiciune de boală infecțioasă pentru asigurarea prezenței personalului medical și echipamentului special, necesar pentru a acorda asistență medicală persoanelor la sosirea aeronavei în cauză.

377. Suspiciunile de boală infecțioasă care necesită o evaluare suplimentară, pot apărea în cazul în care persoana are febră (38 C° /100 F° sau mai mare) asociată cu unul sau mai multe

semne sau simptome: stare de sănătate fiind evident de rea; tuse persistentă; afecțiuni respiratorii; diaree persistentă; vomă persistente; erupții cutanate; vânătăi sau sângerări fără leziuni anterioare; sau, confuzie de debut recent.

378. În cazul unei boli transmisibile suspectate la bordul unei aeronave, pilotul comandant respectă protocoalele și procedurile operatorului aerian, suplimentar prevederilor legale ce țin de sănătate din țărilor de plecare și/sau destinație. Prevederile respective se regăsesc în Publicația de Informare Aeronautică ale statelor respective.

379. Cerințele tehnice referitoare la operațiunile aeriene prevăd medicamentele care trebuie să se afle la bordul aeronavei, iar în Doc.4444 sunt specificate procedurile urmate de comandantul aeronavei în timpul comunicării cu organul de dirijare a traficului aerian.

380. În cazurile când sănătatea publică este amenințată și când autoritățile din domeniul ocrotirii sănătății din Republica Moldova solicită prezentarea informației referitoare la itinerarul pasagerilor și/sau echipajelor de zbor sau informației de contact pentru depistarea persoanelor care ar putea să fi fost expuși unei boli contagioase, autoritățile publice competente aprobă ”Formularul de localizare a pasagerului”, stabilit în anexa nr.12 la Program, în calitate de document unic utilizat în acest scop.

381. Autoritățile publice competente asigură un număr suficient de formulare în aeroporturile internaționale pentru a fi distribuite operatorilor aerieni, pentru a fi completate de pasageri și echipajul de zbor.

Secțiunea F

Planul național de acțiuni în domeniul aviației în cazul declanșării unei epidemii de boli contagioase

382. Autoritățile publice competente adoptă planul național de acțiuni în domeniul aviației în cazul declanșării unei epidemii de boli contagioase care creează risc pentru sănătatea publică sau conduce la apariția unei situații excepționale în domeniul sănătății publice de importanță internațională.

383. Planul național de acțiuni în domeniul aviației este elaborat conform recomandărilor de pe pagina web a OACI - Aviation medicine.

384. Organele de dirijare a traficului aerian asigură planificarea în cazul declanșării unei situații neprevăzute sau dispun de planuri de acțiuni de urgență pe aerodrom, în cazuri excepționale în domeniul sănătății publice de importanță internațională, în conformitate cu prevederile cerințelor tehnice ”Servicii de trafic aerian” și ”Proiectarea și exploatarea aerodromurilor” aprobate de AAC.

Secțiunea G

Facilitarea transportului persoanelor cu dizabilități

385. Prezenta secțiune stabilește normele pentru protecția și acordarea de asistență persoanelor cu dizabilități care apelează sau intenționează să apeleze la servicii de transport aerian comercial pentru pasageri la plecarea de la, în tranzit prin sau la sosirea pe un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova atât pentru a le proteja de discriminări, cât și pentru a le garanta acordarea de asistență pentru acestea.

386. Prevederile pct.394-398 și pct.414 se aplică și pasagerilor care pleacă de pe un aeroport situat într-o țară terță spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, în cazul în care transportatorul aerian efectiv este din Republica Moldova.

387. Prezenta secțiune nu aduce atingere drepturilor pasagerilor stabilite prin Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836/2012

388. Persoanelor cu dizabilități, atunci când călătoresc pe calea aerului, pentru a le proteja de discriminări, li se acorde asistență specială, care să corespundă nevoilor speciale ale acestora,

în egală măsură cu cea acordată publicului larg. Această asistență se oferă de către autoritățile publice competente, transportatorii aerieni, operatorii aeroporturilor din Republica Moldova, agenții de handling și turoperatorii într-un mod care să asigure demnitatea persoanei.

389. Autoritățile publice competente, transportatorii aerieni, operatorii aeroporturilor, agenții de handling și turoperatorii colaborează între ei în vederea întreprinderii măsurilor necesare pentru asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități la toate genurile de servicii prestate pasagerilor pe parcursul călătoriei, de la sosirea în aeroportul de plecare până la părăsirea aeroportului de destinație.

390. Autoritățile publice competente, în comun cu transportatorii aerieni, operatorii aeroporturilor și agenții de handling din Republica Moldova, stabilesc și publică standarde uniforme minime de acces la serviciile de transport aerian pentru persoanele cu dizabilități, din momentul sosirii pe aeroportul de plecare până la părăsirea aeroportului de destinație. La stabilirea standardelor menționate mai sus, se ține seama de politicile recunoscute pe plan internațional și codurile de conduită cu privire la facilitarea transportului persoanelor cu dizabilități, în special Codul de conduită al CEAC, în domeniul serviciilor de handling la sol a persoanelor cu dizabilități.

391. Persoanelor cu dizabilități, atunci când călătoresc pe calea aerului, autoritățile publice competente, în comun cu transportatorii aerieni, operatorii aeroporturilor, agenții de handling și turoperatorii, li se acorde informația necesară, într-un format accesibil pentru persoanele cu deficiențe cognitive și senzoriale, pe parcursul călătoriei, în funcție de necesitățile acestora.

392. Reprezentanții operatorilor aeroporturilor, transportatorii aerieni și turoperatorii aplică măsurile necesare pentru ca persoanele cu dizabilități să fie informate despre modul în care trebuie să procedeze în oricare din următoarele situații:

- 1) după procurarea biletului de călătorie pe calea aerului;
- 2) după consultarea orarelor curselor;
- 3) după rezervare;
- 4) pe aeroport;
- 5) în aerogară;
- 6) înainte de decolare, în timpul zborului și după aterizare.

393. Transportatorul aerian sau agentul acestuia pun la dispoziția publicului, în formate accesibile și cel puțin în aceleași limbi în care sunt formulate informațiile puse la dispoziția celorlalți pasageri, normele de siguranță pe care le aplică în cazul transportului persoanelor cu dizabilități, precum și toate restricțiile privind transportul acestora sau al dispozitivelor de asistență, rezultate din dimensiunile aeronavei. Turoperatorul pune la dispoziție aceste norme de siguranță și restricții pentru zboruri incluse în pachetele de călătorie, pachetele de vacanță și circuitele pe care le organizează, vinde sau oferă spre vânzare.

394. Transportatorul aerian, agentul acestuia sau turoperatorul nu refuză pe motivul deficienței:

- 1) să accepte o rezervare pentru un zbor care pleacă de la sau sosește la un aeroport pentru care se aplică prevederile prezentului capitol;
- 2) să îmbarce oricare persoană cu dizabilități la un astfel de aeroport cu condiția ca persoana respectivă să dețină un bilet valid și o rezervare.

395. Fără a aduce atingere dispozițiilor pct.394, un transportator aerian, agentul acestuia sau un turoperator pot refuza să accepte rezervarea sau îmbarcarea unei persoane cu dizabilități doar în următoarele cazuri:

- 1) pentru a se supune cerințelor de siguranță aplicabile stabilite de legislația internațională, europeană sau internă sau pentru a se supune cerințelor de siguranță stabilite de AAC care a eliberat certificatul de operator aerian transportatorului aerian respectiv;
- 2) dacă dimensiunile aeronavei sau ale ușilor acesteia fac îmbarcarea sau transportul respectivei persoane cu dizabilități imposibile.

396. În cazul refuzului de a accepta rezervarea pe motivele menționate la pct.395, transportatorul aerian, agentul acestuia sau turoperatorul depun toate eforturile pentru a propune o alternativă acceptabilă persoanei respective.

397. Fiecare persoană cu dizabilități căreia i-a fost refuzată îmbarcarea pe motiv de dizabilitate și fiecare persoană care însoțește respectiva persoană, în conformitate cu pct.420, are dreptul la restituire sau rerutare, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului de îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836/2012. Dreptul la alegerea unui zbor de întoarcere sau rerutare este condiționat de respectarea tuturor cerințelor de siguranță.

398. În situația în care un transportator aerian, agentul acestuia sau un turoperator exercită o derogare în conformitate cu pct.395-397 și pct.420, acesta comunică imediat motivele persoanei cu dizabilități. La cerere, transportatorul aerian, agentul acestuia sau turoperatorul comunică aceste motive în scris persoanei cu dizabilități, în decurs de cinci zile lucrătoare de la adresarea cererii.

399. Transportatorii aerieni, agenții acestora și turoperatorii iau toate măsurile necesare pentru recepționarea, la toate punctele lor de vânzare de pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la punctele de vânzare în afara Republicii Moldova, inclusiv de vânzare prin telefon și Internet, a notificărilor de solicitare de asistență adresate de persoanele cu dizabilități.

400. În situația în care un transportator aerian, agentul acestuia sau un turoperator recepționează o notificare de solicitare de asistență cu cel puțin 48 ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor, transmite informația respectivă cu cel puțin 36 ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor:

1) operatorilor aeroporturilor de plecare, sosire și tranzit; precum și

2) transportatorului aerian efectiv, în situația în care rezervarea nu s-a efectuat pentru transportatorul respectiv, cu excepția cazului în care identitatea transportatorului aerian nu este cunoscută la momentul notificării, caz în care informația se transmite cât mai curând posibil.

401. În situația în care un transportator aerian, agentul acestuia sau un turoperator nu recepționează o notificare de solicitare de asistență cu cel puțin 48 ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor, acesta transmite informația celor indicați în pct.400 cu cel puțin 36 ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor.

402. Cât mai curând posibil de la decolarea aeronavei, transportatorul aerian efectiv comunică operatorului aeroportului de destinație, în situația în care este situat pe teritoriul Republicii Moldova și/sau pe teritoriul Uniunii Europene, numărul persoanelor cu dizabilități aflate la bordul aeronavei care necesită asistența specificată la pct.404, precum și natura asistenței respective.

403. Operatorul aeroportului întreprinde toate măsurile necesare pentru ca instalațiile și serviciile de pe aeroport să satisfacă necesitățile persoanelor cu dizabilități.

404. Operatorul aeroportului este responsabil pentru asigurarea următoarelor genuri de asistență, fără perceperea unor taxe suplimentare de la persoanele cu dizabilități:

1) comunicarea sosirii la un aeroport și solicitarea de asistență la punctele stabilite în interiorul și exteriorul clădirilor terminalelor, conform pct.406;

2) deplasarea de la un punct desemnat la ghișeul de îmbarcare;

3) îmbarcarea și înregistrarea bagajelor;

4) deplasarea de la ghișeul de îmbarcare spre aeronavă cu îndeplinirea procedurilor legate de emigrare, vamă și securitate;

5) îmbarcarea la bordul aeronavei cu ajutorul lifturilor, fotoliilor rulante sau altui tip de asistență necesară, după caz;

6) deplasarea de la ușa aeronavei spre locurile atribuite;

7) depozitarea și recuperarea bagajului de la bordul aeronavei;

8) deplasarea de la locurile atribuite spre ușa aeronavei;

9) debarcarea de la bordul aeronavei cu ajutorul lifturilor, fotoliilor rulante sau altui tip de asistență necesară, după caz;

10) deplasarea de la aeronavă spre sala de preluare a bagajelor cu îndeplinirea procedurilor legate de emigrare și vamă;

11) deplasarea de la sala de preluare a bagajelor spre un punct desemnat;

11) asigurarea accesului la zborurile de conexiune, în caz de tranzit, cu furnizarea asistenței în zbor și la sol, precum și în interiorul terminalelor și între acestea, după caz;

13) deplasarea spre grupurile sanitare, dacă este necesar;

14) înlocuirea temporară a echipamentelor de mobilitate deteriorate sau pierdute, dar nu neapărat după principiul identității articolului respectiv;

15) handling-ul la sol a câinilor utilitari recunoscuți, după caz;

16) comunicarea informației cu privire la zboruri în formate accesibile;

17) în cazul în care o persoană cu dizabilități este asistată de o persoană însoțitoare, această persoană trebuie, dacă se solicită acest lucru, să aibă permisiunea de a furniza asistența necesară la aeroport și la îmbarcare, respectiv debarcare;

18) handling-ul la sol a tuturor tipurilor de echipament de mobilitate, inclusiv echipamente de tipul fotoliilor rulante electrice care respectă obligația de preaviz de 48 ore și posibila limitare de spațiu la bordul aeronavei, precum și legislația relevantă referitoare la transportul bunurilor periculoase.

405. În scopul facilitării deplasării persoanelor cu dizabilități între aeronavă și aerogară atât la sosire, cât și la decolare, operatorul aeroportului asigură, în caz de necesitate, punerea la dispoziție a sistemelor de ridicare sau altor dispozitive corespunzătoare, în cazul lipsei rampelor telescopice pentru pasageri.

406. În cooperare cu utilizatorii aeroportuari, prin Comitetul utilizatorilor aeroportuari, în cazul în care acesta există, și organizațiile care reprezintă persoanele cu dizabilități, operatorul aeroportului stabilește, ținând seama de condițiile locale, de punctele speciale de sosire și plecare în incinta aeroportului sau la un punct aflat sub controlul direct al operatorului aeroportului, atât în interiorul, cât și exteriorul clădirilor terminalului, la care persoanele cu dizabilități să-și poată anunța cu ușurință sosirea la aeroport și să solicite asistență. Acestea trebuie amplasate cât mai aproape posibil de intrarea și/sau ieșirea principală, iar căile de acces trebuie să fie libere de obstacole, în scopul asigurării mișcării pe teritoriul aeroportului. Punctele de sosire și plecare sunt clar indicate și oferă informații elementare despre aeroport în formate accesibile.

407. Operatorul aeroportului crează condiții corespunzătoare pentru parcare mijloacelor de transport ale persoanelor cu dizabilități locomotorii și să aplice măsurile corespunzătoare pentru facilitarea deplasării lor între locurile de parcare și terminalele aeroportului.

408. În cazul în care o persoană cu dizabilități ajunge la un aeroport în vederea călătoriei pe calea aerului, operatorul aeroportului este responsabil de asigurarea acordării de asistență specificată la pct.404, astfel încât persoana respectivă să poată să se îmbarce pentru zborul pentru care deține o rezervare, cu condiția ca notificarea privind solicitarea specială pentru astfel de asistență să fi fost adresată transportatorului aerian, agentului acestuia sau turoperatorului respectiv cu cel puțin 48 ore înainte de ora de plecare publicată a zborului respectiv. Această notificare vizează zborul retur, în situația în care zborul de plecare și zborul retur au fost contractate la același transportator aerian.

409. În cazul în care nu se adresează o notificare în conformitate cu pct.408, operatorul aeroportului depune toate eforturile posibile să ofere asistența specificată la pct.404, astfel încât persoana respectivă să se poată îmbarca pentru zborul pentru care deține rezervare.

410. Dispozițiile pct.408 se aplică cu condiția ca:

1) persoana să se prezinte la ghișeul de îmbarcare:

a) la ora prevăzută în avans și în formă scrisă (inclusiv prin mijloace electronice) de către transportatorul aerian, agentul acestuia sau turoperator; sau

b) în situația în care nu este prevăzută nici o oră, cu cel puțin 60 de minute înainte de ora de plecare publicată;

2) persoana să ajungă la un punct din incinta aeroportului, desemnat în conformitate cu pct.406:

a) la ora prevăzută în avans și în formă scrisă (inclusiv prin mijloace electronice) de către transportatorul aerian, agentul acestuia sau turoperator; sau

b) în situația în care nu este prevăzută nici o oră, cu cel puțin 120 de minute înainte de ora de plecare publicată.

411. La sosirea pe calea aerului a unei persoane cu dizabilități la un aeroport pentru care se aplică prevederile prezentului capitol, operatorul aeroportului este responsabil de asigurarea asistenței specificate la pct.404, astfel încât persoana să poată ajunge la punctul de plecare de la aeroport, așa cum se menționează la pct.406.

412. Exceptând aeroporturile pe care se înregistrează un trafic anual de mai puțin de 150000 mișcări de pasageri comerciali, operatorul aeroportului stabilește și publică standardele de calitate cu privire la asistența specificată la pct. 404 și determină cerințele de resurse în vederea îndeplinirii acestora, în colaborare cu utilizatorii aeroportuari, prin Comitetul utilizatorilor aeroportuari, în cazul în care există, și organizațiile care reprezintă persoanele cu dizabilități. AAC supraveghează modul în care sunt respectate aceste standarde de calitate.

413. Transportatorul aerian și operatorul aeroportului pot conveni ca, pentru pasagerii pe care transportatorul respectiv îi transportă spre și dinspre aeroport, entitatea de administrare a aeroportului să furnizeze asistență la un standard mai înalt decât standardele menționate la pct.412 sau să furnizeze servicii suplimentare față de cele specificate la pct. 404.

414. Operatorul aeroportului poate oferi el însăși asistența respectivă. Pentru a-și îndeplini responsabilitatea și sub rezerva permanentă a obligației de respectare a standardelor de calitate menționate la pct.412, operatorul aeroportului poate încheia contracte cu una sau mai multe părți pentru furnizarea de asistență. În cooperare cu utilizatorii aeroportuari, prin Comitetul utilizatorilor aeroportuari, în cazul în care acesta există, operatorul aeroportului poate încheia unul sau mai multe contracte din proprie inițiativă sau la solicitări, inclusiv primite din partea unui transportator aerian, și ținând seama de serviciile existente la respectivul aeroport. În eventualitatea refuzului unei astfel de solicitări, operatorul aeroportului furnizează o justificare scrisă.

415. La rândul său, transportatorul aerian oferă următoarele genuri de asistență fără perceperea unei taxe suplimentare persoanei cu dizabilități care pleacă de pe un aeroport, sosește sau îl tranzitează, cu condiția ca persoana respectivă să îndeplinească condițiile stabilite în pct. 408 și pct.410:

1) transportul câinilor utilitari recunoscuți în cabină și care se vor afla lângă locul persoanei cu dizabilități, sub rezerva reglementărilor naționale sau ale transportatorului aerian;

2) în afara echipamentelor medicale, transportul a maximum două dispozitive de asistare pentru o persoană cu dizabilități, inclusiv fotolii rulante electrice (sub rezerva obligației de preaviz de 48 ore și a posibilei limitări de spațiu, greutate și cerințe de siguranță la bordul aeronavei sau cu recunoașterea dispozitivelor respective în calitate de bagaje prioritare, precum și sub rezerva aplicării legislației relevante în materie de bunuri periculoase);

3) comunicarea informației esențiale cu privire la zbor în formate accesibile;

4) depunerea tuturor eforturilor posibile în vederea adaptării locului atribuit la bordul aeronavei la necesitățile persoanelor cu dizabilități ca urmare a solicitării acestui serviciu, sub rezerva cerințelor de siguranță și disponibilitate;

5) asistență la deplasarea spre grupurile sanitare, dacă este necesar;

6) în cazul în care o persoană cu dizabilități este asistată de o persoană însoțitoare, transportatorul aerian depune toate eforturile posibile de a atribui persoanei respective un loc lângă persoana cu dizabilități.

416. Transportatorii aerieni asigură aplicarea măsurilor corespunzătoare pentru ca pasagerii cu diferite tipuri de dizabilități să aibă posibilitatea de a recepționa informația despre serviciile acordate în timpul zborului, în format accesibil.

417. Transportatorii aerieni asigură că aeronavele, recent puse în exploatare sau după o reechipare considerabilă, trebuie, în cazul în care tipul, capacitatea și configurația aeronavei permite, să corespundă standardelor uniforme minime de accesibilitate la echipamentul de bord, care să includă brațe escamotabile pentru fotolii, fotolii de bord, wc-uri accesibile, precum și iluminare și pictograme potrivite.

418. Transportatorii aerieni prevăd în manualele operaționale proceduri cu privire la deservirea și transportarea persoanelor cu dizabilități.

419. Persoanelor cu dizabilități li se acordă dreptul de a călători pe calea aerului fără a dispune de o autorizație medicală. Transportatorii aerieni li se permite de a solicita persoanelor cu dizabilități obținerea unei autorizații medicale pentru efectuarea călătoriei pe calea aerului, atunci când, din motive de sănătate, nu este clar dacă persoanele respective sunt apte pentru călătorie și ar putea periclita siguranța sau sănătatea lor sau a altor pasageri.

420. Persoanelor cu dizabilități li se acordă dreptul de a decide personal dacă au nevoie de un însoțitor. În situațiile în care este necesară prezența însoțitorului, autoritățile publice competente încurajează transportatorii aerieni să acorde reduceri la transportarea persoanei în calitate de însoțitor.

421. Cu respectarea aceluiași condiții menționate la pct.395, transportatorul aerian, agentul acestuia sau un turoperator pot solicita un însoțitor doar în cazul în care este evident că persoana cu dizabilitate este dependentă de însoțitor, capabil să ofere asistența necesară persoanei respective și în cazul în care aceasta ar putea reprezenta un risc pentru siguranța sau sănătatea sa, sau a celorlalți pasageri.

422. Atenție deosebită se acordă zborurilor de conexiune. Asistența în cazul transferului persoanelor cu dizabilități de pe o aeronavă către altă aeronavă se acordă în cel mai eficient mod, în funcție de timpul de conexiune.

423. În cazul în care o persoană cu dizabilități tranzitează un aeroport pentru care se aplică prevederile referitoare la aceasta sau este transferată de către un transportator aerian sau un turoperator de la zborul pentru care deține rezervarea la un alt zbor, operatorul aeroportului este responsabil de asigurarea asistenței specificate la pct.404, astfel încât persoana să se poată îmbarca pentru zborul pentru care deține o rezervare.

424. AAC verifică ca transportatorii aerieni, operatorii aeroporturilor din Republica Moldova și agenții de handling să colaboreze la crearea și coordonarea programelor de pregătire a personalului calificat pentru acordarea ajutorului persoanelor cu dizabilități care călătoresc pe calea aerului.

425. Transportatorii aerieni și operatorul aeroportului:

1) garantează că întregul personal, inclusiv cel angajat de orice subcontractor, care oferă asistență directă persoanelor cu dizabilități, deține cunoștințe despre modul de satisfacere a necesităților persoanelor cu diverse dizabilități;

2) asigură cursuri de pregătire în domeniul egalității și al înțelegerii necesităților persoanelor cu dizabilități pentru întregul personal al aeroportului care interacționează direct cu publicul călător;

3) garantează că, la recrutare, toți angajații noi participă la cursuri de pregătire cu privire la acordarea asistenței persoanelor cu dizabilități și că personalul beneficiază de cursuri de perfecționare ori de câte ori este necesar.

426. În cazul în care fotoliile rulante, alte echipamente de mobilitate și dispozitive de asistență se pierd sau se deteriorează în timpul manipulării la aeroport sau în timpul transportului la bordul aeronavei, pasagerul cărui îi aparține echipamentul respectiv este despăgubit în conformitate cu normele dreptului civil.

427. Obligațiile față de persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prezenta secțiune, nu pot face obiectul limitărilor sau derogărilor.

428. Autoritățile publice competente din Republica Moldova iau măsuri pentru a informa persoanele cu dizabilități cu privire la drepturile acestora cuprinse în prezenta Secțiune și cu privire la modalitatea de adresare a plângerilor în cazul în care consideră că acestea au fost încălcate.

429. Persoana cu dizabilități care consideră că i-au fost încălcate drepturile pe care le are conform prezentei secțiuni poate supune subiectul respectiv atenției operatorului aeroportului sau transportatorului aerian respectiv, după caz. În cazul în care persoana cu dizabilități nu obține o rezolvare satisfăcătoare pe această cale, plângerile pot fi adresate AAC sau Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, după caz.

430. Încălcărilor prevederilor prezentei secțiuni, dacă nu constituie infracțiune, se sancționează de către AAC sau Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, conform competențelor și procedurilor stabilite de cadrul normativ aplicabil.

Secțiunea H

Acordarea asistenței victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora

431. În cazul unui accident aeronautic produs pe teritoriul Republicii Moldova, autoritățile publice competente din Republica Moldova și statele vecine întreprind măsuri pentru facilitarea intrării temporare pe teritoriul său a membrilor familiilor victimelor accidentului aeronautic.

432. În cazul în care Republica Moldova este statul unde a avut loc evenimentul, autoritățile publice competente ale Republicii Moldova și statelor vecine întreprind, de asemenea, măsuri pentru facilitarea intrării temporare pe teritoriul său a reprezentanților autorizați ai operatorului aerian implicat în accident sau companiei-partener a acestui operator aerian pentru a permite acestuia să acorde ajutor supraviețuitorilor și membrilor familiilor acestora, membrilor familiilor celor decedați ca urmare a accidentului și autorităților publice competente din statul respectiv.

433. Unele acorduri code-share și acorduri similare de parteneriat prevăd ca companiile-partener să acționeze în calitate de „primi respondenți” din numele operatorului aerian care a avut de suferit, în cazul în care compania-parteneră poate ajunge la locul accidentului înaintea operatorului aerian care a avut de suferit.

434. Autoritățile publice competente din Republica Moldova și statele vecine, nu solicită, în cazul intrării persoanelor menționate în pct.431, alte documente de călătorie decât pașaportul sau un document de călătorie provizoriu, special eliberat acestor persoane pentru a permite deplasarea în statele respective. În cazul în care statul în care a avut loc accidentul sau statul vecin solicită viza de intrare pentru persoanele menționate în pct.431 și pct.432, procedura de perfectare a vizelor trebuie urgentată.

435. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru emiterea documentelor de călătorie provizorii, după caz, cetățenilor săi care au supraviețuit urmare a unui accident aeronautic.

436. Autoritățile publice competente oferă toată asistența necesară, de exemplu, organizarea transportului și efectuarea procedurilor vamale în cazul repatrierii rămășițelor umane în patrie, la solicitarea membrilor familiilor celor decedaților sau operatorului aerian, a cărui aeronavă a fost implicată în accidentul aeronautic.

437. Republica Moldova aprobă acte normative, reglementări și/sau instrucțiuni pentru acordarea asistenței victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora, luând în considerație prevederile Doc.9998 „Principiile de bază ale OACI privind asistența victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora” și Doc.9973 ”Manualul privind acordarea asistenței victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora”.

I. Traficul de ființe umane

438. Autoritățile publice competente întreprind acțiuni pentru a se asigura că există proceduri de combatere a traficului de ființe umane, inclusiv a unui sistem de raportare și persoane desemnate pentru a facilita conexiunea operatorilor aeriieni și operatorilor aeroporturilor cu autoritățile publice competente.

439. Autoritățile publice competente întreprind acțiuni pentru a se asigura că personalul operatorilor aeriieni, operatorului aeroportului și furnizorului de servicii de deservire la sol care interacționează direct cu persoanele care călătoresc pe calea aerului au susținut instruire în domeniul combaterii traficului de ființe umane.

CAPITOLUL X

SISTEMUL DE SCHIMB A DATELOR DESPRE PASAGERI (API)

Secțiunea A

Dispoziții generale

440. Autoritățile competente nu vor solicita operatorilor aerieni să prezinte elemente de date nonstandard, ca parte a prevederilor datelor prealabile despre pasageri (API), informației interactive API (iAPI) sau datelor privind înregistrarea pasagerilor (PNR).

441. În cazul examinării chestiunii privind prezentarea elementelor care deviază de la standarde, autoritățile competente, înaintează o solicitare către Comitetul de contact al OMV/IATA/OACI coroborat cu procesul OMV de solicitare a întreținerii datelor (Data Maintenance Request DMR) în cadrul procesului de examinare și acceptare pentru includerea unor astfel de elemente de date în instrucțiuni.

442. Autoritățile publice competente care solicită operatorilor aerieni transmiterea datelor prealabile despre pasageri (API)/informației interactive API (iAPI) și/sau datelor privind înregistrarea pasagerilor (PNR), creează un ghișeu unic pentru prezentarea datelor despre pasageri pentru fiecare categorie de date, sau unificat pentru ambele categorii care permite părților să prezinte informații standard utilizând un punct de intrare unic a datelor transmise pentru în vederea executării tuturor cerințelor corespunzătoare privind datele despre pasageri și membrii echipajelor în limitele competențelor acestora.

443. Autoritățile publice competente care solicită informații despre pasageri și membrii echipajului, creează un ghișeu unic pentru prezentarea informației despre pasageri cu unificarea ambelor categorii.

444. Autoritățile publice competente nu vor pedepsi și nu vor atrage la răspundere operatorul aerian pentru neconformitățile din informațiile despre pasageri, dacă operatorul aerian a colectat și prezentat datele prealabile despre pasageri în baza documentului de călătorie prezentat, valabil pentru călătoria respectivă, iar la sosire pasagerul prezintă un al doilea document de călătorie, valabil pentru călătoria respectivă.

445. Autorităților publice competente și operatorii aerieni acordă asistență tehnică și operativă corespunzătoare 24 de ore/7 zile pe săptămână (continuă), pentru analiza tuturor cazurilor de defecțiune sau ieșire din funcțiune a sistemului și întreprinderii măsurilor necesare pentru asigurarea revenirii la funcționarea normală în cel mai scurt timp.

446. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni stabilesc și implementează proceduri corespunzătoare de notificare și restabilire atât pentru asistența tehnică planificată a sistemelor informaționale cât și pentru ieșirile din funcțiune sau defecțiunile neplanificate ale sistemului.

447. Autoritățile publice competente și operatorii aeronautici asigură un nivel corespunzător de comunicare (după caz, 24 de ore 7 zile pe săptămână).

Secțiunea B

Informații prealabile despre pasageri (API)

448. Autoritățile publice competente creează un sistem de informare prealabilă despre pasageri (API).

449. În conformitate cu prevederile pct.9 din rezoluția 2178 (2014) a ONU, Consiliul de securitate „îndeamnă statele-membre să solicite ca companiile aeriene, care operează pe teritoriile lor să prezinte în prealabil autorităților publice competente informația despre pasageri pentru identificarea cazurilor de ieșire/intrare/tranzitare de pe/pe teritoriul său la bordul aeronavelor civile a persoanelor stabilite de Comitet, constituit prin rezoluțiile 1267 (1999) și 1989 (2011) („Comitetul”), și, în continuare îndeamnă statele-membre să informeze Comitetul privind orice cazuri de ieșire/intrare/tranzitare de pe/pe teritoriul său a acestor persoane, precum și să remită

informația respectivă statului de reședință sau al statului cetățeniei sale, în mod corespunzător și în conformitate cu legislația internă și angajamentele internaționale”.

450. Sistemul API al Republicii Moldova trebuie să fie justificat prin acte normative, cum ar fi lege, regulament sau decret, și să corespundă standardelor internaționale pentru API.

451. API prevede că înainte de decolare, transportatorul aerian să introducă informațiile biografice despre pasageri sau membrii echipajului și datele despre zbor. Informația respectivă este remisă electronic autorităților de frontieră în statul de sosire sau plecare. Astfel informația detaliată despre pasageri sau membrii echipajului este primită până la plecarea sau sorirea cursei aeriene.

452. Mesajul PAXLST al standardului ONU/EDIFACT ONU constituie un mesaj standard electronic elaborat în special în calitate de subsecțiune a standardului EDIFACT ONU pentru asigurarea prelucrării transiterii manifestului de pasageri (în format electronic). EDIFACT ONU înseamnă „Normele ONU privind schimbul electronic de date pentru administrație, comerț și transport”. Normele menționate constă dintr-un set de standarde, indicatori și recomandări pentru schimbul electronic de date structurate, coordonate la nivel internațional, în particular cele care se referă la comerțul bunurilor și serviciilor între sistemele informaționale computerizate independente. OMV, Asociația Internațională a Transportatorilor Aerieni (în continuare – IATA) și OACI, au coordonat în comun un set de date API care trebuie incluse în mesajele PAXLST pentru a fi utilizate în transmiterea datelor de către operatorii aerieni autorităților de frontieră din statul de destinație sau decolare. Se presupune că standardul EDIFACT ONU poate fi schimbat de metode noi de transmitere a mesajelor, cum ar fi standardele internaționale XML sau aplicațiile web.

453. În structura formatului actual a mesajului standardului EDIFACT ONU nu este luată în considerație aviația generală.

454. Standardele internaționale recunoscute pentru API sunt definite în prezent în instrucțiunile OMV, IATA și OACI.

455. La elaborarea legislației aferente implementării sistemului API, se va examina posibilitatea elaborării actelor normative care să răspundă cerințelor tuturor autorităților participante, să definească un set comun de elemente de date API necesare pentru acest domeniu de competență, în conformitate cu standardele pentru elaborarea mesajelor și să desemneze o autoritate publică competentă pentru primirea datelor API din numele tuturor autorităților.

456. La stabilirea informațiilor de identificare transmise despre pasageri, se prezintă doar datele existente în format lizibil în documentele de călătorie care corespund specificațiilor incluse în Doc.9303. Toată informația necesară va corespunde specificațiilor din mesajul PAXLST al standardului EDIFACT ONU, cuprins în instrucțiunile OMV, IATA și OACI pentru sistemele API.

457. Este necesar de minimizat numărul de transferuri de date API pentru fiecare zbor concret.

458. În cazul schimbului de date API, se urmărește limitarea, în măsura posibilului, a sarcinii operaționale și administrative a operatorilor aerieni și, în același timp, simplificarea formalităților pentru pasageri.

459. Nu se vor aplica amenzi și sancțiuni operatorilor aerieni pentru eventualele erori cauzate de ieșirea din funcțiune a sistemelor care ar putea conduce la netransmiterea datelor sau transmiterea eronată a datelor autorităților publice competente, în conformitate cu cerințele API.

460. La transmiterea datelor despre pasageri în mod electronic prin sistemul API nu se solicită prezentarea manifestului de pasageri pe blanchetă.

461. Se va examina posibilitatea introducerii unui sistem interactiv de informații preliminară privind pasagerii (iAPI).

462. La implementarea sistemului iAPI este necesar:

1) să se depună efort pentru minimizarea impactului asupra sistemelor existente și asupra infrastructurii tehnice a operatorilor aerieni, prin intermediul desfășurării consultațiilor cu operatorii aerieni înainte de a dezvolta și implementa sistemul iAPI;

2) să se elaboreze, în comun cu operatorii aerieni, sisteme iAPI compatibile cu sistemele de control al aeronavelor utilizate de operatorii aerieni;

3) la utilizarea iAPI, să se respecte prevederile "Manualului pentru sistemele de informare prealabilă despre pasagerilor" (API) adoptat de OMV, OACI și IATA.

463. Sistemele API naționale și ale operatorilor aerieni, inclusiv iAPI, vor funcționa 24 de ore 7 zile pe săptămână și vor utiliza procedurile în caz de ieșire din funcțiune a sistemului, care să minimizeze consecințele defecțiunilor.

Secțiunea C

Sisteme electronice a călătoriilor (ETS)

464. În cazul în care se intenționează elaborarea unui sistem electronic al călătoriilor (ETS), atunci sistemul de verificare înainte de călătorie trebuie integrat cu sistemul interactiv de informații preliminară privind pasagerii (iAPI).

465. Aceasta va permite autorităților publice competente să se integreze cu sistemele de monitorizare a plecării pasagerilor utilizate de companiile aeriene, în baza standardelor de raportare a datelor în conformitate cu principiile internaționale, pentru a asigura un răspuns în timp real companiei aeriene, în scopul verificării în timpul înregistrării a existenței permisiunii de călătorie a pasagerului.

466. La implementarea ETS este necesar:

1) să se asigure o platformă electronică de prezentare a cererii, unde se poate depune o cerere online pentru obținerea permisiunii de călătorie. Este necesar să se explice în mod clar că platforma reprezintă mijlocul preferat de aplicare online, pentru a reduce numărul de agenți de vânzări neoficiali care pot percepe o taxă suplimentară pentru depunerea unei cereri din partea unei persoane;

2) să se prevadă utilizarea instrumentelor integrate în formularul de solicitare pentru a ajuta persoanele să evite greșelile în completarea formularului de cerere, inclusiv instrucțiuni clare cu privire la aplicabilitatea acestuia, indicând cetățenii statelor care necesită ETS și nepermițând ca cererea să fie procesată pentru pasagerii care nu cad sub incidența criteriilor stabilite (de exemplu, cetățenie și/sau tipul actului);

3) să se introducă un sistem de verificare automată și continuă a listelor relevante care conțin informații de avertizare;

4) să se prevadă transmiterea unei notificări electronice pasagerului în locul unui document tipărit care confirmă călătoria acestuia;

5) să se asigure că informațiile solicitate de la pasageri sunt ușor de înțeles în conformitate cu legislația și reglementările naționale.

467. Se va stabili un termen specific de implementare care să promoveze asigurarea informațională și dezvoltarea strategiilor de comunicare în mai multe limbi, în cooperare cu alte state, industria turismului, operatorii aerieni și organizații, pentru a difuza informații privind implementarea planificată ETS.

468. Se va prevedea o perioadă pentru respectarea informațiilor după perioada de punere în aplicare a reglementării inițiale, când pasagerilor li se va permite intrarea în țară, dar aceștia sunt informați cu privire la noile cerințe, de exemplu, prin acordarea unui pliant cu noile cerințe.

469. În cazul utilizării ETS este necesar să se adopte o politică care să asigure că pasagerii sunt informați cu privire la cerințele referitoare la ETS în momentul rezervării locului și să se recomande ca operatorilor aerieni să aplice control prevăzut de ETS la punctul de începere a călătoriei și nu la punctul de îmbarcare pentru ultimul segment înainte de intrarea în țară, în privința căreia se aplică permisiunea ETS. Acest lucru va depinde de capacitatea de înregistrare interlinie a altor operatori aerieni și de relațiile dintre operatorii aerieni.

Secțiunea D

Datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR)

470. Autoritățile publice competente trebuie:

1) să-și dezvolte capacitatea de a colecta, utiliza, procesa și proteja datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru zborurile spre și din teritoriul statului, susținut de cadrul normativ, și să fie în conformitate cu prevederile din prezenta Secțiune;

2) să-și alinieze cerințele față de datele PNR și utilizarea acestora în conformitate cu instrucțiunile din Doc.9944 OACI "Recomandări privind datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR)" și în materialele instructive a mesajului PNRGOV, publicat și actualizat de OMV și aprobat de OACI și IATA;

3) să adopte și să implementeze mesajul PNRGOV pentru transferul de date PNR cu companiile aeriene pentru asigurarea interoperabilității.

471. În conformitate cu pct.12 din Rezoluția 2396 (2017), Consiliul de Securitate al ONU, a decis ca statele membre OACI să dezvolte capacitatea de a colecta, procesa și analiza, în conformitate cu standardele și practicile recomandate OACI, datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR) și să asigure că datele PNR sunt folosite și diseminate cu toate autoritățile competente, respectând în totalitate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în scopul prevenirii, detectării și investigării infracțiunilor de terorism.

472. Mesajul PNRGOV este un mesaj electronic standard, aprobat în comun de OMV, OACI și IATA. În funcție de sistemul special de rezervare și de control al transmițerilor utilizat de operatorii aerieni, elementele de date relevante colectate și stocate de către operatorii aerieni pot fi transmise în mod eficient utilizând această structură de mesaje standardizată.

473. Având în vedere respectarea în totalitate a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, statul trebuie:

1) să identifice în mod clar în cadrul normativ național datele PNR care vor fi utilizate;

2) să stabilească în mod clar scopurile pentru care datele PNR vor fi folosite de autoritățile competente, și care nu vor avea un domeniu de aplicare mai larg decât este necesar pentru atingea scopurilor respective, în particular, scopul ce ține de securitatea hotarelor, pentru a combate terorismul și infracțiunile grave;

3) să limiteze dezvoltarea datelor PNR către alte autorități sau alte state, care exercită atribuții conexe scopului pentru care datele PNR sunt procesate, inclusiv, scopul ce ține de securitatea hotarelor și asigurarea protecției comparabile celei asigurate de autoritatea care dezvoltă date.

474. Statul trebuie:

1) să prevină accesul neautorizat, dezvoltarea și utilizarea datelor PNR, iar cadrul normativ să instituie sancțiuni pentru utilizarea necorespunzătoare și dezvoltarea neautorizată a datelor;

2) să asigure aplicarea măsurilor de securitate privind colectarea, utilizarea, procesarea și protecția datelor PNR pentru toți utilizatorii, fără careva diferențiere;

3) să întreprindă măsuri pentru a se asigura că utilizatorii sunt informați despre colectarea, utilizarea, procesarea și protecția a datelor PNR, precum și pentru a asigura standardele cu privire la protecția datelor cu caracter personal;

4) să întreprindă măsuri pentru a se asigura că operatorii aerieni informează consumatorii săi despre transferul datelor PNR;

5) să asigure un mecanism de recurs legal persoanelor fizice, pentru a primi asistență juridică în cazul procesării ilegale a datelor PNR de către autoritățile publice competente;

6) să stabilească un mecanism corespunzător în cadrul sistemelor sale administrative și de drept care permit persoanelor fizice să obțină acces la datele lor PNR și care, în caz de necesitate, pot să solicite corectarea, concretizarea, excluderea din acestea a unor elemente separate.

475. Având în vedere restricțiile necesare și admisibile, statul trebuie să informeze persoanele fizice despre procesarea datelor acestora în sistemul PNR, și să-i informeze despre drepturile și posibilitățile de recurs definite de cadrul normativ.

476. Statul trebuie:

1) să asigure procesarea automatizată a datelor PNR în baza unor criterii obiective, exacte și sigure, care în mod eficient indică existența unui risc, fără a duce la devieri ilegale.

2) să nu adopte decizii care produc acțiuni negative majore, care afectează interesele legale a persoanelor fizice, bazându-se doar pe procesarea automatizată a datelor PNR.

477. Statul trebuie să desemneze una sau mai multe autorități publice competente pentru a asigura în mod independent supravegherea protecției datelor PNR și să determine dacă acestea sunt colectate, utilizate, procesate și protejate, respectând în totalitate drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

478. Statul:

1) nu va solicita de la operatorii aerieni colectarea datelor PNR, care nu sunt necesare pentru activitatea lor operațională și nici întrun fel filtrarea datelor înainte de a fi transmise;

2) nu va utiliza datele PNR pentru a divulga apartenența etnică sau de rasă ale persoanelor fizice, opiniile politice, religioase sau filosofice, sau apartenența la anumite uniuni sindicale, sau date legate de starea sănătății, viața sexuală sau orientarea sexuală, exceptând anumite circumstanțe excepționale și imediate, pentru a proteja interesele vitale ale persoanelor la care se referă datele, sau altor persoane fizice. În cazul în care astfel de informație este transmisă, statul trebuie să elimine (radieze) astfel de date, cât mai curând posibil.

479. Statul:

1) va păstra datele PNR pentru perioade de timp stabilite în cadrul normativ, necesare și proporționale scopurilor pentru care sunt utilizate datele PNR;

2) va depersonaliza datele PNR păstrate, ceea ce nu ar permite identificarea directă a persoanelor, după expirarea perioadelor de timp, stabilite în cadrul normativ, cu excepția cazurilor când sunt utilizate în conexiune cu un caz concret de investigare și amenințare sau risc specificat în pct.473 subpsct 2);

3) va dezvălui datele PNR doar în conexiune cu cazurile de investigare și amenințare sau risc specificat în pct.473 subpsct 2);

4) va elimina (radia) sau face anonime datele PNR la sfârșitul perioadei de păstrare cu excepția cazurilor când datele se utilizează în conexiune cu un caz concret de investigare și amenințare sau risc specificat în pct.473 subpsct 2);

480. Datele PNR trebuie supuse depersonalizării și vor fi păstrate maximum pentru o perioadă de cinci ani, cu excepția cazului în care sunt necesare pentru proceduri de investigare, sau de urmărire judiciară.

481. Datele PNR vor fi depersonalizate în termen de 6 luni, dar nu mai târziu de 2 ani după transmiterea acestora.

482. Statul trebuie:

1) să obțină datele PNR, folosind metoda PUSH, pentru a proteja datele cu caracter personal care se conțin în sistemul operatorului aerian, aceștia continue să controleze sistemele lor;

2) să limiteze sarcinile administrative și operaționale ale operatorilor aerieni, îmbunătățind serviciile de facilitare a pasagerilor;

3) să nu impună penalități și amenzi operatorilor aerieni pentru orice erori inevitabile, cauzate de eșecurile sistemului, care nu a transmis datele PNR sau a transmis date corupte;

4) să minimizeze numărul datelor similare PNR transmise pentru un zbor specific.

483. Statul:

1) nu va obstrucționa sau împiedica transferul datelor PNR de către operatorul aerian sau o altă parte relevantă, și nici nu va aplica sancțiuni sau impune penalități, sau obstacole operatorul aerian sau alte părți relevante care transferă datele PNR către un alt stat, cu condiția ca sistemul de date PNR al statului respectiv se conformează prevederilor cuprinse în prezenta Secțiune;

2) își va păstra capacitatea de a introduce și menține standarde mai avansate în materie de protecție a datelor PNR, în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil, și de a încheia

acorduri cu alte state cu scopul de a asigura securitatea colectivă, de a atinge standarde mai avansate în materie de protecție a datelor PNR, inclusiv păstrarea datelor, sau de a stabili prevederi mai detaliate în privința transferului datelor PNR, asigurându-se că acestea să nu contravină celor stabilite în prezenta Secțiune.

484. Statul trebuie să demonstreze oricărui alt stat, la solicitare, conformitatea cu prevederile stabilite în prezenta Secțiune. Demonstrarea conformității cu standardele PNR, la solicitare, trebuie să se desfășoare în termeni proximi. Statele respective vor conlucra cu bună-credință și în timp util.

485. Statul va permite altor state contractante conforme cu standardele PNR să recepționeze aceste date, cel puțin provizoriu, pe parcursul perioadei în care au loc consultări.

486. În cazul în care statul adoptă decizia privind stoparea, prevenirea sau prin alt mod împiedicarea transferului de date PNR, sau aplică penalități față de operatorul aerian, această decizie trebuie să fie una transparentă care are drept scop remedierea situației care a condus la adoptarea unei astfel de decizie.

487. Prin elaborarea unui program PNR, sau prin introducerea unor modificări semnificative unui program existent, statul trebuie să notifice în mod proactiv alte state contractante, menținând serviciile de trafic aerian reciproc înainte de a recepționa datele, astfel încât să încurajeze sau să faciliteze desfășurarea consultărilor, dacă va fi cazul.

488. Statul nu va aplica penalități față de operatorii aerieni, în cazul în care întreprinde încercări de remediere a unor dispute (legate de sistemul PNR) cu alt stat contractant.

CAPITOLUL XI

COMITETUL NAȚIONAL DE FACILITĂȚI AERONAUTICE

489. Prezentul capitol stabilește direcțiile prioritare, competențele, componența și metodele de activitate ale Comitetul Național de Facilități Aeronautice (în continuare – Comitet) al Republicii Moldova, luându-se în considerare necesitatea soluționării problemelor naționale într-un mod pe cât se poate de simplificat.

490. În scopul asigurării simplificării formalităților în domeniul transporturilor aeriene, Comitetul are următoarele atribuții:

1) examinarea problemelor ce țin de politica în domeniul formalităților vamale aplicate serviciilor de transport aerian internațional;

2) elaborarea recomandărilor pentru ministere, alte autorități administrative centrale, organizații și instituții din Republica Moldova, implicate în asigurarea formalităților în domeniul transportului aerian, conform prevederilor Programului;

3) informarea permanentă a ministerelor, altor autorități administrative centrale, organizațiilor și instituțiilor despre evenimentele importante din domeniul aviației civile internaționale, care ar putea afecta traficul aerian pe /de pe teritoriul Republicii Moldova;

4) asigurarea cadrului consultativ și de coordonare pentru implementarea acțiunilor de facilități aeronautice preconizate;

5) examinarea și propunerea amendamentelor la Program, în conformitate cu reglementările internaționale în domeniul aviației civile;

6) actualizarea permanentă a conținutului și monitorizarea implementării măsurilor și procedurilor de facilități aeronautice, asigurând concomitent corelarea acțiunilor de facilități cu cele de securitate aeronautică;

7) analizarea modului în care autoritățile publice competente, operatorii aerieni naționali și străini respectă reglementările naționale și internaționale în materie de facilități aeronautice;

8) planificarea și realizarea activității de inspecție și control pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova și al operatorilor aerieni în domeniul facilităților aeronautice;

9) asigurarea coordonării Programului cu Programul Național de Securitate Aeronautică;

10) examinarea standardelor și recomandărilor OACI, CEAC și ale altor organizații internaționale cu atribuții în domeniul facilităților aeronautice, în scopul elaborării propunerilor

autorităților publice competente cu privire la aplicarea unor măsuri și proceduri corespunzătoare pe teritoriul Republicii Moldova;

11) stabilirea modalității de abordare a problemelor specifice în relațiile cu organismele internaționale cu atribuții în domeniul aviației civile și înaintarea propunerilor cu privire la participarea la reuniunile de specialitate;

12) examinarea problemelor ce apar în legătură cu procesarea aeronavelor, pasagerilor, bagajului, cargoului, poștei și proviziilor de bord și, în caz de necesitate, soluționarea problemelor ce apar pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova;

13) examinarea necesității creării comitetelor aeroportuare de facilități aeronautice pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, stabilind competența și componența acestora;

14) examinarea propunerilor în domeniul facilităților aeronautice parvenite de la organizațiile, instituțiile și întreprinderile care activează în domeniul aviației civile din Republica Moldova.

491. Comitetul se constituie din reprezentanți ai următoarelor autorități publice competente, iar în dependență de agenda stabilită, la ședințele Comitetului vor fi invitați și membrii Comitetului Național de Securitate Aeronautică prevăzuți la art.6 din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică:

Guvernul Republicii Moldova;

Autoritatea Aeronautică Civilă;

Serviciul Vamal;

Ministerul Economiei și Infrastructurii;

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;

Ministerul Afacerilor Interne;

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA).

492. Comitetul este condus de către reprezentantul Guvernului, care acționează în calitate de președinte al Comitetului. În lipsa președintelui, Comitetul este condus de către reprezentantul Autorității Aeronautice Civile, care acționează în calitate de vicepreședinte al Comitetului.

493. Comitetul este convocat în ședințe ordinare de către președintele Comitetului sau la propunerea oricărui membru al Comitetului, în caz de necesitate.

494. Ședințele Comitetului se consideră deliberative dacă la acestea sunt prezenți cel puțin 2/3 din membri.

495. În caz de necesitate, la ședințele Comitetului pot participa, cu statut de observator, experți în domeniul facilităților aeronautice și reprezentanți ai operatorilor de aeroport, companiilor aeriene și altor organizații de specialitate.

496. Pentru soluționarea unor probleme concrete privind simplificarea formalităților care necesită o analiză deosebită, Comitetul poate înființa subcomitete sau grupuri de lucru pentru următoarele domenii – pasageri, mărfuri, bagaje. Numărul și domeniile pentru care se înființează aceste subcomitete sau grupuri de lucru sunt stabilite de către Comitet.

497. Este obligatoriu ca, după fiecare reuniune a subcomitetelor sau grupurilor de lucru, membrii Comitetului să fie informați cu privire la problemele discutate.

498. Convocarea Comitetului se stabilește de către președintele Comitetului, conform celor stipulate la pct.493.

499. Procesele-verbale ale ședințelor Comitetului se semnează de către toți membrii Comitetului și sunt distribuite autorităților publice vizate.

500. Secretariatul Comitetului este asigurat de către AAC.

501. Hotărârile Comitetului se aprobă cu majoritatea simplă de voturi (50% + 1) din numărul total al membrilor Comitetului.

502. Hotărârile Comitetului sunt executorii pentru toate autoritățile publice, instituțiile și întreprinderile care desfășoară activități în domeniul aviației civile.

503. În cazul în care Republica Moldova este vizitată de către experții Secretariatului OACI în materie de simplificare a formalităților, trebuie aplicate măsurile necesare pentru organizarea participării experților în cauză la ședințele Comitetului.

504. AAC informează OACI despre activitatea Comitetului, cu scopul ca această informație să fie pusă la dispoziția altor state.

505. Comitetul își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Programului și legislației Republicii Moldova.

CAPITOLUL XII

CERINȚE FAȚĂ DE PERSONALUL AUTORITĂȚILOR PUBLICE COMPETENTE, AEROPORTURILOR INTERNAȚIONALE ȘI OPERATORILOR AERIENI DIN REPUBLICA MOLDOVA

506. Prezentul capitol stabilește cerințele față de personalul autorităților publice competente, operatorii aeroporturilor internaționale, operatorii aerieni și întreprinderilor din Republica Moldova care își desfășoară activitatea pe aeroporturile internaționale din țară și care, pentru exercitarea atribuțiilor lor, se află în contact permanent cu pasagerii și membrii echipajului de zbor. Cerințele se referă, în special, la relațiile cu pasagerii și membrii echipajului, calitățile profesionale, ținută și alte aspecte.

507. Autoritățile publice competente, organizațiile și instituțiile, operatorii aeroporturilor internaționale, întreprinderile și operatorii aerieni (în continuare – Conducerea), care își desfășoară activitatea pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, asigură realizarea unor relații eficiente între pasageri și personalul lor, cu scopul de a asigura calitatea formalităților și a serviciilor prestate pasagerilor.

508. Conducerea contribuie în acest scop prin crearea unei imagini corespunzătoare, bazate pe realitatea, competența și argumentarea acțiunilor întreprinse pentru satisfacerea necesităților pasagerilor. Această imagine creată de personal la toate nivelurile de procesare va avea un efect pozitiv asupra relațiilor dintre personal și pasager.

509. Deoarece personalul aflat în contact direct cu pasagerii este o sursă importantă de informație pentru procesul de îmbunătățire continuă a calității, Conducerea va analiza cu regularitate metodele utilizate pentru promovarea relațiilor cu pasagerii.

510. Comunicarea cu pasagerii presupune atât ascultarea, cât și informarea acestora. Din această cauză este necesar să se acorde o atenție deosebită dificultăților în comunicare sau în relațiile cu pasagerii.

511. Comunicarea eficientă cu pasagerii implică:

- 1) ascultarea pasagerului;
- 2) informarea pasagerului;
- 3) explicațiile oferite pasagerilor și, în caz de apariție a unor probleme, referitor la modul în care vor fi soluționate;
- 4) explicațiile date cu privire la întocmirea documentelor;
- 5) evitarea brutalității din partea personalului care efectuează controlul sau deserveste pasagerii;
- 6) prevederea unor mijloace adecvate și ușor accesibile pentru o comunicare eficientă;
- 7) explicarea relațiilor dintre serviciu, prestare a lui și, dacă există, preț;
- 8) determinarea raportului dintre serviciul prestat și necesitățile reale ale pasagerului.

512. Perceperea de către pasager a calității serviciului este adesea obținută prin comunicarea cu personalul autorităților, organizațiilor, instituțiilor, întreprinderilor prestatoare de servicii și prin intermediul facilităților acordate de acestea.

513. Întru asigurarea aplicării prevederilor Programului, pentru comunicarea cu pasagerii și înțelegerea acestora pe parcursul procedurilor de procesare și control sau la efectuarea altor activități legate de transportul aerian, autoritățile publice competente, operatorii aeroporturilor internaționale, operatorii aerieni și întreprinderile din Republica Moldova care își desfășoară

activitatea pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova asigură ca personalul implicat în activitățile de pe aeroport și care se află în contact cu pasagerii, membrii echipajelor de zbor și personalul aeronautic să cunoască în mod obligatoriu limba de stat, engleză și rusă.

514. Se va asigura ca personalul organelor de control pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova să cunoască documentele de transport aerian (documentele de călătorie ale pasagerilor, actele de identitate, declarația generală, manifestul cargo, manifestul de pasageri și alte documente) și să le accepte în una din următoarele limbi: limba de stat, engleză sau rusă.

515. Se va asigura ca personalul menționat la pct.513 să aibă o ținută agreabilă pe perioada exercitării atribuțiilor.

516. Se interzice de a intra în contact cu pasagerii în cazul în care personalul se prezintă la serviciu în stare de ebrietate, ținută necorespunzătoare sau dacă acesta prezintă simptome de boală (răceală, boli infecțioase etc.).

CAPITOLUL XIII

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE COMPETENTE PE AEROPORTURILE INTERNAȚIONALE

517. Pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova își desfășoară activitatea, potrivit legii, subdiviziunile Serviciului Vamal, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ANSA, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Afacerilor Interne, precum și ale altor autorități publice competente.

518. Autoritățile publice competente responsabile de exercitarea atribuțiilor ce le revin, potrivit legii, pe aeroporturile internaționale colaborează între ele și asigură, în limitele competenței lor, desfășurarea în bune condiții a traficului de aeronave, călători, mărfuri, bagaje și poștă.

519. AAC este o autoritatea administrativă de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile și este autoritatea reprezentativă în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian.

520. Atribuțiile AAC în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian sunt următoarele:

- 1) implementarea Programului, altor norme și proceduri în domeniul simplificării formalităților în aviația civilă;
- 2) cooperarea cu alte autorități publice competente implicate în implementarea Programului, în scopul definirii și repartizării sarcinilor ce le revin;
- 3) coordonarea activităților diferitelor autorități publice competente, potrivit responsabilităților ce le revin, în conformitate cu prevederile Programului;
- 4) punerea la dispoziția operatorilor aeroporturilor și operatorilor aeriени care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, precum și altor instituții interesate a datelor cu privire la activități specifice în domeniul facilităților aeronautice;
- 5) monitorizarea respectării pe aeroporturile internaționale a standardelor privind facilitățile;
- 6) efectuarea controlului existenței și legalității documentelor aeronavelor și modului de utilizare a acestora la bordul aeronavelor;
- 7) elaborarea și asigurarea publicării procedurilor de intrare, ieșire și staționare pe teritoriul Republicii Moldova a aeronavelor, pasagerilor, bagajelor lor și mărfurilor;
- 8) efectuarea controlului asupra modalităților de organizare a fluxurilor de pasageri, bagaje și mărfuri pe aeroporturile civile și determinarea unor soluții care să nu afecteze buna desfășurare a acestei activități;
- 9) stabilirea măsurilor necesare realizării cooperării între operatorii aeroporturilor și toți factorii implicați în asigurarea zonelor, spațiilor și serviciilor care să permită procesarea rapidă a fluxului de pasageri, membrilor echipajului, bagaje, mărfuri și poștă la trecerea acestora prin aeroporturile internaționale din Republica Moldova;

10) stabilirea măsurilor necesare pentru ca autoritățile publice competente și aeroporturile să asigure întreaga asistență a aeronavelor aflate în dificultate, care aterizează pe aeroporturi, altele decât cele internaționale, în situații extreme;

11) realizarea unui schimb permanent de informații cu Poliția de Frontieră cu privire la categoriile de pasageri cu statut special (persoane pentru care a fost emisă o decizie privind nepermiterea intrării în Republica Moldova, persoane expulzate, deportați etc.);

12) reprezentarea autorității publice în domeniul facilităților aeronautice la nivelul organismelor guvernamentale sau nonguvernamentale de aviație civilă internațională;

13) realizarea schimbului de informații pentru dezvoltarea liniilor informaționale de comunicare cu serviciile, persoanele cu statut special competente în materie;

14) participarea, în comun cu reprezentanții altor instituții specializate în domeniul facilităților aeronautice, cu informări, analize referitoare la nivelul facilităților, implementarea reglementărilor naționale și internaționale, cu date statistice etc. la simpozioane, conferințe, reuniuni de lucru, analize interne și internaționale și alte reuniuni similare .

521. AAC asigură elaborarea și emiterea legitimațiilor pentru membrii echipajului și inspectorii aeronautici, conform formelor menționate la anexele nr.5 și nr.6 la Program.

522. Operatorii aeroporturilor internaționale sunt responsabili de implementarea măsurilor de simplificare a formalităților în domeniul lor de activitate.

523. Atribuțiile operatorului aeroportului în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian sunt următoarele:

1) stabilirea unui program propriu referitor la facilitățile aeronautice, care detaliază măsurile de asigurare a facilităților specifice aeroportului, în conformitate cu Programul;

2) desemnarea unei persoane responsabile pentru coordonarea implementării prevederilor Programului și a Programului de securitate aeroportuară;

3) crearea condițiilor pentru buna desfășurare a tuturor activităților de pe aeroport;

4) asigurarea securității aeronautice pe aeroport;

5) asigurarea acordării pe aeroport a primului ajutor medical și altei asistențe;

6) asigurarea cu mijloace de informare a pasagerilor pe aeroporturile internaționale (panouri, monitoare, broșuri etc.), inclusiv cu privire la activitatea autorităților publice competente care desfășoară activitatea de control;

7) asigurarea mijloacelor de comunicație cu toate autoritățile publice competente de pe aeroportul internațional, precum și cu companiile aeriene și alte organizații;

8) asigurarea aplicării tuturor prevederilor stabilite de Program care se referă la activitatea aeroporturilor internaționale în domeniul facilitării transporturilor aeriene;

9) comunicarea datelor privind activitățile aeroportuare la cererea autorităților publice competente, necesare activității acestora.

524. Operatorul aerian în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian are următoarele atribuții:

1) asigură respectarea procedurilor ce țin de perfectarea documentelor aeronavelor, echipajelor acestora, pasagerilor, bagajelor, cargoului, poștei și altor articole la intrarea sau ieșirea de pe teritoriul Republicii Moldova;

2) colaborează cu autoritățile publice competente, pe de o parte, și cu operatorul aeroportului, pe de altă parte;

3) asigură comunicarea cu toate autoritățile publice competente de pe aeroport, precum și cu operatorul aeroportului și alte organizații;

4) asigură informarea corespunzătoare a pasagerilor;

5) realizează un control suplimentar al actelor de identitate ale pasagerilor, indiferent de destinația finală sau de tranzit a călătoriei, în scopul verificării suplimentare a faptului dacă pasagerii dețin toate documentele de acces;

6) exercită, în cazul pasagerilor deportați, ordinele de returnare în acord cu autoritățile de frontieră din statele în care există astfel de pasageri;

7) își coordonează, în mod obligatoriu, activitățile cu autoritățile publice competente care sunt implicate în facilitarea traficului aerian;

8) asigură siguranța zborurilor și securitatea aeronautică;

9) asigură preluarea și returnarea persoanei declarate inadmisibile pe teritoriul Republicii Moldova către punctul inițial al călătoriei sau către o altă destinație, în funcție de documentele deținute de persoana în cauză;

10) asigură respectarea prevederilor Programului, precum și ale actelor normative în domeniul aviației civile;

525. Operatorul aerian asigură, de sine stătător, elaborarea declarației generale, manifestului cargo, manifestului de pasageri și documentului comercial conform formelor menționate la anexele nr.1, nr.2, nr.3 și nr.8 la Program, cu coordonarea conținutului acestora cu organele vamale.

526. Poliția de Frontieră, în conformitate cu prevederile legale, exercită controlul asupra respectării regulilor regimului frontierei de stat și regimului punctelor de trecere a frontierei de stat.

527. Atribuțiile Poliției de Frontieră în aeroporturile din Republica Moldova sunt prevăzute în Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, Legea nr.215/2011 cu privire la frontiera de stat, Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică și Hotărârea de Guvern nr. 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

528. Serviciul Vamal asigură, în conformitate cu prevederile legale, respectarea legislației vamale pe teritoriul Republicii Moldova în scopul realizării procesării pasagerilor, bagajelor, cargoului, poștei, transportate pe cale aeriană.

529. Atribuțiile Serviciului Vamal și ale autorităților vamale amplasate pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova sunt prevăzute în art.11 al Codului vamal.

530. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, asigură prin intermediul ANSA, activitățile în sănătatea publică, precum și coordonarea, la necesitate, a activităților de prestare a serviciilor medicale pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova.

531. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, exercită pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, prin intermediul ANSP, următoarele atribuții:

1) asigură supravegherea de stat a sănătății publice;

2) asigură dezinsecției, deratizării și dezinfectării aeronavelor;

3) eliberează certificate de dezinsecție, deratizare și dezinfectare a aeronavelor;

4) verifică certificatele de dezinsecție, deratizare și dezinfectare a aeronavelor eliberate de către autoritățile altor state;

5) verifică certificatele de vaccinare și revaccinare ale pasagerilor și membrilor echipajului de zbor, la necesitate;

6) asigură aplicarea tuturor măsurilor corespunzătoare în cazul apariției unui focar epidemic, în caz de iminență a unei epidemii sau în situații de calamități naturale, precum și în cazul depistării bolnavilor, suspecți de boli transmisibile sau purtători de germeni de boli transmisibile;

7) verifică respectarea regulamentelor sanitare la transportarea și manipularea obiectelor, materialelor și substanțelor care, prin natura lor sau modul de utilizare, pot avea o influență negativă asupra sănătății populației;

8) verifică modul în care este asigurat eliminarea și neutralizarea excrementelor, reziduurilor, apei utilizate, deșeurilor, produselor alimentare neutilizate;

9) asigură comunicarea cu toate autoritățile publice competente ce activează pe aeroportul internațional, precum și cu operatorul aeroportului, companiile aeriene și alte organizații;

10) asigură informarea persoanelor fizice și juridice despre activitățile de supraveghere a sănătății publice pe aeroporturile internaționale;

11) comunică date privind activitățile de supraveghere a sănătății publice la cererea altor autorități publice competente, necesare activității acestora.

532. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul ANSP, asigură elaborarea și emiterea certificatului de dezinfecție reziduală conform formei menționate în anexa nr.4 la Program.

533. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene determină și exercită politica Republicii Moldova în domeniul eliberării vizelor pentru Republica Moldova pe aeroporturile internaționale.

534. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în conformitate cu prevederile legislației naționale și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, perfectează vize pentru intrarea în țară cetățenilor străini și apatrizilor care nu domiciliază legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova.

535. Ministerul Afacerilor Interne, va asigura elaborarea și emiterea documentelor de însoțire cu privire la expulzarea persoanelor inadmisibile, conform formelor menționate în anexa nr.7 la Program.

536. ANSA asigură, în conformitate cu prevederile legale, controlul mărfurilor supuse supravegherii ANSA importate/exportate în/din Republica Moldova..

537. ANSA exercită pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, următoarele atribuții:

- 1) asigură supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA;
- 2) stabilește lista bolilor transmisibile în cazul cărora se instituie măsuri obligatorii de prevenire și combatere;
- 3) în comun cu ANSP, organizează și aplică toate măsurile necesare pentru prevenirea și combaterea bolilor comune omului și animalelor;
- 4) asigură protecția împotriva pătrunderii pe teritoriul Republicii Moldova a obiectelor de carantină;
- 5) asigură depistarea, localizarea și lichidarea obiectelor de carantină;
- 6) exercită controlul asupra respectării cerințelor sanitar-veterinare în procesul mutărilor, exportului și importului animalelor, produselor și materiilor prime de origine animală;
- 7) asigură comunicarea cu toate autoritățile publice competente de pe aeroportul internațional, precum și cu operatorul aeroportului, companiile aeriene și alte organizații;
- 8) asigură informarea persoanelor fizice și juridice despre activitățile veterinare și fitosanitare pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova;
- 9) comunică date privind activitățile veterinare și fitosanitare, la cererea altor autorități publice competente, necesare activității acestora.
- 10) asigură protecția împotriva pătrunderii pe teritoriul Republicii Moldova a obiectelor de carantină;
- 11) asigură depistarea, localizarea și lichidarea obiectelor de carantină;
- 12) exercită controlul asupra respectării cerințelor fitosanitare în procesul mutărilor, exportului și importului plantelor, producției vegetale și producției supuse carantinei.
- 13) verifică producția și circulația proviziilor destinate pasagerilor (cateringul).

538. Schema de interacțiune a autorităților publice competente și serviciilor menționate mai sus pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, la exercitarea controlului aeronavelor, pasagerilor, bagajului acestora și cargoului, este expusă în anexa nr.11 la Program.

DECLARAȚIA GENERALĂ

DECLARAȚIA GENERALĂ
(la intrare/ieșire)

Operatorul aerian .....

Însemnele de naționalitate și înmatriculare* ..... nr. cursei ..... data .....

Decolarea din ..... Aterizare pe .....

(denumirea locului) (denumirea locului)

ruta de zbor
(La coloana "LOCUL" se indică punctul de plecare, toate escalele pe rută și punctul de destinație)

LOCUL	NUMĂRUL TOTAL AL MEMBRILOR ECHIPAJULUI*	NUMĂRUL PASAGERILOR PE CURSA RESPECTIVĂ
		<i>Punctul de plecare:</i> Îmbarcați ..... Aflați în tranzit cu aceeași rută .....
		<i>Punctul de sosire:</i> Îmbarcați ..... Aflați în tranzit cu aceeași rută .....

<p style="text-align: center;"><i>Declarația de sănătate*</i></p> <p>Persoanele aflate la bordul aeronavei, cu excepția persoanelor care suferă de rău de avion sau accidentate (inclusiv persoanele cu simptome de boală ca alergie, febră, răceală, diaree), precum și bolnavii debarcați în timpul executării zborului .....</p> <p>.....</p> <p>Alte condiții la bordul aeronavei care pot favoriza răspândirea bolii .....</p> <p>.....</p> <p>Date despre dezinsecție sau tratament sanitar (locul, data, timpul, metoda). Dacă pe parcursul executării zborului nu s-a efectuat nici o dezinsecție, urmează să fie indicate date cu privire la ultima dezinsecție efectuată .....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: right;">Semnătura (dacă este necesar) _____ Membrul corespunzător al echipajului</p>	<p style="text-align: center;">Pentru uz de serviciu</p>
--	--

Date despre armamentul, munițiile, materialele explozive, produsele și substanțele stupefiante, psihotrope, precum și alte bunuri prohibite.....

Declar că toată informația și datele conținute în prezenta declarație generală și în orice anexe necesare la aceasta, sunt, din câte cunosc, complete, precise și veridice și că toți pasagerii care se află în tranzit își continuă sau își vor continua zborul.

SEMNĂTURA _____
Agentul autorizat sau comandantul aeronavei

---

* Urmează să fie completate numai la cererea autorităților din Republica Moldova.

NOTĂ: Pentru facilitarea transportului aerian internațional se recomandă perfectarea declarației generale numai în limba engleză.

GENERAL DECLARATION

GENERAL DECLARATION (Outward/Inward)		
Operator		
Marks of Nationality and Registration* ..... Flight No ..... Date		
Departure from ..... Arrival at ..... <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 80%; margin: 0 auto;"> (Place) (Place) </div>		
FLIGHT ROUTING ("Place" Column always to list origin, every en-route stop and destination)		
PLACE	TOTAL NUMBER OF CREW*	NUMBER OF PASSENGERS ON THIS STAGE
		<i>Departure Place:</i> Embarking ..... Through on same flight .....
		<i>Arrival Place:</i> Disembarking ..... Through on same flight .....
<i>Declaration of Health*</i> Person on board with illnesses other than airsickness or the effects of accidents (including persons with symptoms or signs of illness such as rash, fever, chills, diarrhoea) as well as those cases of illness disembarked during the flight .... Any other conditions on board which may lead to the spread of disease .... Details of each disinsecting or sanitary treatment (place, date, time, method) during the flight. If no disinsecting has been carried out during the flight, give details of most recent disinsecting .... <div style="text-align: right; margin-top: 10px;"> Signed, if required _____ Crew member concerned </div>		For official use only
Details about the weapons, munitions, explosive materials, narcotics, psychotropic substances, as well as othe prohibited articles		
I declare that all statements and particulars contained in this General Declaration, and in any supplementary forms required to be presented with this General Declaration, are complete, exact and true to the best of my knowledge and the all through passengers will continue/have on the flight.		
SIGNATURE _____ Authorised Agent or Pilot-in-command		

Size of document: 210 mm × 297 mm.

---

* To be completed only when required by the authorities of the Republic of Moldova.

ГЕНЕРАЛЬНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

ГЕНЕРАЛЬНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ (въезд/выезд)		
<p>Эксплуатант .....</p> <p>Знаки национальной принадлежности и регистрационные знаки* ..... Рейс № ..... Дата .....</p> <p>Пункт вылета ..... Пункт прибытия .....</p> <p style="text-align: center;">(Название места) (Название места)</p>		
МАРШРУТ ПОЛЕТА (В графе „ПУНКТЫ” всегда указывается пункт отправления, все остановки по маршруту и пункт назначения)		
ПУНКТЫ	ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧЛЕНОВ ЭКИПАЖА*	КОЛИЧЕСТВО ПАССАЖИРОВ НА ДАННОМ ЭТАПЕ ПОЛЕТА
		<i>Пункт вылета:</i> Взято на борт ..... Следует транзитом тем же рейсом .....
		<i>Пункт прибытия:</i> Сошло с борта ..... Следует транзитом тем же рейсом .....
<i>Санитарная декларация*</i>		Только для служебных отметок
<p>Фамилии больных пассажиров, за исключением лиц, страдающих воздушной болезнью, и лиц, получивших случайные повреждения (включая лиц с такими признаками или симптомами заболеваний, как сыпь, лихорадка, простуда, понос), а также больных, снятых с борта во время выполнения рейса .....</p> <p>.....</p> <p>Прочие условия на борту воздушного судна, могущие вызвать распространение болезней .....</p> <p>.....</p> <p>Сведения о всех дезинсекциях и санитарных обработках, производившихся во время выполнения рейса (место, дата, время, способ). Если во время выполнения рейса дезинсекция не проводилась, укажите сведения о последней произведенной дезинсекции .....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">Подпись (если необходимо) _____</p> <p style="text-align: right; font-size: small;">Соответствующий член экипажа</p>		
<p>Сведения об оружии, боеприпасах, взрывчатых материалах, наркотиках, психотропных веществах, а также других запрещенных предметах .....</p>		
<p>Заявляю, что все сведения и данные, содержащиеся в настоящей генеральной декларации и любых необходимых приложений к ней, являются, насколько мне известно, полными, точными и верными и что все транзитные пассажиры продолжают или будут продолжать полет.</p>		

ПОДПИСЬ _____

Уполномоченный агент или командир воздушного судна

Размер документа 210 мм × 297 мм.

* Заполняются только по требованию властей Республики Молдова.

CERTIFICAT DE DEZINSECȚIE REZIDUALĂ

GUVERNUL .....

CERTIFICAT DE DEZINSECȚIE REZIDUALĂ

Suprafața interioară, inclusiv spațiul pentru cargo, a prezentei aeronave .....

(înmatricularea aeronavei)

este prelucrat cu un produs de dezinfecție rezidual aprobat. .... în conformitate cu recomandările OMS

(data)

(Săptămânalul de informație epidemiologică al OMS, 1985, nr.7, pag.47; 1985, nr.12, pag.90; 1985, nr.45, pag.345-346 și 1987, nr.44, pag.335-336).

Prelucrarea trebuie repetată în cazul eliminării unei părți considerabile a rezidului produsului de dezinfecție în urma curățării sau efectuării altor operațiuni și, în fiecare situație, după opt săptămâni din data menționată mai sus.

Data expirării: .....

Semnătura: .....

Punctul de destinație: .....

Data: .....

NOTĂ: Certificatul de dezinfecție reziduală va fi acceptat și, respectiv, eliberat de către autoritățile din Republica Moldova numai în limba engleză.

CERTIFICATE OF RESIDUAL DESINSECTION

GOVERNMENT OF .....

CERTIFICATE OF RESIDUAL DESINSECTION

Interior surfaces, including cargo space, of this aircraft ..... were treated with an approved residual disinsection product

on ..... in accordance with the WHO (WHO Weekly Epidemiological Record 1985,
^(aircraft registration)
^(date)
No.7, p.47; 1985, No.12, p.90; 1985, No.45, pp.345-346; 1987, and No.44, pp.335-336) and any amendments thereto.

The treatment must be renewed if cleaning or operations remove a significant amount of the permethrin residue, and, in any case within 8 weeks of the above date.

Expiry date: .....

Signed: .....

Designation: .....

Date: .....

LEGITIMAȚIA DE MEMBRU AL ECHIPAJULUI

Issuing state	CREW MEMBER CERTIFICATE		
Issuing authority			
Photograph of holder of certificate	<i>Surname</i>		
	<i>Given name</i>		
	<i>Sex</i>	<i>Nationality</i>	<i>Date of Birth</i>
	<i>Employed by</i>		
	<i>Occupation</i>		
	<i>Doc no.</i>		
	<i>Date of Expiry</i>		
	(Signature of holder)		

PARTEA FRONTALĂ

The holder may, at all times, re-enter the Republic of Moldova upon production of this certificate, within the period of validity

Issued at
(Place of issue)

(Signature of the
issuing authority)

Machine Readable Zone
(To be left blank when non-machine readable
certificate issued)

VERSO

NOTĂ: Legitimația de membru al echipajului va fi acceptată și, respectiv, eliberată de către autoritățile din Republica Moldova numai în limba engleză.

LEGITIMAȚIA DE INSPECTOR AERONAUTIC

Statul emitent/ <i>Issuing state</i> Autoritatea emitentă/ <i>Issuing authority</i>	LEGITIMAȚIE / CIVIL AVIATION INSPECTOR CERTIFICATE	
Fotografia deținătorului legitimației Photograph of holder of certificate	Nume/ <i>Surname</i>	Prenume/ <i>Given name</i>
	Sex <i>Naționalitatea/ Nationality</i>	Data nașterii/ <i>Date of birth</i>
	Profesia/ <i>Occupation</i>	
	CIVIL AVIATION INSPECTOR	
nr.doc/ <i>doc no.</i>	Data expirării/ <i>Date of Expiry</i>	
(Semnătura deținătorului/ <i>Signature of holder</i>)		

PARTEA FRONTALĂ

Statul emitent/ <i>Issuing state</i>	
Deținătorul este în drept, în conformitate cu art.5 al Codul aerian nr.301/2017, să efectueze acțiuni de verificare a persoanelor fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile, a aeronavelor sau componentelor lor în vederea stabilirii corespunderii acestora cu cerințele și standardele naționale și internaționale în domeniu. <i>In accordance with art.5 of the Aviation Code no.301/2017, the holder is entitled to verify the natural and legal persons carrying out activities in the field of civil aviation, of aircraft or their components in order to determine their compliance with national and international requirements and standards.</i>	
Emisă la / <i>Issued at</i> (Locul emiterii/ <i>place of issue</i>)	(Semnătura/ <i>Signature</i>) Autoritatea emitentă/ <i>Issuing authority</i>
(Parte lizibilă electronic / <i>Machine readable zone</i>)	

VERSO

**FORME DE DOCUMENTE CU PRIVIRE LA
EXPULZAREA PERSOANELOR INADMISIBILE**

1. DOCUMENT CARE CONFIRMĂ PIERDEREA SAU DISTRUGEREA DOCUMENTELOR DE CĂLĂTORIE

De la: Autoritatea de imigrare sau altă autoritate
competentă: (denumirea)
Aeroportul:(denumirea)
Statul:(denumirea)
Telefon:
Telex:
Fax:

Către: Autoritatea de imigrare sau altă
autoritate
competentă: (denumirea)
Aeroportul: (denumirea)
Statul: (denumirea)

Persoana căreia i s-a eliberat prezentul document, a sosit la (data) în aeroportul (denumirea) cu cursa (numărul cursei) din (orașul și statul).

Persoana în cauză, care a fost găsită inadmisibilă, a pierdut sau distrus documentele sale de călătorie și declară/dă de înțeles despre sine următoarele (a se exclude ceea ce nu este aplicabil și a se adăuga orice informație corespunzătoare suplimentară):

Numele:

Prenumele:

Data nașterii:

Locul nașterii:

Cetățenia:

Domiciliul:

Loc pentru
fotografie
(daca există)

Transportatorului aerian, care a transportat persoana în cauză, i s-au dat indicații referitoare la transportarea pasagerului respectiv în afara teritoriului statului cu cursa (numărul cursei), care decolează la (data și ora decolării) din aeroportul (denumirea aeroportului).

În conformitate cu prevederile anexei nr.9 la Convenția de la Chicago, ultimului stat, pe teritoriul căruia anterior s-a aflat pasagerul și din care acesta recent a sosit, se propune de a primi acest pasager pentru o reexaminare în cazul în care i s-a refuzat accesul pe teritoriul altui stat.

Data:

Numele persoanei oficiale:

Funcția:

Semnătura:

Denumirea autorității de imigrare
sau altei autorități competente:

(Atenție: Prezentul document nu constituie un document care atestă identitatea persoanei)

2. SCRISOARE REFERITOARE LA DOCUMENTELE DE CĂLĂTORIE FRAUDULOASE, FALSE SAU CONTRAFĂCUTE, PRECUM ȘI DOCUMENTELE AUTENTICE, PREZENTATE DE CĂTRE PERSOANE CARE SE PRETIND DEȚINĂTORI LEGALI AI ACESTOR DOCUMENTE

De la: Autoritatea de imigrare sau altă autoritate
competentă: (denumirea)
Aeroportul:(denumirea)
Statul:(denumirea)
Telefon:
Telex:
Fax:

Către: Autoritatea de imigrare sau altă autoritate
competentă: (denumirea)
Aeroportul: (denumirea)
Statul: (denumirea)

Prin prezenta expediem fotocopia pașaportului/ buletinului de identitate fraudulos/ fals/ contrafăcut/ autentic, prezentat de către persoana care se pretinde deținător legal al acestui document.

Numărul documentului:
Statul care a emis documentul:

Documentul menționat mai sus a fost utilizat de către persoana care a declarat despre sine următoarele:

Numele:

Prenumele:

Data nașterii:

Locul nașterii:

Cetățenia:

Domiciliul:

Persoana în cauză a sosit la (data) în aeroportul (denumirea) cu cursa (numărul cursei) din (orașul și statul).

Deținătorului documentului i sa refuzat accesul în (denumirea statului), și transportatorului aerian, care a transportat persoana respectivă, i s-au dat indicații referitoare la transportarea pasagerului respectiv în afara teritoriului statului cu cursa (numărul cursei), care decolează la (data și ora decolării) din aeroportul (denumirea aeroportului).

Documentul menționat mai sus va fi necesar pentru a fi prezentat în calitate de dovadă în cazul urmăririi pe cale judecătorească a deținătorului documentului și este confiscat. Deoarece documentul în cauză constituie proprietate a statului emitent, acesta, după finalizarea urmăririi judiciare, va fi restituit autorităților competente corespunzătoare.

În conformitate cu prevederile anexei nr.9 la Convenția de la Chicago, ultimul stat, pe teritoriul căruia anterior s-a aflat pasagerul și din care acesta recent a sosit, se propune de a primi acest pasager pentru o reexaminare în cazul în care i s-a refuzat accesul pe teritoriul altui stat.

Data:

Numele persoanei oficiale:

Funcția:

Semnătura:

Denumirea autorității de imigrare
sau altei autorități competente:

(Atenție: Prezentul document nu constituie un document care atestă identitatea persoanei)

NOTA: Pentru facilitarea transportului aerian internațional se recomandă perfectarea și eliberarea documentelor în cauză numai în limba engleză.

**FORMATS FOR DOCUMENTS RELATING
TO THE RETURN OF INADMISSIBLE PERSONS**

1. ATTESTING DOCUMENT RELATING TO LOST OR DESTROYED TRAVEL DOCUMENTS

From: Immigration or other appropriate authority:
(Name):
Airport: (Name)
State:(Name)
Telephone:
Telex:
Facsimile:

To: Immigration or other appropriate authority:
(Name):
Airport: (Name)
State:(Name)

The person for whom this document is issued arrived on (date) at (name of) Airport on flight (flight number) from (City and State).

This person, who was found to be inadmissible, has lost or destroyed his travel documents and claims to be/is understood to be (strike out whichever is not applicable and add any appropriate supporting information):

Surname:

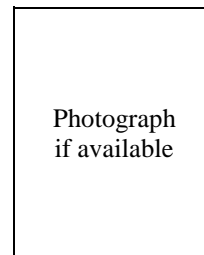
Given name(s):

Date of birth:

Place of birth:

Nationality:

Residence:

The incoming carrier was instructed to remove the passenger from the territory of this State on flight (flight number) departing on (date) at (time) from (name of) Airport.

Pursuant to Annex 9 to the Chicago Convention, the last State in which a passenger previously stayed and most recently travelled from is invited to accept him for re-examination when he has been refused admission to another State.

Date:

Name of Official:

Title:

Signature:

Name of immigration or
appropriate authority

(Warning: This is NOT an Identification Document)

2. LETTER RELATING TO FRAUDULENT, FALSIFIED OR COUNTERFEIT TRAVEL DOCUMENTS OR GENUINE DOCUMENTS PRESENTED BY IMPOSTERS

From: Immigration or other appropriate authority:
(Name):
Airport: (Name)
State:(Name)
Telephone:
Telex:
Facsimile:

To: Immigration or other appropriate authority:
(Name):
Airport: (Name)
State:(Name)

Enclosed herewith is a photocopy of a fraudulent/ falsified/ counterfeit passport/ identity card/ genuine document presented by an imposter.

Document number:
State in whose name this document was issued:

The above-mentioned document was used by a person claiming to be:

Surname:

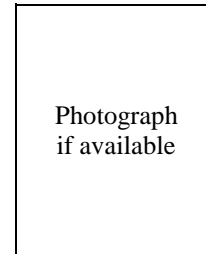
Given name(s):

Date of birth:

Place of birth:

Nationality:

Residence:

This person arrived on (date) at (name of) Airport on flight (flight number) from (City and State).

The holder was refused entry to (name of State) and the incoming carrier has been instructed to remove the passenger from the territory of this State on flight (flight number) departing at (time) and (date) from (name of airport).

The above-mentioned document will be required as evidence in the holder's prosecution and has been impounded. As this document is the property of the State in whose name it was issued, it will be returned, following prosecution, to the appropriate authorities.

According to Annex 9 to the Chicago Convention, the last State in which a passenger previously stayed and most recently travelled from is invited to accept him for re-examination when he has been refused admission to another State.

Date:

Name of Official:

Title:

Signature:

Name of immigration or
appropriate authority

(Warning: This is NOT an Identification Document)

ФОРМЫ ДОКУМЕНТОВ, КАСАЮЩИХСЯ ВОЗВРАТА ЛИЦ БЕЗ ПРАВА НА ВЪЕЗД

1. ДОКУМЕНТ, ПОДТВЕРЖДАЮЩИЙ ПОТЕРЮ ИЛИ УНИЧТОЖЕНИЕ ПРОЕЗДНЫХ ДОКУМЕНТОВ

От: Иммиграционный или другой полномочный орган: (название) Аэропорт: (название) Государство: (название) Телефон: Телекс: Факс:	Кому: Иммиграционный или другой полномочный орган: (название) Аэропорт: (название) Государство: (название)
--	--

Лицо, которому выдан настоящий документ, прибыло (дата) в аэропорт (название) рейсом (номер рейса) из (город и государство).

Данное лицо, которому было отказано во въезде, утеряло и уничтожило свои проездные документы и заявляет /дает понять о себе следующее (вычеркнуть то, что не пригодно, и добавить любую соответствующую информацию):

Фамилия:

Имя (имя и отчество):

Дата рождения:

Место рождения:

Гражданство:

Место жительства:

Фотография
если она
имеется

Перевозчику, доставившему его, были даны указания отправить пассажира с территории данного государства рейсом (номер рейса), вылетающим (дата и время) из (название аэропорта).

В соответствии с положениями Приложения 9 к Чикагской Конвенции последнему государству, в котором ранее находился пассажир и откуда он недавно прибыл, предлагается принять его для повторной проверки после того, как ему был запрещен въезд в другую страну.

Дата:	Фамилия официального лица:
	Должность:
	Подпись:
	Название иммиграционного или другого соответствующего органа:

(Внимание! Указанный документ не является документом, удостоверяющим личность)

2. ПИСЬМО, КАСАЮЩЕЕСЯ СФАБРИКОВАННЫХ, ПОДДЕЛЬНЫХ ИЛИ ФАЛЬШИВЫХ ПРОЕЗДНЫХ ДОКУМЕНТОВ, А ТАКЖЕ ПОДЛИННЫХ ДОКУМЕНТОВ, ПРЕДЪЯВЛЕННЫХ ЛИЦАМИ, ВЫДАЮЩИМИ СЕБЯ ЗА ДРУГИХ ЛИЦ

От: Иммиграционный или другой полномочный орган: (название)
Аэропорт: (название)
Государство: (название)
Телефон:
Телекс:
Факс:

Кому: Иммиграционный или другой полномочный орган: (название)
Аэропорт: (название)
Государство: (название)

Настоящим направляем фотокопию сфабрикованного/ поддельного/ фальшивого паспорта/ удостоверения личности/ подлинного документа, предъявленного лицом, выдающим себя за другое лицо.

Номер документа:
Государство, выдавшее документ:

Вышеупомянутый документ использовался лицом, заявляющим о себе следующее:

Фамилия:

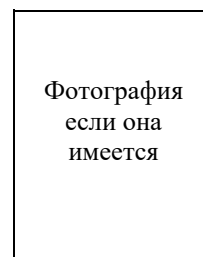
Имя (имя и отчество):

Дата рождения:

Место рождения:

Гражданство:

Место жительства:

Данное лицо прибыло (дата) в аэропорт (название) рейсом (номер рейса) из (город и государство).

Обладателю документа было отказано во въезде в (название государства), и перевозчику, доставившему его, были даны указания отправить пассажира с территории данного государства рейсом (номер рейса), вылетающим (дата и время) из (название аэропорта).

Вышеуказанный документ потребует в качестве доказательства при судебном преследовании обладателя документа, и он был изъят. Поскольку данный документ является собственностью выдавшего его государства, он после судебного преследования будет возвращен соответствующим полномочным органам.

В соответствии с положениями Приложения 9 к Чикагской Конвенции последнему государству, в котором ранее находился пассажир и откуда он недавно прибыл, предлагается принять его для повторной проверки после того, как ему был запрещен въезд в другую страну.

Дата:

Фамилия официального лица:

Должность:

Подпись:

Название иммиграционного или другого соответствующего органа:

(Внимание! Указанный документ не является документом, удостоверяющим личность)

MODEL-CADRU AL ONU PENTRU DOCUMENTELE COMERCIALE

Expeditorul (exportatorul)	Data: număr de referință etc.	
Destinatarul mărfurilor	Altă adresă: (de exemplu: a cumpărătorului, dacă aceasta este diferită de adresa expeditorului)	
Adresa pentru notificări sau livrări	Statele	
Genuri de transport	Condițiile de livrare și plată	
Mențiuni și numere: numărul și genul ambalajului; descrierea mărfurilor	Numărul statistic Cantitatea Netă Valoarea ..... Greutatea bruto Unități de măsură	
Pentru mențiuni suplimentare		
<table border="1"><tr><td>Locul și data eliberării; semnătura</td></tr></table>		Locul și data eliberării; semnătura
Locul și data eliberării; semnătura		

Mărimea documentului: 210 mm × 297 mm.

NOTĂ: Pentru facilitarea transportului aerian internațional se recomandă perfectarea și eliberarea documentului în cauză numai în limba engleză.

UNITED NATIONS LAYOUT KEY FOR TRADE DOCUMENTS

Shipper (Exporter)	Date: Reference No. etc.									
Consignee	Other address (e.g. buyer, if other than consignee)									
Notify or delivery address	Statements as to countries									
Statements as to transportation	Terms of delivery and payment									
Marks and numbers; number and kind of package; description of goods	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Statistical No.</td> <td style="width: 30%;">Net quantity</td> <td style="width: 40%;">Value</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">.....</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Gross weight</td> <td style="text-align: center;">Measurement</td> </tr> </table>	Statistical No.	Net quantity	Value	.....				Gross weight	Measurement
Statistical No.	Net quantity	Value								
.....										
	Gross weight	Measurement								
Free disposal										
<div style="border: 1px solid black; width: 200px; height: 40px; margin-left: auto; margin-right: 0; padding: 5px;">Place and date of issue; signature</div>										

Size of document: 210 mm × 297 mm.

СТАНДАРТНАЯ ФОРМА ТОРГОВЫХ ДОКУМЕНТОВ ООН

Грузоотправитель (экспортер)	Дата: исходящий номер и т. д.
Грузополучатель	Другой адрес (например, покупателя, если он отличается от адреса грузоотправителя)
Адрес для уведомления или доставки	Страны
Виды транспорта	Условия доставки и оплаты
Пометки и номера; номер и род упаковки; описание товара	Статистический номер Количество нетто Ценность ..... Вес брутто Единицы измерения
Для дополнительных отметок	
Место и дата выдачи; подпись	

Размер документа 210 мм × 297 мм.

SISTEMUL CU DOUĂ CULOARE

Prezenta anexă este elaborată în baza recomandării Consiliului pentru Colaborare Vamală cu privire la implementarea sistemului cu două culoare pe aeroporturile internaționale, care:

examinînd recomandarea nr.B-3 a celei de a 7-a Sesiuni speciale pentru facilități a OACI, adoptată de către Consiliul OACI în decembrie 1968, cu privire la asigurarea pe aeroporturile internaționale a sistemului cu două culoare în scopul accelerării procedurilor de procesare a bagajului;

examinînd recomandarea nr.11 adoptată în cadrul celei de a 2-a Sesiuni Intermediare CEAC în iulie 1969 cu privire la sistemul cu două culoare sau roșu/verde;

contribuind la îmbunătățirea fluxului traficului de pasageri pe aeroporturile internaționale; considerînd că acest scop poate fi realizat prin introducerea unor proceduri simplificate ale controlului vamal al pasagerilor și bagajelor acestora, bazate pe sistemul cu două culoare;

considerînd că prezentul sistem poate fi adoptat fără a reduce eficiența controlului și că sistemul acordă posibilitatea autorităților vamale să activeze eficient în cazul creșterii numărului de pasageri fără necesitatea de a majora numărul personalului vamal;

considerînd că armonizarea prezentului sistem în diferite state este esențială pentru buna funcționare a acestuia;

recomandă statelor membre să introducă pe aeroporturile sale internaționale, în strînsă cooperare cu operatorii de aeroport și alți agenți corespunzători, sistemul cu două culoare, pentru procesarea pasagerilor și bagajelor acestora:

1. Prezentul sistem acordă pasagerilor posibilitatea de a opta pentru unul din următoarele culoare:

a) unul (culoarul verde) pentru pasagerii care nu dispun de bunuri sau care dispun numai de bunuri care pot fi admise fiind libere de taxe sau impozite de import/export și care nu constituie obiectul prohibiției sau restricției la import/export; și

b) altul (culoarul roșu) pentru ceilalți pasageri.

2. Fiecare dintre aceste culoare trebuie să fie marcat clar și distinctiv pentru ca pasagerii să le poată distinge ușor. Marcările distinctiv de bază sunt următoarele:

a) pentru culoarul verde, menționat la punctul 1 litera a) – octagonul verde, însoțit de cuvintele:

"NOTHING TO DECLARE"

"NIMIC DE DECLARAT"

b) pentru culoarul roșu, menționat la punctul 1 litera b) – pătratul roșu, însoțit de cuvintele:

"GOODS TO DECLARE"

"BUNURI DE DECLARAT"

Adițional culoarele trebuie identificate cu inscripții care includ următoarele cuvinte:

"CUSTOMS"

"VAMA"

3. Textele menționate la punctul 2 trebuie să fie în limba de stat a Republicii Moldova și limba engleză.

4. Pasagerii trebuie să fie suficient de bine informați cu privire la alegerea culoarului. Pentru aceasta este important ca:

a) pasagerii să fie informați despre funcționarea sistemului în cauză și asupra descrierii și cantității bunurilor de care ei pot să dispună atunci când utilizează culoarul verde. În acest scop, în incinta aeroportului pot fi utilizate postere sau panoul de informații sau în aeroport la dispoziția publicului pot fi puse broșurile sau distribuite prin agențiile de turism, companiile aeriene sau alte organizații interesate;

b) calea de acces către culoare să fie marcată clar.

5. Culoarele trebuie să fie amplasate în afara zonei de eliberare a bagajului pentru ca pasagerul să dispună de tot bagajul său atunci când alege culoarul. Suplimentar, culoarele trebuie să fie aranjate (direcționate) în așa mod, încât fluxul de pasageri din această zonă către ieșirea din aeroport să fie cât mai direct posibil.

6. Distanța între zona de eliberare a bagajului și zona de intrare către culoare trebuie să fie suficientă pentru ca pasagerii să poată decide pentru care din culoare să opteze și să intre în culoarul ales fără a crea aglomerări.

7. În culoarul verde pasagerii nu trebuie să fie supuși oricăror formalități vamale, însă, pe principii de selecționare, organele vamale pot efectua controlul vamal.

În culoarul roșu pasagerii sunt supuși tuturor formalităților vamale cerute de către organele vamale.

Sistemul cu două culoare nu este necesar să fie incompatibil cu alte genuri de control, de exemplu, controlul schimbului valutar, dacă reglementările corespunzătoare nu prevăd efectuarea controlului deplin a pasagerilor și bagajului acestora.

Statele-membre care acceptă recomandarea respectivă trebuie să notifice Secretarul General al OACI:

a) despre acceptarea și data din care se aplică recomandarea în cauză;

b) denumirea aeroporturilor internaționale pe care se aplică sistemul cu două culoare.

MATERIAL INSTRUCTIV

Prezentul material instructiv conține informații suplimentare despre metodele și procedurile cu privire la aplicarea prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene și simplificarea formalităților în general.

Capitolul IV INTRAREA ȘI IEȘIREA PERSOANELOR ȘI BAGAJULUI ACESTORA

1. Prezentarea informației cu privire la cerințele și procedurile referitoare la intrare

Operatorii aerieni, operatorii aeroporturilor internaționale din Republica Moldova și autoritățile publice ale Republicii Moldova trebuie să realizeze și să extindă programele permanente care prevăd informarea la timp a pasagerilor cu privire la cerințele și procedurile referitoare la intrare și, în special, cu privire la cerințele de sănătate publică și de imigrare, eliberarea de la controlul vamal, interzicerea și limitarea importului, regulile de carantină agricolă și cuantumul drepturilor de import stabilite față de articolele cel mai frecvent procurate peste hotarele Republicii Moldova de către turiști și alți călători care revin în țară.

2. Informarea cu privire la sancțiunile care decurg din utilizarea necorespunzătoare a documentelor și încălcarea cerințelor autorităților de imigrare

Autoritățile publice din Republica Moldova vor încuraja autoritățile de imigrare în ceea ce privește schimbul de informații prin canale corespunzătoare referitoare la practica utilizării necorespunzătoare a documentelor de către pasageri și/sau agenții de turism. În acest scop trebuie date indicații companiilor aeriene din Republica Moldova pentru ca acestea să prezinte informația menționată mai sus autorităților de imigrare din Republica Moldova.

În situațiile în care compania aeriană lipsește agentul de turism de dreptul de vânzare de servicii de transport aerian în numele său în legătură cu încălcarea cerințelor impuse de către autoritățile de imigrare, compania aeriană, care întreprinde astfel de acțiuni trebuie să informeze autoritățile corespunzătoare din Republica Moldova, precum și toate companiile aeriene care pot fi afectate de încălcări similare, pentru ca acestea să întreprindă acțiuni corespunzătoare necesare.

3. Timpul de înregistrare (începutul și sfârșitul)

Transportatorii aerieni trebuie să publice sistematic informațiile cu privire la termenul-limită de înregistrare, cel puțin pentru cursele aeriene internaționale, în orarul curselor destinat uzului public:

termenul-limită de înregistrare trebuie indicat în scris în cazul rezervării sau cumpărării biletului de către pasager; și

operatorii aerieni și operatorii aeroporturilor din Republica Moldova trebuie să tindă spre stabilirea în aeroporturile internaționale, pentru fiecare categorie de cursă, a unui interval unic între termenul-limită de înregistrare și ora decolării.

4. Informarea despre rețineri

Operatorii aerieni trebuie, prin toate mijloacele, să asigure informarea pasagerilor până la plecare, despre orice rețineri ale zborului.

5. Îmbunătățirea procesării bagajelor

În scopul acordării unei atenții deosebite examinării de către companiile aeriene a problemei cu privire la eficiența procedurilor operaționale pentru serviciile la sol;

considerând că este posibil de a economisi timpul ca urmare a reducerii la minimum a volumului bagajului, care urmează să fie supus controlului și încărcării la bordul aeronavei;

luând în considerare progresul obținut de către unele companii aeriene în activitatea de simplificare și accelerare a operațiunilor la sol pentru deservirea curselor frecvente pe distanțe mici;

companiile aeriene trebuie să tindă spre stabilirea unor limite mai ridicate cu privire la volumul bagajului de mână și, corespunzător, să examineze noi proiecte ale saloanelor aeronavelor;

și
în cazul curselor frecvente pe distanțe mici, condițiile menționate mai sus trebuie respectate în așa mod încât să nu fie necesar, pentru majoritatea pasagerilor, să înregistreze chiar o parte a bagajului și să fie aplicate măsuri pentru accelerarea procedurilor corespunzătoare de înregistrare a bagajului de către alți pasageri.

6. Înregistrarea bagajului în tranzit

Autoritățile publice din Republica Moldova trebuie să creeze condiții corespunzătoare pentru ca bagajul înregistrat al pasagerilor care sosesc în aeroporturile internaționale din Republica Moldova și își continuă zborul cu curse conexe pe rute aeriene interne, să fie supus procedurilor de procesare vamală în vama aeroportului de destinație finală în toate situațiile în care o atare procesare vamală poate fi efectuată de către organele vamale la sosirea pasagerilor.

Autoritățile publice din Republica Moldova, disponibile să creeze condițiile corespunzătoare pentru procesarea vamală a bagajului înregistrat pe aeroportul de destinație finală, trebuie să includă în AIP lista aeroporturilor de pe teritoriul Republicii Moldova în care această măsură poate fi aplicată.

7. Proceduri cu privire la bagajul direcționat greșit

Operatorii aerieni și agenții lor, în comun cu agenții de handling de pe aeroport și operatorii aeroporturilor, trebuie să ia toate măsurile necesare în scopul reducerii considerabile a cazurilor de direcționare greșită a bagajelor, prin intermediul întreprinderii unor acțiuni ca: pregătirea mult mai minuțioasă a personalului și exercitarea supravegherii asupra activității acestora; colaborarea mai strânsă între personalul implicat în procesarea pasagerilor și personalul implicat în prelucrarea bagajului acestora, precum și utilizarea unor metode mai eficiente de fixare a etichetelor pe bagaje.

În situațiile în care procedurile existente împiedică reexpedierea bagajului direcționat greșit, autoritățile publice din Republica Moldova vor institui un comitet aeroportuar, constituit din reprezentanți ai AAC, operatori ai aeroportului internațional și reprezentanți ai companiilor aeriene, cu scopul de a adopta proceduri care să asigure accelerarea reexpedierii bagajelor direcționate greșit.

8. Prelucrarea expedițiilor de curier

În scopul acordării asistenței în soluționarea problemelor cauzate de volumul ridicat al traficului de curier pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, autoritățile publice din

Republica Moldova, operatorii aeroporturilor internaționale din Republica Moldova, operatorii aerieni și companiile de curier trebuie, atunci când este necesar și posibil, să stabilească măsuri speciale pentru prelucrarea bagajului curierilor.

Astfel măsuri trebuie să corespundă pe deplin cerințelor pentru asigurarea securității aeronautice și să conțină:

- a) notificarea prealabilă din partea curierilor asupra faptului că ei solicită mult loc pentru bagaj;
- b) termen pentru înregistrarea curierilor respectivi, care să finalizeze mai devreme;
- c) etichete distincte pentru bagajul curierilor, care să simplifice procesarea bagajului în punctele de destinație și punctele de transfer; și
- d) identificarea facilităților de înregistrare, utilizate de către curieri.

9. Proceduri la sosire

Autoritățile publice din Republica Moldova nu vor permite crearea incomodităților pentru pasagerii care sosesc în urma reținerii neîntemeiate la bordul aeronavei.

Capitolul V

INTRODUCEREA ȘI SCOATEREA CARGOULUI ȘI ALTOR ARTICOLE

1. Transportul produselor agricole

Autoritățile publice din Republica Moldova, transportatorii aerieni și expeditorii cargo vor stimula proiectarea și utilizarea containerelor pentru transportarea producției agricole pe calea aerului în scopul simplificării la maxim a formalităților la efectuarea carantinei animalelor și plantelor.

2. Cargoul transportat în containere

Autoritățile publice din Republica Moldova, în scopul realizării avantajului regimului unitar referitor la cargoul transportat în containere, vor examina problema cu privire la aderarea la Convenția Vamală cu privire la Tranzitul Internațional al Bunurilor, adoptată de către Consiliul de Cooperare Vamală (în prezent OMV) la 7 iunie 1971.

3. Documente cu privire la cargoul transportat în containere și pe paleți

Autoritățile publice din Republica Moldova trebuie să aplice toate măsurile practice necesare pentru a convinge expeditorii cargo, agenții de expediții și operatorii aerieni internaționali asupra necesității asigurării unei corelații strânse între perfectarea și procesarea documentelor pentru cargoul transportat în containere și palete, și transportarea acestor containere și palete. În acest scop trebuie întreprinse acțiuni pentru ca documentele pentru cargou să fie perfectate la etapa inițială de încărcare a cargoului în containere și pe paleți și ca aceste documente să existe în punctul de procesare a cargoului în întregime sau a unei părți din acesta.

Capitolul VII

AEROPORTURILE INTERNAȚIONALE – FACILITĂȚI ȘI SERVICII PENTRU TRAFIC

1. Planificarea facilităților aeroportuare

Autoritățile publice din Republica Moldova:

vor efectua, în mod urgent, planificarea generală cu scopul de a extinde facilitățile pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova;

vor recunoaște în întregime necesitatea efectuării experimentelor cu privire la implementarea noilor metode și tehnici de deservire a pasagerilor și cargoului în scopul reducerii timpului de staționare la sol a aeronavelor și timpului de aflare a pasagerilor și cargoului în zona aerogării și,

în funcție de posibilități, vor expedia rezultatele acestor experimente către OACI pentru a fi puse în circulație în statele-membre ale OACI;

vor acorda o atenție deosebită proiectării și planificării aerogărilor aeroporturilor internaționale din Republica Moldova în scopul asigurării existenței spațiilor suficiente destinate handling-ului și procesării vamale a pasagerilor și bagajelor acestora. În procesul de planificare este necesar de a se lua în considerare nivelul traficului în orele medii de vârf;

în procesul de planificare, vor pune accentul pe procesarea rapidă a pasagerilor, bagajului și cargoului prin zona aerogării prin intermediul asigurării corespunderii exacte a căilor de acces, locurilor de parcare, zonelor de vânzare a biletelor și deservire a pasagerilor, încăperilor destinate pasagerilor care sosesc și care pleacă, locurilor de staționare a aeronavelor și amplasarea ieșirilor către îmbarcare; și

vor planifica utilizarea cât mai largă a mijloacelor de prelucrare a cargoului cu aplicarea maximă a sistemelor automatizate, capabile, în caz de necesitate, să prelucreze un volum considerabil de cargou.

2. Prelucrarea containerelor destinate pentru transportul intermodal

Autoritățile publice din Republica Moldova vor adopta prevederi adecvate cu privire la planificarea dezvoltării facilităților aeroportuare în scopul deservirii ușoare și eficiente a containerelor destinate pentru transportul intermodal;

obiectivul planificării în cauză constă în reducerea timpului de aflare a containerelor în zona aeroportului;

în acest scop autoritățile din Republica Moldova vor încuraja dezvoltarea și utilizarea facilităților pentru încărcarea, descărcarea și depozitarea cargoului, precum și a utilajului destinat efectuării inspecțiilor necesare în afara zonei aeroportului;

autoritățile publice din Republica Moldova vor tinde spre stabilirea unor reguli eficiente cu privire la transportarea containerelor de pe peron către punctul în care acestea pot fi transmise transportatorilor auto sau feroviari.

3. Facilități speciale pentru copii de vârstă mică

Operatorii aeroporturilor, în comun cu operatorii aerieni, atunci când aceasta este justificat din punct de vedere al volumului traficului, trebuie să asigure pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova condiții pentru grija și deservirea corespunzătoare a copiilor de vârstă mică. Aceste facilități trebuie să includă, de exemplu, cărucioare pentru copii, încăperi speciale în care acești pasageri se pot odihni.

4. Consultații cu autoritățile poștale

Autoritățile publice din Republica Moldova, la aplicarea prevederilor Programului Național pentru Facilitarea Transporturilor Aeriene, trebuie să asigure ca autoritățile poștale să fie incluse în lista autorităților cu care se efectuează consultații la etapele inițiale de noi planificări sau modificări substanțiale ale mijloacelor la aerogările aeroporturilor internaționale.

5. Perceperea taxelor pentru deservirea pasagerilor

Deoarece în multe state se percep taxe pentru utilizarea echipamentului destinat deservirii pasagerilor în aeroporturi și această practică devine din ce în ce mai generală, și pentru că metodele de colectare a acestor taxe trebuie să implice pasagerilor cât mai puține incomodități și să nu se creeze rețineri în fluxul traficului;

cu excepția unor circumstanțe speciale, aceste taxe trebuie percepute, în mod normal, doar de la pasagerii care pleacă;

sistemul adoptat pentru colectarea taxelor nu trebuie să impună orice formalități suplimentare pasagerilor în timpul plecării acestora, însă acest sistem trebuie să permită posibilitatea achitării taxelor în momentul îndeplinirii diferitelor formalități în legătură cu plecarea (de exemplu, la procurarea biletului, rezervare sau înregistrare);

trebuie să se asigure achitarea taxelor într-o valută străină, suficientă și acceptabilă, precum și în valuta națională prin intermediul oricărui mijloc posibil de plată (de exemplu, cecuri turistice, bancnote sau monede);

pasagerului trebuie să i se elibereze o recipisă în calitate de dovadă a achitării taxelor;

trebuie adoptate toate măsurile corespunzătoare pentru asigurarea informării prealabile a pasagerilor despre existența taxei respective (de exemplu, indicarea acestei informații în orarele curselor companiilor aeriene, la procurarea biletului, rezervare etc.); și

reprezentanții operatorului aeroportului internațional și reprezentanții operatorilor aerieni de pe fiecare aeroport unde taxele deja se aplică, se vor consulta în scopul dezvoltării unor metode simplificate de colectare a taxelor, luându-se în considerare prezenta recomandare.

Notă:

Prezenta recomandare nu se aplică în situațiile în care taxele de deservire se percep de la pasageri, dar nu de la companiile aeriene.

6. Îmbunătățirea procedurilor existente de percepere a taxelor pentru deservirea pasagerilor

Luându-se în considerare procedurile în vigoare, autoritățile publice din Republica Moldova, operatorii aeroporturilor internaționale și companiile aeriene trebuie să colaboreze în domeniul implementării unor metode avansate de informare a pasagerilor despre existența taxelor pentru deservirea pasagerilor; și

suplimentar, luându-se în considerație procedurile în vigoare, autoritățile publice din Republica Moldova, operatorii aeroporturilor internaționale și companiile aeriene trebuie să colaboreze în domeniul dezvoltării metodelor, care să permită pasagerilor achitarea taxelor la momentul procurării biletului sau vizitării oficiului companiei aeriene pentru reconfirmare. Atunci când aceasta este imposibil, colaborarea trebuie orientată către dezvoltarea unor proceduri simplificate cu privire la achitarea taxelor în orice punct de înregistrare.

Notă:

Prezenta recomandare nu se aplică în situațiile în care taxele de deservire se percep de la pasageri, nu de la companiile aeriene.

7. Îmbunătățirea procedurilor de înregistrare

În scopul reducerii aglomerării în aeroporturile internaționale din Republica Moldova, autoritățile publice din Republica Moldova vor fi încurajate:

- a) să accelereze procedurile de înregistrare prin simplificarea acestora;
- b) să asigure existența personalului și utilajului respectiv etc.;

8. Informații cu privire la serviciile turistice și hoteliere

Este necesar de a avea la dispoziție utilaj și mijloace pentru a asigura pasagerii care sosesc cu informații ce prezintă interes pentru turiști, precum și cu privire la rezervarea locurilor în mai multe hoteluri, în funcție de posibilități.

Autoritățile publice din Republica Moldova și operatorii aeroporturilor internaționale trebuie să acorde o atenție deosebită asigurării acestor servicii prin suplimentarea eforturilor deja depuse de către transportatorii aerieni și agențiile de turism.

Pasagerilor care pleacă trebuie să li se acorde posibilitatea de a rezerva locuri în hotelurile statului de destinație.

9. Îmbunătățirea procedurilor de prelucrare a bagajului în cazul curselor frecvente

În cazul curselor frecvente pe distanțe scurte și medii, operatorii aerieni și operatorii de aeroporturi internaționale aglomerate trebuie să ia în considerare:

- a) eliminarea cîntăririi de rutină a bagajului; și
- b) stabilirea unui sistem simplificat de recepționare a bagajului în schimbul sistemului existent.

10. Comerțul fără taxe (în regim duty-free)

Autoritățile publice din Republica Moldova trebuie să atragă atenția aeroporturilor internaționale și întreprinderilor comerciale din aeroporturi asupra faptului că în scopul asigurării siguranței zborurilor, printre mărfurile care nu sunt supuse taxelor nu trebuie comercializate mărfurile calificate ca încărcături periculoase, de exemplu băuturi alcoolice, conținutul de alcool la volum al cărora depășește 70%. Grupul de experți al OACI pentru încărcături periculoase a constatat că în cazul în care concentrația de alcool la volum depășește 70%, lichidul respectiv este determinat ca lichid ușor inflamabil, pentru transportarea căruia este necesar ambalaj special. De asemenea, în scopul asigurării siguranței zborurilor celelalte mărfuri care prezintă pericol potențial, de exemplu brichete cu gaz și jocuri care conțin mercur, nu trebuie propuse pentru vânzare pasagerilor care pleacă.

11. Încăperi de serviciu destinate membrilor echipajului

Aeroportul internațional trebuie să dispună de o schemă, afișată în biroul briefing, care să indice amplasarea diferitelor servicii operaționale, destinate membrilor de echipajului.

**SCHEMA DE INTERACȚIUNE
A AUTORITĂȚILOR PUBLICE ȘI SERVICIILOR PE AEROPORTURILE
INTERNAȚIONALE DIN REPUBLICA MOLDOVA**

1. Controlul aeronavelor

1.1. La intrarea aeronavelor pe teritoriul Republicii Moldova, în punctele de trecere a frontierei, organele vamale, Poliția de Frontieră, ANSP, ANSA își exercită atribuțiile în următoarea ordine:

Poliția de Frontieră – controlul la trecerea frontierei;

Serviciul Vamal – controlul vamal al aeronavelor, controlul vamal al echipajelor, controlul actelor însoțitoare a mărfurilor cu statut cargo, unde, în caz de necesitate, pe parcursul controlului, pot fi implicate:

ANSP – pentru efectuarea controlului de stat în domeniul sănătății publice;

ANSA – pentru supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA.

1.2. La decolarea aeronavelor de pe teritoriul Republicii Moldova, în punctele de trecere a frontierei, organele vamale, Poliția de Frontieră, ANSP, ANSA își exercită atribuțiile în următoarea ordine:

Serviciul Vamal – controlul vamal al aeronavelor, controlul vamal al echipajelor, controlul actelor însoțitoare a mărfurilor cu statut cargo, unde, în caz de necesitate, pe parcursul controlului, pot fi implicate:

ANSP – pentru efectuarea controlului de stat în domeniul sănătății publice;

ANSA – pentru supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA;

Poliția de Frontieră – controlul la trecerea frontierei.

2. Controlul pasagerilor și bagajelor acestora

2.1. La intrarea pasagerilor pe teritoriul Republicii Moldova, în punctele de trecere a frontierei, organele vamale, Poliția de Frontieră, ANSP, ANSA își exercită atribuțiile în următoarea ordine:

Poliția de Frontieră – controlul la trecerea frontierei;

Serviciul Vamal – controlul vamal al pasagerilor și bagajelor acestora, controlul vamal al echipajului, unde, în caz de necesitate, pe parcursul controlului, pot fi implicate:

ANSP – pentru efectuarea controlului de stat în domeniul sănătății publice;

ANSA – pentru supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA..

2.2. La plecarea pasagerilor de pe teritoriul Republicii Moldova, în punctele de trecere a frontierei, organele vamale, Poliția de Frontieră, ANSP, ANSA își exercită atribuțiile în următoarea ordine:

Serviciul Vamal – controlul vamal al pasagerilor și bagajelor acestora, controlul vamal al echipajului, unde, în caz de necesitate, pe parcursul controlului, pot fi implicate:

ANSP – pentru efectuarea controlului de stat în domeniul sănătății publice;

ANSA – pentru supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA;

Poliția de Frontieră – controlul la trecerea frontierei, controlul de securitate.

Notă: În conformitate cu pct. 134 din Program, actele de identitate ale pasagerilor vor fi verificate o singură dată și numai de către o singură autoritate din Republica Moldova.

3. Controlul corgoului (bunurilor) și altor articole

3.1. La introducerea corgoului (bunurilor) și altor articole pe teritoriul Republicii Moldova, în punctele de trecere a frontierei, organele vamale, Poliția de Frontieră, ANSP, ANSA își exercită atribuțiile în următoarea ordine:

Poliția de Frontieră – controlul la trecerea frontierei;

Serviciul Vamal – controlul vamal al corgoului (bunurilor) și altor articole, controlul documentelor de însoțire a corgoului (bunurilor), unde, în caz de necesitate, pe parcursul controlului, pot fi implicate:

ANSP – pentru efectuarea controlului de stat în domeniul sănătății publice;

ANSA – pentru supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA..

3.2. La scoaterea corgoului (bunurilor) și altor articole de pe teritoriul Republicii Moldova, în punctele de trecere a frontierei, organele vamale, Poliția de Frontieră, ANSP, ANSA își exercită atribuțiile în următoarea ordine:

Serviciul Vamal – controlul vamal al corgoului (bunurilor) și altor articole, controlul documentelor de însoțire a corgoului (bunurilor), unde, în caz de necesitate, pe parcursul controlului, pot fi implicate:

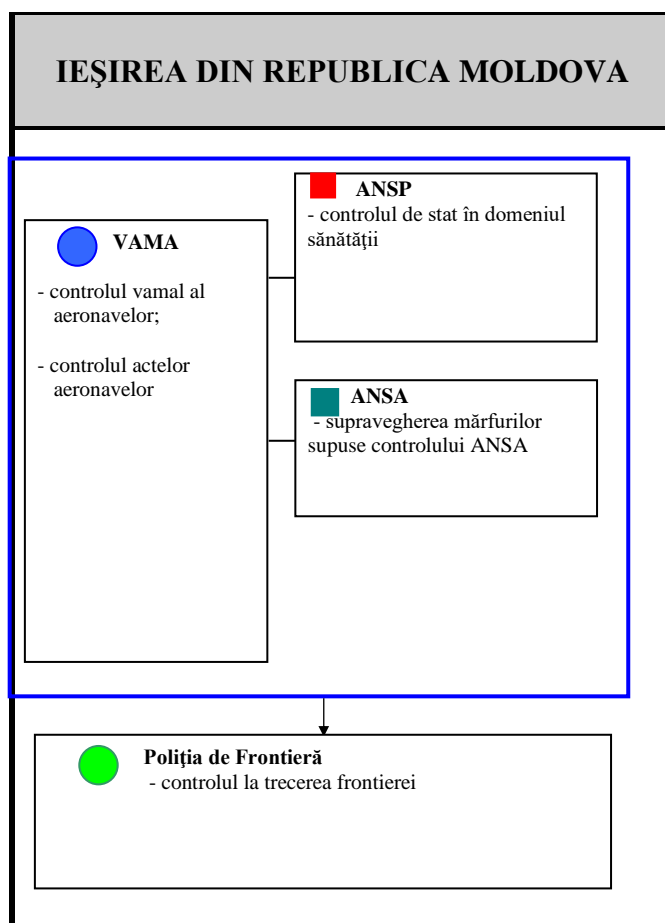
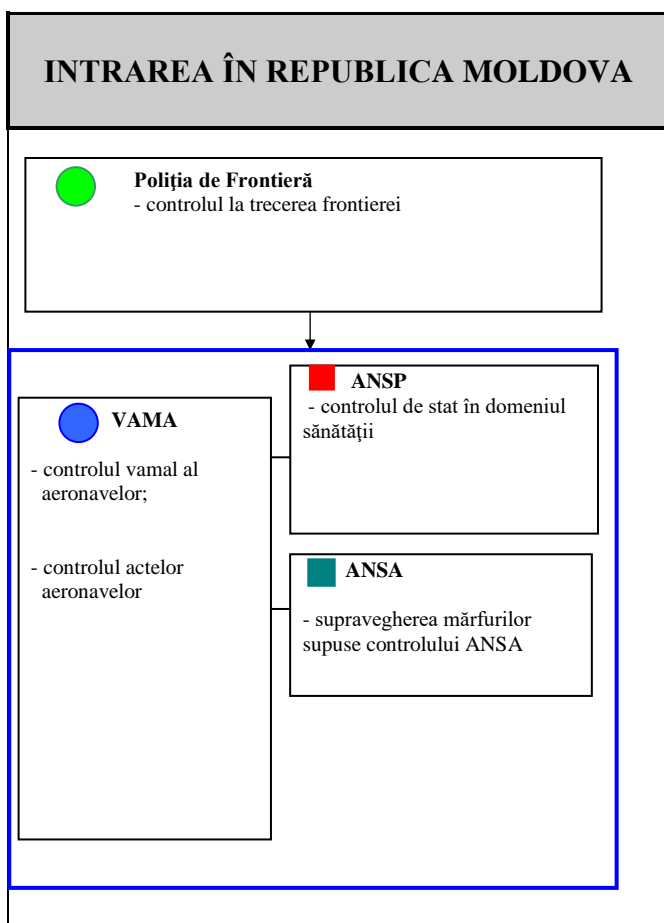
ANSP – pentru efectuarea controlului de stat în domeniul sănătății publice;

ANSA – pentru supravegherea mărfurilor supuse controlului ANSA;

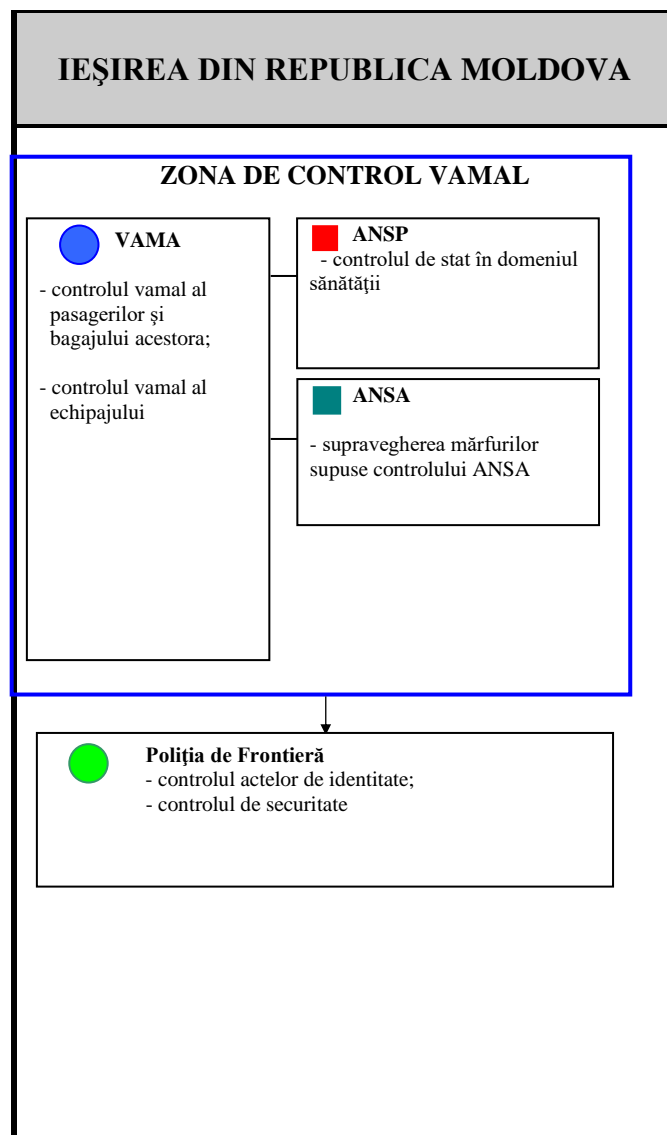
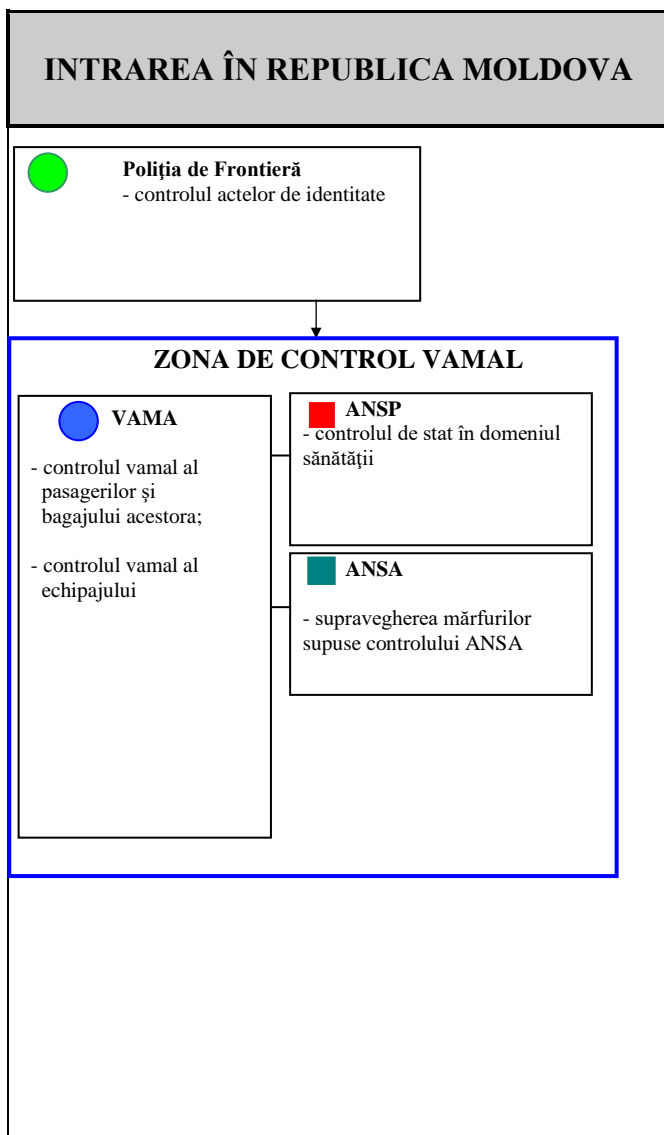
Poliția de Frontieră – controlul de securitate, controlul la trecerea frontierei.

4. Persoanelor aflate în tranzit nu li se efectuează controlul actelor de călătorie dacă nu părăsesc zona de tranzit a aeroportului, cu excepția situațiilor când se pune în pericol securitatea statului. Aceștia vor fi supuși numai controlului de securitate aeronautică, efectuat de către subdiviziunile specializate ale Poliției de Frontieră.

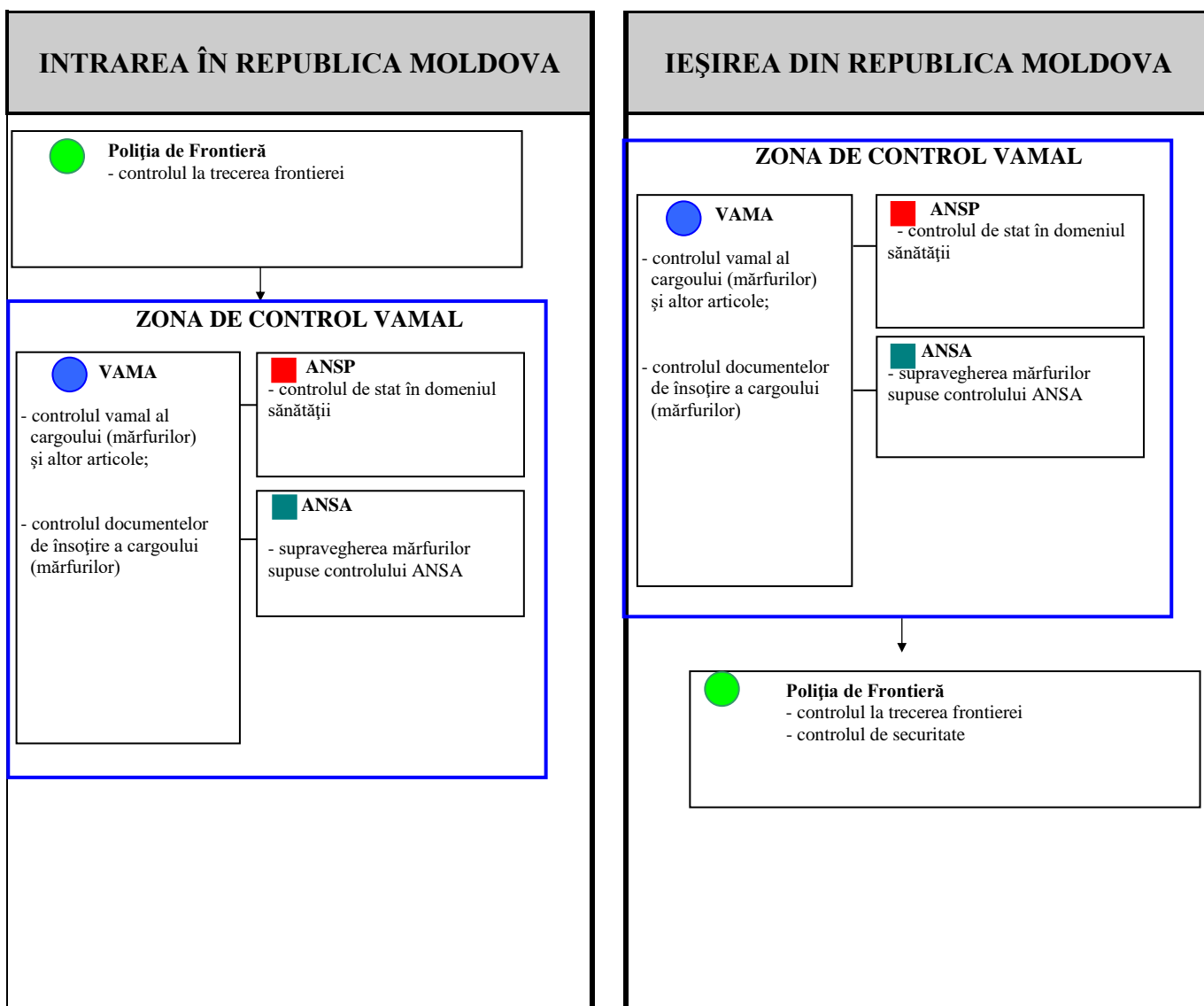
1. CONTROLUL AERONAVELOR

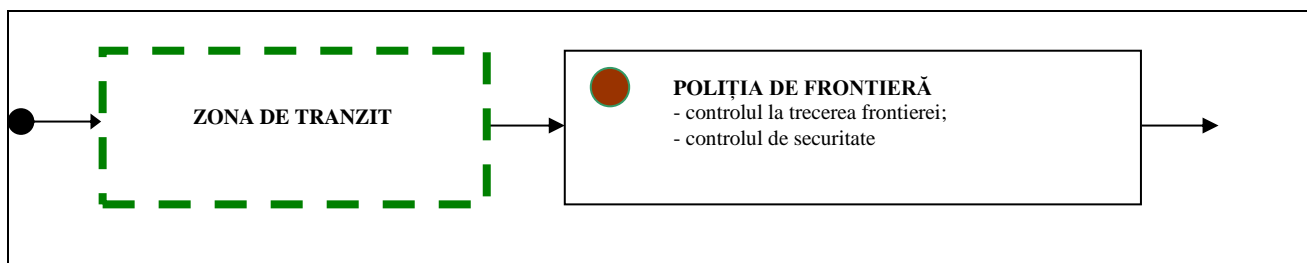
2. CONTROLUL PASAGERILOR ȘI BAGAJULUI ACESTORA

3. CONTROLUL CARGOULUI (MĂRFURILOR) ȘI ALTOR ARTICOLE

4. CONTROLUL PASAGERILOR AFLAȚI ÎN TRANZIT PRIN TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

Public Health Passenger Locator Form: To protect your health, public health officers need you to complete this form whenever they suspect a communicable disease onboard a flight. Your information will help public health officers to contact you if you were exposed to a communicable disease. It is important to fill out this form completely and accurately. Your information is intended to be held in accordance with applicable laws and used only for public health purpose
~ Thank you for helping us to protect your health.

One form should be completed by an adult member of each family. Print in capital (UPPERCASE) letters. Leave blank boxes for spaces.

Flight information: 1. Airline name   2. Flight number   3. Seat number   4. Date of arrival (yyyy/mm/dd)

--	--	--	--

Personal information: 5. Last (Family) Name   6. First (Given) Name   7. Middle Initial   8. Your sex

--	--	--	--

Male Female

PHONE NUMBER(S) where you can be reached if needed. Include country code and city code.

9. Mobile		10. Business	
11. Home		12. Other	
13. Email address			

PERMANENT ADDRESS: 14. Number and street (*Separate number and street with blank box*)   15. Apartment number

--	--

16. City	17. State/Province

18. Country	19. ZIP / Postal code

TEMPORARY ADDRESS: If you are a visitor, write only the first place where you will be staying.

20. Hotel name (if any)	21. Number and street (<i>Separate number and street with blank box</i>)	22. Apartment number

23. City	24. State/Province

26. ZIP / Postal code

COMPONENȚA
Comitetului Național de Facilități Aeronautice

În conformitate cu prevederile pct.491 din Program, Comitetul se constituie din reprezentanți ai următoarelor autorități publice competente:

Guvernul Republicii Moldova;
Autoritatea Aeronautică Civilă;
Serviciul Vamal;
Ministerul Economiei și Infrastructurii;
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
Ministerul Afacerilor Interne;
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.